

Datganiad Cyfrifon 2019/20

Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Cynnwys

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor	3
Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol	22
Cyfrifoldebau'r Cyngor	23
Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Thystysgrif	24
Adroddiad Archwilio	25
Polisiâu, Beirniadaethau Critigol a Rhagdybiaethau Cyfrifyddu	26
Datganiadau Ariannol Craidd	40
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	41
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	43
Mantolen	44
Llif Arian	45
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
1 <i>Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Ariannu dan y Rheoliadau</i>	46
2 <i>Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu</i>	48
3 <i>Praeseptau ac Ardollau</i>	51
4 <i>Cyfranogi mewn Cydbwyllgorau</i>	52
5 <i>Y Dreth Gyngor</i>	52
6 <i>Ardrethi Annomestig</i>	53
7 <i>Incwm a Gwariant Asiantaethau</i>	54
8 <i>Taliadau Cydnabyddiaeth</i>	54
9 <i>Cronfeydd a Gronnir a Threfniadau Tebyg dan Ddeddf Iechyd 1999</i>	59
10 <i>Partion Cysylltiedig</i>	60
11 <i>Costau Archwilio Allanol</i>	61
12 <i>Prydlesu</i>	61
13 <i>Eiddo Buddsoddi</i>	62
14 <i>Darpariaeth Refeniw Ddarbodus</i>	63
15 <i>Pensiynau</i>	63
16 <i>Asedau Anghyfredol</i>	69
17 <i>Offerynnau Ariannol</i>	73
18 <i>Asedau a Gedwir i'w Gwerthu</i>	81
19 <i>Dyledwyr</i>	81
20 <i>Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod</i>	82
21 <i>Credydwyr</i>	82
22 <i>Buddiannau mewn Cwmnïau eraill a Sefydliadau eraill</i>	82
23 <i>Darpariaethau</i>	85
24 <i>Elfen Bensiwn</i>	85
25 <i>Rhwymedigaethau Gohiriedig</i>	86
26 <i>Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy – Derbyniadau Cyffredinol, Wedi'u Clustnodi a Chyfalaf</i>	86
27 <i>Cronfeydd Wrth Gefn Annefyddiadwy</i>	92
28 <i>Incwm Grant</i>	95
29 <i>Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn</i>	96
30 <i>Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod</i>	97
31 <i>Addasiad Cyfnod Blaenorol</i>	98
32 <i>Eitemau Eithriadol</i>	98
33 <i>Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd</i>	98
34 <i>Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi</i>	98
Cyfrif Refeniw Tai	99
Cyfrifon Grŵp	108
Cronfeydd Ymddiriedolaeth	118
Awdurdod Harbwr Caerdydd	121
Rhestr o Dermau Cyfrifyddu	133

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor

Cyflwyniad

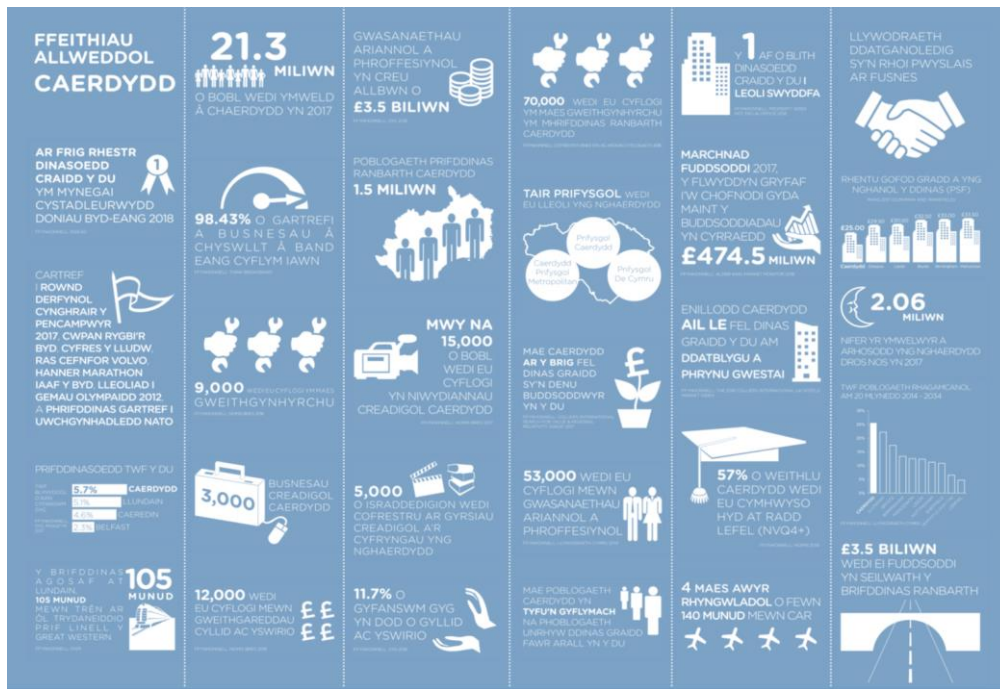
Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno Datganiad Cyfrifon 2019/20 Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd (y Cyngor). Mae'n disgrifio ein perfformiad ariannol am y flwyddyn a aeth heibio ac yn cael ei baratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019/20.

Ein Dinas

Caerdydd yw prifddinas Cymru, ac mae'n cwmpasu ardal o 140 cilometr sgwâr. Hon yw'r 11eg ddinas fwyaf yn y Deyrnas Unedig gyda phoblogaeth o 367,000 yn byw mewn rhyw 151,000 o gartrefi. Mae'n brifddinas economaidd, ddiwylliannol a gwleidyddol. Dinas o gymunedau cryf a diogel, ysgolion a phrifysgolion rhagorol, a phobl greadigol, ddawnus a chroesawgar.

Dros y ddegawd ddiwethaf, 2008 i 2018, mae poblogaeth Caerdydd wedi tyfu 9.5% neu gan 31,500 o bobl, a bydd y twf hwn yn parhau gyda disgwyl i brifddinas Cymru fod yn un o'r dinasoedd sy'n tyfu gyflymaf yng ngwledydd Prydain. Dros yr 20 mlynedd nesaf disgwylir i'r brifddinas weld mwy o gynnydd yn ei phoblogaeth na'r 21 o Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru gyda'i gilydd. Yn ogystal â'r rhai sy'n byw yn y ddinas, mae bron i 100,000 o bobl, sef dros draean o weithlu'r ddinas, yn cymudo i Gaerdydd bob dydd o ledled y ddinas-ranbarth. Mae'n newyddion da fod cymaint o bobl yn dewis byw a gweithio yng Nghaerdydd, ond bydd yn straen ar seilwaith ein dinas ac yn rhoi mwy o bwysau ar ein gwasanaethau cyhoeddus.

Fel pob dinas, mae gan Gaerdydd ei heriau, ac mae anghydraddoldeb iechyd, cymdeithasol ac economaidd yn bodoli yn y ddinas. Yn wir, pe bai 'Arc Ddeheuol' Caerdydd yn cael ei ystyried yn un Awdurdod Lleol, hwn fyddai'r mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae llwyddiant economaidd wedi creu pwysau megis tagfeydd, llygredd aer a galw am dai fforddiadwy. Mae'r Cyngor wedi datgan Argyfwng Hinsawdd, gan gydnabod casgliadau'r Panel Rhynglywodraethol ar Newid yn yr Hinsawdd. Bydd strategaeth ddiwygiedig Caerdydd Un Blaned yn amlinellu uchelgais y Cyngor a dechrau sgwrs ar draws y ddinas am yr hyn y gallai'r Cyngor, y ddinas a'r trigolion fod yn ei wneud i fynd i'r afael â'r Argyfwng Hinsawdd.

Mae gwasanaethau cyhoeddus y Ddinas wedi dioddef cyfnod hir o gyni cyllidol. Dros y 10 mlynedd ddiwethaf mae'r Cyngor wedi gwneud bron i chwarter biliwn o arbedion cronol a lleihau nifer ei staff nad ydynt yn staff ysgol gan 22%. Wrth edrych i'r dyfodol, rhaid i'r cyngor gau bwch cyllidebol o £73m dros y pedair blynedd nesaf. Yn y tymor canolig, bydd swm y cyllid sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau 'anstatudol' fel parciau, llyfrgelloedd a chasglu gwastraff, yn ei gwneud hi'n heriol iawn parhau â nhw. Bydd hyn yn gefndir i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus wrth i'r Ddinas ymateb i realiti'r byd ôl-Brexit ac mae'r Cyngor yn parhau i gyflawni ei agenda ar gyfer y ddinas.

Ein Huchelgais Prifddinas

Mae'r Cyngor, trwy ei Uchelgais Prifddinas, yn esbonio sut mae'n bwriadu ymateb i'r heriau uchod trwy gychwyn ar raglen weithredu, gydag ymrwymïadau a thargedau i symud ymlaen yn wyneb cyfyngiadau cyllidebol sylweddol.

Mae ei bedair blaenoriaeth yn seiliedig ar yr uchelgais i gynnal momentwm o ran adfywio'r ddinas a datblygu'r economi, mynd i'r afael ag anghydraddoldeb a thwff cynhwysol, ac ymateb i'r argyfwng hinsawdd a diwygio gwasanaethau cyhoeddus.

Gweithio dros Gaerdydd

- **Mae ein holl ddinasyddion yn gallu cyfrannu at lwyddiant y ddinas a chael budd ohono**

- Mae Caerdydd yn lle gwych i gael eich magu
- Mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn
- Cefnogi pobl allan o dlodi
- Cymunedau diogel, hyderus a grymus

Gweithio dros Gymru

- **Mae angen prifddinas lwyddiannus ar Gymru lwyddiannus**

- Prifddinas gysylltiedig
- Prifddinas fusnes
- Prifddinas gynhwysol
- Prifddinas glyfrach
- Prifddinas chwaraeon a diwylliant

Gweithio i'r Dyfodol

- **Rheoli twf y ddinas mewn ffordd gynaliadwy**

- Tai a thrafnidiaeth
- Gwastraff, ailgylchu a strydoedd glân

Gweithio dros Wasanaethau Cyhoeddus

- **Sicrhau bod ein gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu darparu'n effeithlon, effeithiol a chynaliadwy yng ngwyneb galw cynyddol a chyllidebau sy'n lleihau**

- Ymagwedd 'Dewis Digidol' tuag at wasanaeth cwsmeriaid
- Datblygu sgiliau a hyder ar draws y gweithlu

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r Cynllun Lles yn trosi'r blaenoriaethau uchod yn amcanion sefydliadol y gellir eu cyflawni, gan amlinellu'r camau i'w cymryd a sut y caiff perfformiad ei fesur a'i fapio.

Mae'r cynlluniau yn nodi sut y byddwn yn parhau i fuddsoddi yn ein hysgolion a'u gwella, adeiladu tai mwy fforddiadwy, mynd i'r afael â digartrefedd ac amddiffyn y bobl fwyaf agored i niwed yn y ddinas. Mae gan y Cyngor gynlluniau beiddgar ar gyfer mynd i'r afael â thagfeydd a llygredd aer, gwella cyfraddau ailgylchu a chadw ein strydoedd yn lân, ynghyd â chyfres o ymrwymadau a fydd yn helpu i newid bywydau pobl yn y ddinas er gwell. Ceir mwy o fanylion ar wefan y Cyngor.

Ein Gwasanaethau a sut rydym yn gweithio

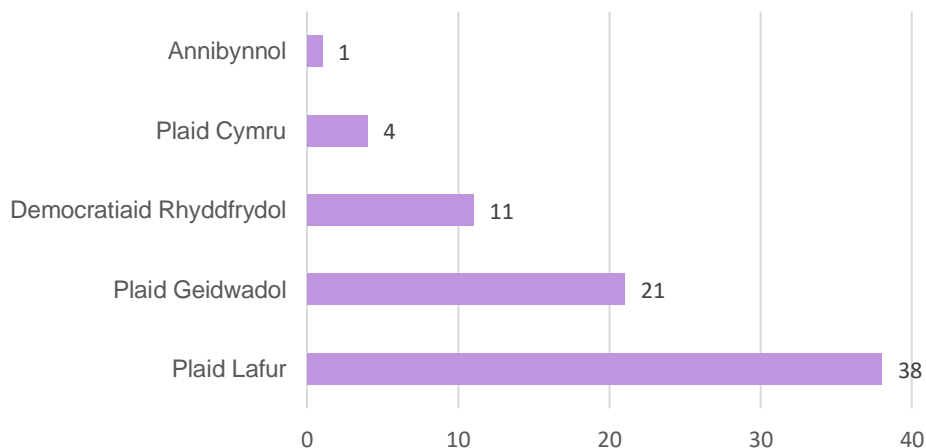
Mae'r Cyngor yn darparu dros 700 o wasanaethau, gan gefnogi cymunedau lleol a gwella bywydau pobl leol. Nodir rhai o'r rhain isod.

Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	Datblygu Economaidd
<ul style="list-style-type: none"> • Profedigaeth a Chofrestru • Seilwaith priffyrdd a glanhau strydoedd • Trafnidiaeth a Gorfodi Parcio Sifil • Casglu Gwastraff, Ailgylchu, Trin, Gwaredu ac Addysg 	<ul style="list-style-type: none"> • Busnes a Buddsoddi • Adfywio a phrosiectau mawr • Landlord Corfforaethol • Diwylliant, Lleoliadau a Thwristiaeth

<ul style="list-style-type: none"> • Cludiant Ysgol 	<ul style="list-style-type: none"> • Hamdden, Parciau a Chwaraeon
Pobl a Chymunedau - Tai a Gwasanaeth Cwsmeriaid	Pobl a Chymunedau - Gwasanaethau Cymdeithasol
<ul style="list-style-type: none"> • Hybiau Cymunedol a Llyfrgelloedd • Gwasanaethau sy'n wynebu cwsmeriaid e.e. gwasanaethau ataliol a gwasanaethau i mewn i waith • Byw'n annibynnol a larwm cymunedol • Dysgu Oedolion a Chymunedol • Perfformiad, Partneriaethau a'r Cyfrif Refeniw Tai - rheoli anheddau'r cyngor 	<ul style="list-style-type: none"> • Anableddau dysgu ac iechyd meddwl oedolion • Troseddau ieuencid • Diogelu plant, cymorth cynnar, maethu a gwasanaethau preswyl • Cymorth i bobl hŷn a'r rhai sydd ag anableddau corfforol
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Adnoddau
<ul style="list-style-type: none"> • Ysgolion Meithrin, Cynradd, Uwchradd ac Arbennig • Addysg ieuencid a chymunedol a dysgu cymunedol • Cyflawniad a Chynhwysiant • Arlwyo ysgolion 	<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid ac Adnoddau Dynol • Comisiynu a Chaffael • TGCh, Gwasanaethau Cwsmeriaid a Digidol
Rheolaeth Gorfforaethol	Adnoddau – Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol
<ul style="list-style-type: none"> • Praeseptau, ardollau a chyfraniadau • Mentrau corfforaethol 	<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau democrataidd, etholiadol a chyfreithiol • Craffu, aelodau a gwasanaethau dwyieithog

Mae gan y Cyngor 75 o Gynghorwyr etholedig sy'n cynrychioli pobl Caerdydd ac yn pennu'r fframwaith polisi a chyllidebol cyffredinol.

Cynghorwyr Caerdydd - Cynrychiolaeth y Pleidiau Gwleidyddol

Mae'r cyfansoddiad yn nodi sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau i'w dilyn er mwyn sicrhau bod penderfyniadau'n effeithlon, yn dryloyw ac yn atebol i bobl leol. Mae'r Cyngor yn dethol Arglwydd Faer bob blwyddyn i gyflawni rôl ddinesig, hyrwyddo'r ddinas a chadeirio cyfarfodydd y Cyngor. Mae'r Cyngor yn penodi Arweinydd y Cyngor sy'n penodi Aelodau Cabinet, gyda phob un yn gyfrifol am bortffolio penodol o wasanaethau.

Rôl y Cabinet yw:

- bod yn gyfrifol am y rhan fwyaf o benderfyniadau mawr
- rhoi arweinyddiaeth
- cynnig y fframwaith cyllidebol a'r gyllideb ddilynol.

Mae Pwyllgorau Craffu yn cefnogi gwaith y Cabinet a'r Cyngor trwy:

- fonitro penderfyniadau'r Cabinet
- galluogi pob Cynghorydd, dinesydd a rhanddeiliad i roi mwy o fewnbwn i faterion sy'n ymwneud â'r Cyngor
- llunio adroddiadau ac argymhellion i gynnal datblygiad polisiâu a phenderfyniadau
- bod â'r gallu i adolygu penderfyniad sydd wedi'i wneud ond heb ei weithredu eto.

Mae pwyllgorau rheoliadol ac eraill yn cynorthwyo â'r gwaith o ddarparu gwasanaethau'r Cyngor. Mae'r Cyngor wedi rhoi cyfrifoldeb i'r Pwyllgor Archwilio dros adolygu Datganiadau Ariannol y Cyngor. Arweinir Tîm Rheoli'r Cyngor gan y Prif Weithredwr, Paul Orders ac mae'r tîm yn cynnwys Cyfarwyddwyr Corfforaethol, Cyfarwyddwyr a Chyfarwyddwyr Cynorthwyol, gan gynnwys y swyddogion statudol (Swyddog Monitro a Swyddog Adran 151). Maent yn gyfrifol am:

- roi cyngor diduedd ar bolisi a gweithredu penderfyniadau'r Cabinet a'r Cyngor; a
- darparu gwasanaethau a pherfformiad.

Effaith Covid-19

Mae'r pandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y Cyngor, a bydd yn parhau i wneud hynny. Mae'r cyfnod cloi, a gyhoeddwyd ar 20 Mawrth 2020, wedi arwain at gau busnesau, elfennau o wasanaethau'r Cyngor ei hun megis ysgolion, llyfrgelloedd, gwasanaethau hamdden yn gorfod cau neu gael eu cyfyngu, yn ogystal â galw ychwanegol sylweddol ar wasanaethau eraill ar gyfer y bobl fwyaf agored i niwed yn ein cymunedau fel y digartref a'r rhai sydd angen gofal cymdeithasol. Fodd bynnag, cafwyd ymateb digynsail i hyn gan gyflogaion y Cyngor wrth addasu i ffyrdd newydd o weithio yn ogystal â chyflawni rolau newydd drwy adleoli byrdymor.

Nid yw pwysau cost ychwanegol wedi cael effaith ddramatig ar yr alldro ariannol ar gyfer 2019/20 gan i'r effaith ar ymddygiad y cyhoedd a busnesau ddod i'r amlwg yn ystod pythefnos olaf mis Mawrth. Bydd yr effaith sylweddol ar gyllid y Cyngor i'w themlo yn ystod 2020/21 a'r costau sylweddol hyd yn hyn yw:

- Cyfarpar Diogelu Personol
- Talebau bwyd a darpariaethau bwyd
- Costau llety brys i bobl sy'n cysgu ar y stryd
- Prosesu a thrin gwastraff
- Cymorth i ddarparwyr gofal cartref, taliadau ychwanegol i ddarparwyr cartrefi gofal a darparwyr gwasanaeth eraill er mwyn diogelu'r gadwyn gyflenwi ar gyfer gwasanaethau allweddol y Cyngor
- Galw ychwanegol gan oedolion a phlant agored i niwed
- Cymorth Gostyngiad y Dreth Gyngor.

Bydd costau ychwanegol, yn amodol ar gymhwysedd, yn cael eu cefnogi gan Gronfa Galedi Llywodraeth Cymru, ond mae'r effaith ariannol sylweddol ar y Cyngor yn deillio o golledion incwm sylweddol. Mae hyn yn cynnwys lleoedd parcio, gorfodi traffig symudol, ffioedd trwyddedu, incwm o gyfleusterau hamdden a

chelfyddydol, rhenti yn ogystal â gwasanaethau eraill sy'n creu incwm o ffioedd a thaliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Gweinidogion Cymru i liniaru effaith yr incwm a gollir. O ran prosiectau cyfalaf, mae costau ychwanegol yn debygol o ddeillio o weithio dan fesurau ymbellhau cymdeithasol. Cafwyd oedi mewn rhai prosiectau ar ddiwedd y flwyddyn ac mae'n debygol o arafu prosiectau eraill yn y rhaglen a gynlluniwyd ar gyfer 2020/21. Mae'n anodd mesur effaith Covid-19 ar y cam hwn gydag unrhyw sicrwydd. Fodd bynnag, mae'r pwysau ariannol ar y Cyngor yn debygol o barhau hyd yn oed ar ôl ystyried cyllid Covid-19 brys y Llywodraeth i awdurdodau lleol oherwydd angen y Cyngor i gefnogi trigolion agored i niwed a busnesau y mae angen y cymorth arnynt yn ogystal â bodloni'r galw am wasanaethau a oedd wedi'u hatal yn flaenorol yn ystod yr argyfwng.

Fel y mae dangosyddion meincnodi a gwydnwch ariannol blaenorol wedi dangos, mae gan y Cyngor un o'r cronfeydd wrth gefn isaf fel cyfran o gyllideb refeniw net, os nad yr isaf un, o blith holl awdurdodau lleol Cymru. Er y gall fod yn bosibl ail-flaenoriaethu rywfaint, ni fydd yn bosibl defnyddio cronfeydd wrth gefn i gynnal costau ychwanegol a cholli incwm heb gymorth Llywodraeth Cymru ac mae'n her i gynaliadwyedd ariannol.

Mae'r pandemig wedi cael effaith ddofn ar bob agwedd ar fywyd yn y ddinas. Yn unol â hynny, bydd y Cyngor yn ailosod ei Gynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) i gydnabod effaith y pandemig ac amcanion strategol y Cyngor wrth iddo ddechrau Ailgychwyn, Adfer ac Adnewyddu. Bydd hyn yn gofyn am ddealltwriaeth o beth yw'r "normal newydd" a bydd angen i'r Cyngor adolygu a blaenoriaethu'r gwasanaethau y mae'n eu darparu, ei fodlau darparu a'r canlyniadau, a sut y mae angen i'r rhain newid wrth symud ymlaen i fodloni blaenoriaethau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg gan gynnwys datrysiadau digidol newydd. Bydd hyn hefyd yn cynnwys adolygiad o dargedau arbedion effeithlonrwydd a osodwyd ar gyfer 2020/21, i benderfynu ar gyflawnadwyedd a'r camau lliniaru amgen. Bydd y rhan fwyaf o flaenoriaethau'r rhaglen gyfalaf megis adeiladu tai newydd, buddsoddi mewn seilwaith priffyrdd ac adnewyddu eiddo yn parhau i fynd rhagddynt. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd angen gohirio neu ailflaenoriaethu'r buddsoddiad yn y cyfnod adfer, yn amodol ar fforddiadwyedd. Lle cefnogwyd buddsoddiad gan incwm penodol, bydd angen ailystyried prosiectau o'r fath. Bydd unrhyw ailddatganiad ariannol yn digwydd mewn sefyllfa o realiti economaidd newydd o ddirwasgiad a therfynau i'r hyn sy'n fforddiadwy.

Bydd costau ychwanegol ac incwm a gollir yn effeithio ar lif arian ac yn ystod mis Mawrth, manteisiodd y Cyngor ar y cyfle i ymgymryd â rhagor o fenthycia allanol er mwyn sicrhau hylifedd mewn marchnadoedd ariannol ansicr. Fel rhan o'i Strwythur Grŵp, mae'r Cyngor hefyd yn gyfranddaliwr 100% ar Wasanaethau Trafnidiaeth Dinas Caerdydd. Yn yr un modd â phob darparwr trafndiaeth gyhoeddus, mae'r cwmni, sy'n dibynnu'n sylweddol ar deithwyr yn talu am daith, wedi gweld ei incwm yn cael ei ddileu ac mae wedi rhoi cyflogion ar ffyrlo lle nad oes angen rhedeg gwasanaethau hanfodol. Mae'r Cyngor, Bwrdd y Cwmni a Llywodraeth Cymru yn parhau i edrych ar y dewisiadau ar gyfer sicrhau cynaliadwyedd y ddarpariaeth drafndiaeth yn y byrdymor, y tymor canolig a'r hirdymor.

Ein Perfformiad 2019/20 (Lle y bo'n briodol, caiff y ffigurau eu diweddarau yn Adroddiad Lles Cyngor Caerdydd)

Mae Caerdydd yn lle gwych i gael eich magu

- Llwyddodd 96% o blant cynradd a 85.5% o blant uwchradd i gael lle yn eu tri dewis cyntaf o ysgol (95% ac 82% yn 2018-19).
- Gwnaeth 72.20% o ysgolion a arolygwyd gan Estyn gyflawni safonau perfformiad cyfredol da neu ragorol (ar gyfer blwyddyn academiaidd 2018-19).

- Y sgôr Capió 9 gyfartalog a gyflawnwyd gan ddisgyblion Cyfnod Allweddol 4 oedd 366 yn erbyn targed ar gyfer blwyddyn academiaidd 2018-19.
- Llwyddodd 98% o'r holl ddisgyblion a adawodd yr ysgol ar ôl blwyddyn 11 i drosglwyddo'n llwyddiannus o addysg orfodol i addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant.

Mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn

- Cynorthwywyd 7,509 o bobl i aros yn annibynnol drwy ddatrysiadau amgen a ddarparwyd gan y Gwasanaeth Byw'n Annibynnol.
- Roedd 96% o gleientiaid yn teimlo eu bod yn gallu byw'n annibynnol yn eu cartrefi yn dilyn cymorth gan y Gwasanaeth Byw'n Annibynnol.
- Roedd 89% o bobl yn teimlo eu bod wedi ailgysylltu â'u cymunedau trwy ymyrraeth gan y gwasanaeth cyfleoedd dydd.

Cefnogi pobl allan o dlodi

- Mae'r Cyngor wedi cynorthwyo 108 o gyflogwyr ar draws Caerdydd i ddod yn Gyflogwyr Cyflog Byw achrededig - mae hyn wedi cynyddu o 88 sefydliad yn 2018-19.
- Crëwyd 152 o brentisiaethau a chynlluniau hyfforddi gan y Cyngor yn 2019-20.
- Rhoddwyd Cyngor i Mewn i Waith i 39,608 o bobl er mwyn helpu dinasyddion i ddatblygu sgiliau a dod o hyd i gyfleoedd cyflogaeth.

Cymunedau Diogel, Hyderus a Grymus

- Cafwyd 2,840,127 o ymweliadau â gwahanol safleoedd chwaraeon a hamdden Caerdydd (2018-19)*.
- Ymwelodd 3,400,748 o ddinasyddion â'n llyfrgelloedd a'n hybiau (2018-19) *.
- Roedd 98% o gwsmeriaid yn cytuno â'r datganiad "Ar y cyfan bodlonodd yr Hyb fy ngofynion/Cefais yr hyn yr oedd ei angen arnaf".
- Mae 1,113 o gyflogeion y Cyngor wedi cymryd rhan mewn cyrsiau Cymraeg a hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith.
- Gwnaeth 966 o blant ac oedolion yr oedd angen gofal a chymorth arnynt ddefnyddio'r Cynllun Taliadau Uniongyrchol (2018-19)*.

Prifddinas sy'n Gweithio dros Gymru

- Ar ddiwedd Chwarter 3 2019-20, roedd 1,137 o swyddi newydd a swyddi a ddiogelwyd ledled y ddinas
- 22.170m o ymwelwyr (2018-19)*.
- 2.065m ymwelwyr sy'n aros (2018-19)*.

Mae Caerdydd yn Tyfu mewn Ffordd Gadarn

- Roedd 51.2% o bobl yn teithio i'r gwaith trwy ddulliau cynaliadwy o gymharu â 48.1% o bobl yn 2018-19.
- Roedd 15.4% o bobl yng Nghaerdydd yn defnyddio beic fel dull o deithio i'r gwaith (13.7% yn 2018-19).
- Roedd 3.3% o'r prif ffyrdd A mewn cyflwr gwael yn gyffredinol; mae hyn wedi gwella o 3.50% yn 2018-19.
- Cliriwyd 99.03% o'r achosion o dipio anghyfreithlon o fewn 5 niwrnod gwaith.

Moderneiddio ac integreiddio ein gwasanaethau cyhoeddus

- Ers ei lansio, mae App Caerdydd wedi cael ei lawrlwytho 24,547 o weithiau, ar declynnau Android ac iOS.
- Defnyddiodd 1,240,299 o gwsmeriaid sianeli digidol i gysylltu â'r cyngor ynglŷn â phynciau megis y Dreth Gyngor, tai, cynllunio a chasglu gwastraff (946,019 yn 2018-19).
- Mae'r Cyngor yn parhau i weld cynnydd yn nifer y cwsmeriaid sy'n dewis rhyngweithio trwy sianeli cyfryngau cymdeithasol, gydag oddeutu 117,666 o ddilynwyr.

*Oherwydd Covid-19, ni ellid casglu rhywfaint o ddata ar gyfer 2019-20.

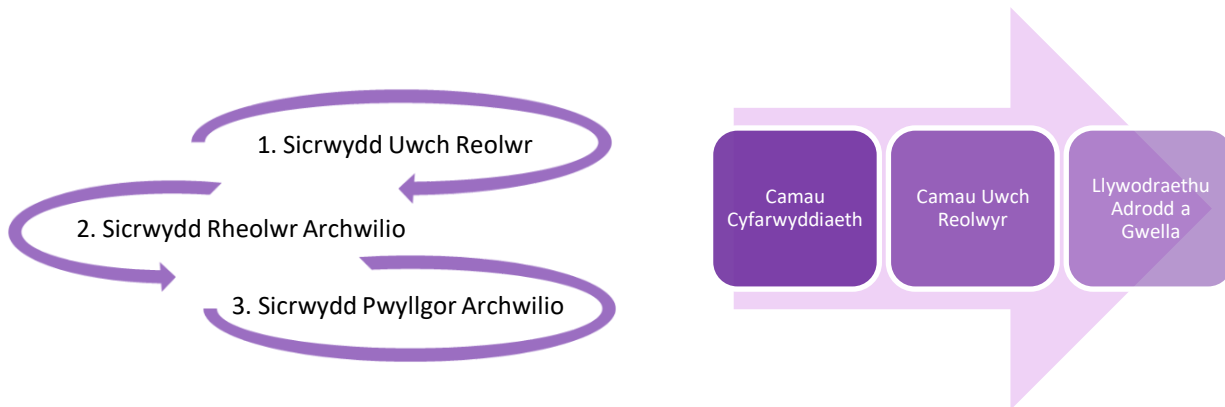

Ein Llywodraethu, Risgiau a'r Rhagolwg Ariannol

Byddwn yn paratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) bob blwyddyn er mwyn datgelu canfyddiadau ein hadolygiadau o lywodraethu'r Cyngor. Mae'n cynnwys Cynllun Gweithredu ar gyfer materion llywodraethu sylweddol a nodwyd fel rhan o'r adolygiad, i'w datblygu gan yr Uwch Reolwyr. Mae wedi'i gymeradwyo ochr yn ochr â'r Datganiadau Ariannol a chaiff ei ddefnyddio ar gyfer adrodd ar lywodraethu a'i wella. Dogfen ar wahân yw hon sydd ar gael ar wefan y Cyngor yn y cyfeiriad canlynol:

<https://www.cardiff.gov.uk/CYM/Eich-Cyngor/Cyllid-y-cyngor/Rheoli-Cyllid-y-Cyngor/Pages/default.aspx>

Wrth lunio'r DLIB, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r fframwaith 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol', a ddatblygwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd y mae'r Cyngor yn cael ei gyfeirio a'i reoli ganddynt, ynghyd â'r gweithgareddau a ddefnyddia i ymgysylltu â'r gymuned a gweithio gyda hi. Adeiledir y DLIB trwy ddatgeliadau craidd gan Uwch Reolwyr, a barn annibynnol y Rheolwr Archwilio Mewnol a'r Pwyllgor Archwilio.

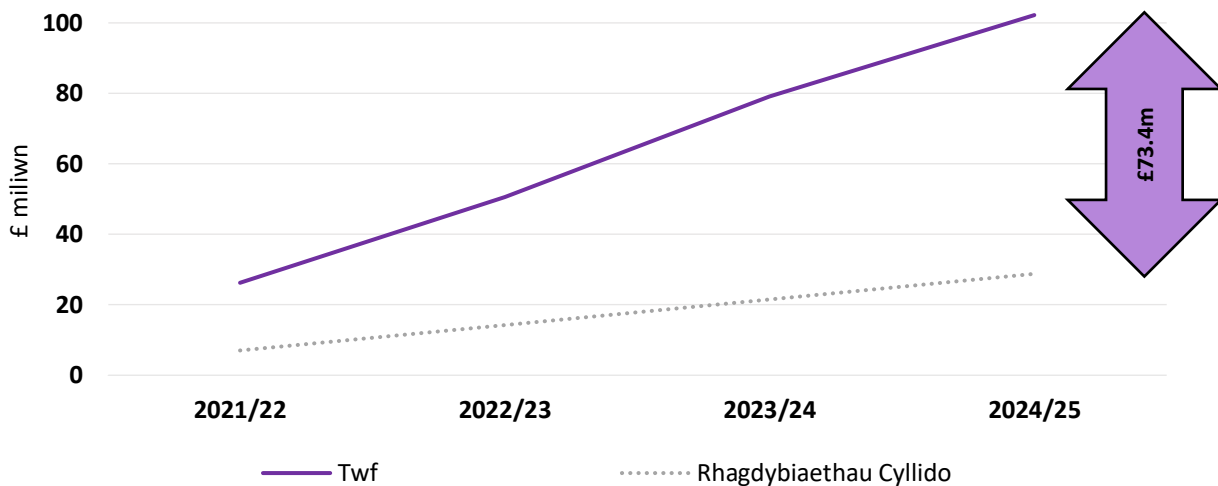
Mae trefn rheoli risg y Cyngor yn cefnogi adnabod, asesu, adrodd a rheoli risgiau mewn gweithgarwch corfforaethol, cyfarwyddiaethau, rhaglenni a phrosiectau. Mae'n cynnwys asesiadau risg chwarterol er mwyn cefnogi nodi ac uwchgyfeirio risgiau mwyaf hanfodol y Cyngor mewn da bryd i'r Uwch Dîm Reoli ar gyfer perchnogaeth, adolygu ac adrodd.

Yn ystod y flwyddyn, cafodd llawer o risgiau eu symud ymlaen a'u lliniaru'n briodol trwy'r dulliau uchod. Ar 31 Mawrth 2020, mae deuddeg o risgiau corfforaethol ar statws risg weddilliol 'coch' h.y. mae goblygiad pwysig neu sylweddol yn debygol os nad oes rhagor o liniaru. Mae Covid-19 wedi arwain at newid yn yr amgylchedd lle mae angen rheoli'n weithredol y risgiau hyn fel y dangosir isod.

Newid yn yr Hinsawdd a Diogelwch Ynni
Methiant i reoli effeithiau newid yn yr hinsawdd a diogelwch ynni oherwydd diffyg prawfesur o ran seilwaith allweddol (cymdeithasol a sifil) a datblygu busnes.
Diogelwch yn y Ddinas
Digwyddiad mawr sy'n ymwneud â diogelwch o ganlyniad i derfysgaeth ryngwladol neu fewnol.
Erydu Arfordirol
Y perygl o fethiant mesurau presennol i amddiffyn yr arfordir yn arwain at lifogydd eang.
Ansawdd Aer ac Aer Glân
Risg nad yw Caerdydd yn bodloni'r gofynion statudol a bennir gan ddeddfwriaeth a bod hyn yn parhau i gael effaith andwyol ar iechyd trigolion ac ymwelwyr â Chaerdydd.
Diwygio Lles
Methu â bodloni'r ymrwymadau statudol a roddir gan y Ddeddf Diwygio Lles, gan gynnwys Credyd Cynhwysol, gostyngiadau Cap Budd-daliadau, cyfyngiadau maint ar gyfer tenantiaid cymdeithasol, dileu hawliad awtomatig i gostau tai ar gyfer y rhai dan 21 oed a newidiadau i ariannu tai cymorth.
Gwydnwch Ariannol
Methiant i ddarparu cyllideb flynyddol gytbwys a Chynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n seiliedig ar wybodaeth a fyddai'n gwahanu gwydnwch ariannol y Cyngor yn sylweddol.
Effaith Brexit
Y perygl y bydd Brexit (ac unrhyw benderfyniadau dilynol) yn tarfu'n ddifrifol ar y ddinas a rhwystro ei gallu i barhau i ddarparu gwasanaethau effeithiol a chynnal cydlyniad cymunedol.
Rheoli Gwastraff
Methu â sicrhau dulliau cost-effeithiol o gydymffurfio â deddfwriaeth wastraff, gan gynnwys targedau ailgylchu statudol.
Cynnal a Chadw Cyfarpar Adeiladu
Defnydd aneffeithiol o gyfrifoldebau cynnal a chadw offer statudol ar gyfer adeiladau'r cyngor mewn cyflwr diogel sy'n cydymffurfio â'r gyfraith.
Llwyfannau TGCh Anaddas/Hen
Perygl na fydd llwyfannau TGCh (bwrdd gwaith, meddalwedd, rhwydwaith, gweinyddion a ffonau) yn gallu cynnal y technolegau y mae eu hangen gan y rhaglen newid corfforaethol a darparu gwasanaeth effeithiol i'r cyngor, neu na fyddant yn darparu gwasanaeth dibynadwy oherwydd oedran a chyflwr y cyfarpar a'r systemau.
Cynnydd yn y Galw (Gwasanaethau Plant)
Methu â rheoli'r galw yn effeithiol gan arwain at gynnydd yn nifer y plant sy'n derbyn gofal, a'r pwysau ar wasanaethau a chyllid o ganlyniad.
Seiber-Ddiogelwch
Rheoli – perygl na ellir asesu sut a phryd y caiff systemau eu defnyddio, gan arwain at ymateb aneffeithiol i ymosodiadau bwriadol neu weithgarwch anfwriadol gan ddefnyddwyr. Diogelwch cwmwl corfforaethol – perygl o wendid mewn gwasanaethau a ddarperir yn allanol.

Y Bwlch yn y Gyllideb (neu Fwlch Cyllidebol) yw'r term a ddefnyddir i ddisgrifio'r gwahaniaeth rhwng yr arian y mae'r Cyngor yn disgwyl ei gael, a'r gost amcangyfrifedig o barhau i ddarparu gwasanaethau ar y lefel bresennol. Yn syml, mae'r bwlch yn y gyllideb yn deillio o gyllid yn methu â chadw i fyny â'r galw, chwyddiant a phwysau ariannol eraill. Hyd yn oed gydag agwedd fwy cadarnhaol at gyllid a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru, rhagwelwyd bwlch cyllidebol o £73 miliwn rhwng 2021/22 a 2024/25 cyn effaith Covid-19.

Modelu Bwlch Cyllidebol 2021/22 - 2024/25

Mae hyn oherwydd ffactorau megis costau cyflogaion, chwyddiant prisiau, talu am brojectau cyfalaf, pwysau demograffig i oedolion a phlant yn ogystal â chynnydd yn niferoedd ac anghenion disgyblion ysgol.

Ystyriwyd amrywiaeth o opsiynau er mwyn mynd i'r afael â'r bylchau yn y gyllideb yn 2020/21 a'r blynyddoedd i ddod gan gynnwys ymyrraeth gynnar i leihau costau a galw, cynyddu ffrydiau incwm, ac adolygiadau effeithlonrwydd a chynhyrchiant ar draws pob maes gwariant, cydweithredu, defnyddio technoleg a chynnydd yn y Dreth Gyngor. Gyda lefelau uwch o risg i gyflawni targedau arbedion a'r cyllid cenedlaethol, bydd angen rheoli a monitro perfformiad yn erbyn cyllidebau presennol yn ogystal ag effaith Covid-19 ar risg gwydnwch ariannol yn ofalus er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol.

Cynigir buddsoddiad gwariant cyfalaf sylweddol mewn meysydd fel ysgolion newydd; mynd i'r afael â chyflwr adeiladau presennol ar draws yr ystâd gyfan; datblygu tai cyngor newydd; gwella ansawdd aer; adfywio economaidd; a chynlluniau teithio cynaliadwy. Bydd y cynllun buddsoddi pum mlynedd yn gofyn am gynydd sylweddol mewn benthyca a chadarnhad o'r ymagwedd newydd at gyflawni lefel sylweddol uwch o werthu asedau er mwyn helpu i dalu am fuddsoddiad.

Mae rhagor o fanylion am gyllideb y Cyngor ar gyfer 2020/21 a'r Tymor Canolig ar gael ar wefan y Cyngor yn y cyfeiriad canlynol <https://cardiff.moderngov.co.uk/mgAi.aspx?ID=19407#mgDocuments> yn ogystal â'r dogfennau allweddol isod:

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC)
- Cyllideb Cyfrif Refeniw Tai 2020/21 a CATC
- Strategaeth Cyfalaf 2020/21
- Strategaeth Rheoli'r Trysorlys
- Ciplun gwydnwch ariannol sy'n nodi nifer o ddangosyddion a chymarebau ariannol.

Perfformiad Ariannol 2019/20

Ynghyd â gweddill llywodraeth leol, mae'r Cyngor wedi wynebu heriau wrth ariannu ei wasanaethau. Pennwyd cyllideb 2019/20 yn Chwefror 2019 yn ystod cyfnod o ansicrwydd ariannol a galw cynyddol am ein gwasanaethau. Cafodd bwlch ariannu cyffredinol o £32.438 miliwn yn 2019/20 ei nodi a'i ddatrys gan gyfuniad o fesurau arbedion, defnydd o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, cyfraniad ysgolion i gwrdd â phwysau a chynnydd o 4.9% yn y Dreth Gyngor. Cymeradwywyd cyllideb refeniw net o £623.589 miliwn ar gyfer 2019/20 yn ogystal â Chynllun Ariannol Tymor Canolig yn seiliedig ar gyfnod treigl o bedair blynedd o 2020/21 i 2023/24, gan sicrhau bod adnoddau wedi'u halinio â chanlyniadau yn y Strategaeth Gorfforaethol.

Gwariant Refeniw a Chyllid

Mae gwariant refeniw yn talu am gost gweithrediadau dyddiol y Cyngor a'u cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn. Mae'r alldro refeniw terfynol yn dangos gwariant o fewn y gyllideb refeniw net gyffredinol ar gyfer 2019/20 o £623.589 miliwn. Roedd amrywiadau ffafriol o fewn y Cyfrif Refeniw Cryno yn galluogi gwneud cyfraniadau at nifer o gronfeydd wrth gefn strategol sydd wedi'u clustnodi a fydd yn cefnogi gwydnwch ariannol y Cyngor yn y tymor canolig.

Cyfarwyddiaeth	Cyllideb Gwariant Net £000	Alldro Gwariant Net £000	Amrywiad (Dan)/Dros £000
Rheolaeth Gorfforaethol	26,337	26,290	(47)
Datblygu Economaidd	4,035	4,425	390
Addysg a Dysgu Gydol Oes	272,126	272,812	686
Pobl a Chymunedau – Tai a Chymunedau	45,145	44,416	(729)
Pobl a Chymunedau – Perfformiad a Phartneriaethau	2,762	2,616	(146)
Pobl a Chymunedau – Gwasanaethau Cymdeithasol	172,727	177,241	4,514
Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	37,702	41,027	3,325
Adnoddau – Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	5,493	6,136	643
Adnoddau	16,662	16,655	(7)
Is-gyfanswm Alldro'r Gyfarwyddiaeth	582,989	591,618	8,629
Ariannu Cyfalaf	35,236	34,789	(447)
Argyfyngau Cyffredinol	3,000	0	(3,000)
Crynodeb o'r Cyfrif Refeniw gan gynnwys casglu'r Dreth Gyngor, ad-daliadau Trethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn	2,364	(2,818)	(5,182)
Cyfanswm Alldro'r Cyngor	623,589	623,589	0

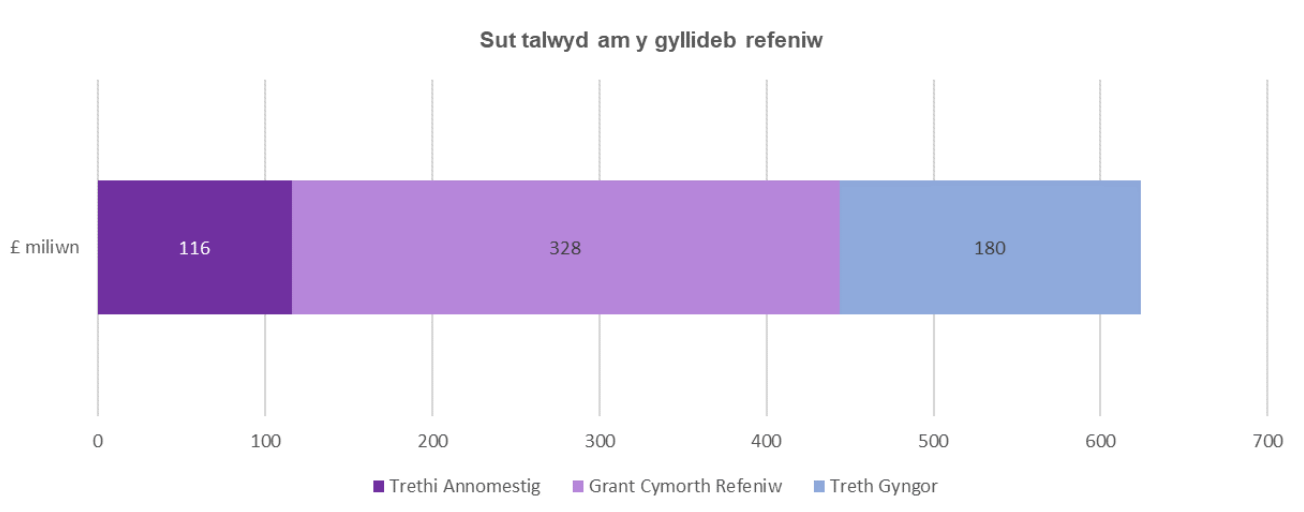
Nododd proses fonitro'r gyllideb bwysau ariannol mewn nifer o gyfarwyddiaethau, yn bennaf Gwasanaethau Cymdeithasol a Chynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd. Roedd hyn yn adlewyrchu amrywiaeth o ffactorau gan gynnwys pwysau demograffig a chostau cynyddol, diffygion o ran incwm a methu cyflawni'n llawn y targedau arbedion a bennwyd fel rhan o gyllideb 2019/20.

Adlewyrchir hyn yn sefyllfa alldro'r gyfarwyddiaeth sy'n dangos gorwariant gan y gyfarwyddiaeth o £8.629 miliwn. Cafodd hyn ei reoli trwy ryddhau'r gronfa argyfyngau cyffredinol gwerth £3 miliwn a oedd yn cael ei dal i adlewyrchu statws cwantwm, risg a chynllunio arbedion arfaethedig yn ogystal ag arbedion o feysydd eraill gan gynnwys Casglu'r Dreth Gyngor, Ariannu Cyfalaf a'r Cyfrif Refeniw Cryno.

Caiff Trethi Annomestig eu casglu gan y Cyngor i Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar werth adeiladau a ddefnyddir mewn busnes neu at ddibenion annomestig, a gosodir cyfradd yn flynyddol. Daeth y Trethi Annomestig net a gasglwyd gan Gaerdydd ar gyfer 2019/20 i gyfanswm o £200.116 miliwn a derbyniodd Caerdydd £116.504 miliwn ar ôl i hyn gael ei ailddosbarthu gan Lywodraeth Cymru. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 96.12%.

Cafodd Grant Cymorth Refeniw o £328.126 miliwn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Dreth Gyngor a gesglir gan y Cyngor yn cynnwys praeseptau ar gyfer yr heddlu a cynghorau cymuned a, lle y bo'n berthnasol, cafodd ei throsglwyddo i'r cyrff perthnasol. Mae'r incwm Treth Gyngor a gadwyd gan y Cyngor, sef £180.019 miliwn, yn ychydig dros chwarter o wariant net y Cyngor. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 96.8%.

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Cyfrif a glustnodwyd yw'r Cyfrif Refeniw Tai a ddangosir o fewn y gyfarwyddiaeth Tai a Chymunedau. Mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc tai a gwasanaethau cysylltiedig:

- Roedd gan y cyngor 13,637 o anheddau ar 31 Mawrth 2020.
- Y rhent net wythnosol ar gyfartaledd ar gyfer 2019/20 oedd £104.53.
- Cyfanswm yr incwm gan gynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £81.412 miliwn.
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £23.069 miliwn ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £27.303 miliwn ar oruchwyllo a rheoli a £31.525 miliwn ar gostau gwariant cyfalaf, gan gynnwys llog, darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion a thalu tuag at wariant cyfalaf.

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu gan y Cyngor

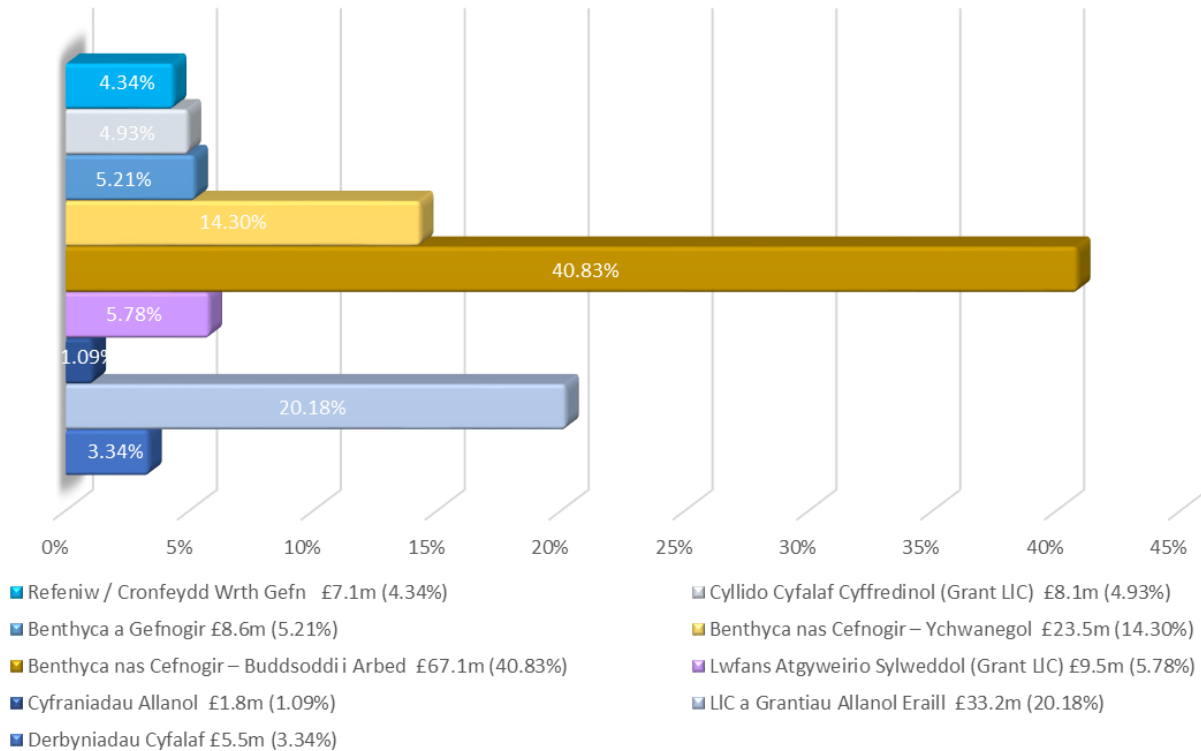
Mae buddsoddi cyfalaf yn rhan fawr o'n gwariant. Mae gan y Cyngor raglen gyfalaf uchelgeisiol i gyflwyno projectau sy'n hanfodol i'r Cyngor wireddu ei ddyheadau i adlunio sut rydym yn darparu ein gwasanaethau yn ogystal â helpu i ddatgloi arbedion refeniw ac effeithlonrwydd i sicrhau sefydlogrwydd anariannol. Cyfanswm y gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn oedd £164.4 miliwn.

Cynlluniau	Manylion	£m
Cymuned ac Adfywio Cymdogaeth	Grantiau addasiadau i'r anabl, sy'n caniatáu i bobl fyw'n annibynnol yn eu cartrefi; gwelliannau amgylcheddol; hybiau cymunedol; ehangu safle teithwyr; hyb aml-asiantaeth cam-drin domestig; a chwblhau cynllun adfywio ar gyfer Canolfan Maelfa yn Llanedern.	8.9
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Cwblhau Rhaglen Fuddsoddi Band A a datblygu Band B; buddsoddi yng nghyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol; cynlluniau ar gyfer ehangu cyfrwng Cymraeg; lleihau maint dosbarthiadau babanod a TGCh Ysgolion.	17.2
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	Ailadeiladu ac ailwynebu ffyrdd a llwybrau cerdded; gwelliannau i dtrafnidiaeth gyhoeddus a diogelwch ar y ffyrdd; gweithredu strategaeth beicio ac ehangu'r cynllun llogi beiciau a'r cynllun troseddau traffig sy'n symud; buddsoddi mewn teithio llesol a llwybrau diogel mewn cymunedau; gwaith dylunio ar gyfer mesurau ansawdd aer yng nghanol y ddinas.	16.4
Cyfleusterau Hamdden a Pharciau	Buddsoddi mewn safleoedd hamdden a gedwir gan y Cyngor yn ogystal â safleoedd a weithredir gan GLL; amnewid traciau athletau a chyfarpar chwarae parciau; adnewyddu Tŷ Parc y Rhath, Parc Cefn Onn a gwelliannau i seilwaith arall.	2.7
Caffael Canolfan y Ddraig Goch ym Mae Caerdydd	Prynu i gefnogi achos busnes ar gyfer datblygu arena newydd ar gyfer y ddinas.	58.4
Fferm Solar	Datblygu fferm solar ar hen safle tirlenwi.	5.0
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	Grant gan Gyngor Caerdydd tuag at ddatblygu Cronfa Bwlch Hyfywedd Tai ar gyfer y rhanbarth.	5.0
Tai Cyhoeddus	Addasiadau i'r anabl; adfywio ystadau; buddsoddi mewn cyflwr stoc presennol; caffael tir ac anheddau sy'n bodoli eisoes o'r farchnad breifat; adeiladu anheddau newydd.	41.5
Arall	Moderneiddio TGCh i wella'r broses fusnes; adnewyddu asedau'r harbwr; Ailgylchu Gwastraff a gwella casgliadau; gwella Amlogfa Thornhill; creu safle claddu newydd; gwaith adnewyddu asedau eiddo gan gynnwys gwella cyn-safle Virgin Active yn Ocean Park.	9.3
Cyfanswm		164.4

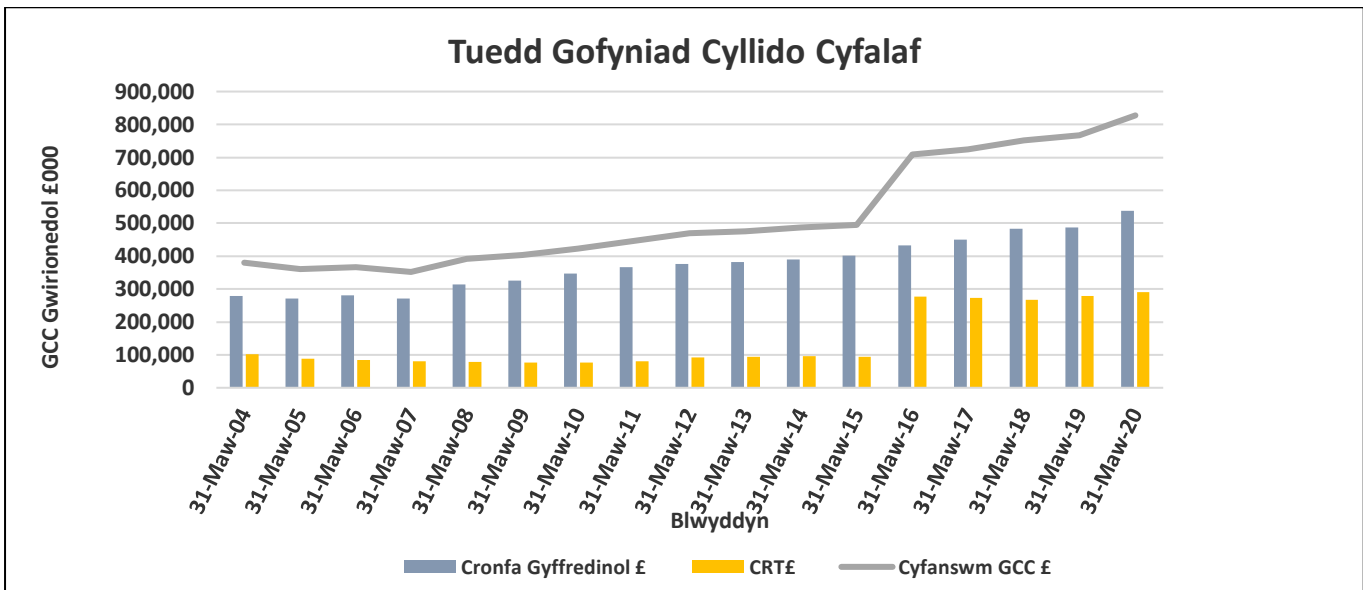

Mae'r Cyngor yn talu am ei wariant cyfalaf o nifer o ffynonellau. Mae hyn yn cynnwys benthyca arian. Yn y pen draw, bydd rhaid ad-dalu am fenthyca ac unrhyw gostau llog cysylltiedig mewn ffordd ddarbodus o incwm presennol y Cyngor a'i incwm yn y dyfodol. Ariannwyd y Rhaglen Gyfalaf trwy gyfuniad o fenthyca (£99.2 miliwn) a grantiau, cyfraniadau, cronfeydd referiw a gwerthu asedau (£65.2 miliwn). Ceir dadansoddiad o ffynonellau ariannu cyfalaf yn y siart isod:

Cyllido Gwariant Cyfalaf

Y term ar gyfer gwariant cyfalaf a godwyd yn y gorffennol trwy fenthyca ond nad yw wedi'i dalu eto o referiw'r dyfodol neu incwm cyfalaf o'r Gronfa Gyffredinol a'r CRT yw'r Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC). Dangosir y tueddiad hanesyddol yn y siart nesaf.

Bob blwyddyn, codir swm darbodus i'n cyllidebau referniw i leihau hyn. Yn adroddiad cynigion cyllideb 2020/21, cymeradwydd y Cyngor Bolisi Darpariaeth Refeniw Gofynnol (DRG) diwygiedig, gyda newid penodol mewn methodoleg mewn perthynas â benthycu a gefnogir gan Lywodraeth Cymru drwy'r Grant Cynnal Refeniw. Roedd y newid polisi hwn i fod yn gymwys o flwyddyn ariannol 2019/20, gan arwain at arbediad o £4.725 miliwn yn ystod y flwyddyn. Defnyddiwyd hyn i gryfhau gwydnwch ariannol yr Awdurdod Lleol mewn perthynas â chyfalaf a'r trysorlys, drwy ddatblygu Cronfa Rheoli'r Trysorlys Wrth Gefn Glustnodedig.

Yn 2015/16 cymerodd y Cyngor fenthyciad ychwanegol a'i dalu i Drysorlys EM i adael y system cymhorthdal CRT. Mae'r GAC a chostau ariannu cysylltiedig, llog ac ad-daliadau buddsoddiad cyfalaf yn parhau i gynyddu fel canran o'r gyllideb reoladwy. Mae Strategaethau Cyfalaf a Rheoli Trysorlys y Cyngor yn nodi amrywiaeth o ddangosyddion ar gyfer fforddiadwyedd, darbodusrwydd a chynaliadwyedd cynlluniau buddsoddi'r Cyngor.

Sefyllfa Ariannol 2019/20

Crynoir mantolen y Cyngor isod a nodir ei asedau a'i rwymedigaethau.

Asedau Eiddo, Peiriannau, Cyfarpar ac Anghyfredol Eraill

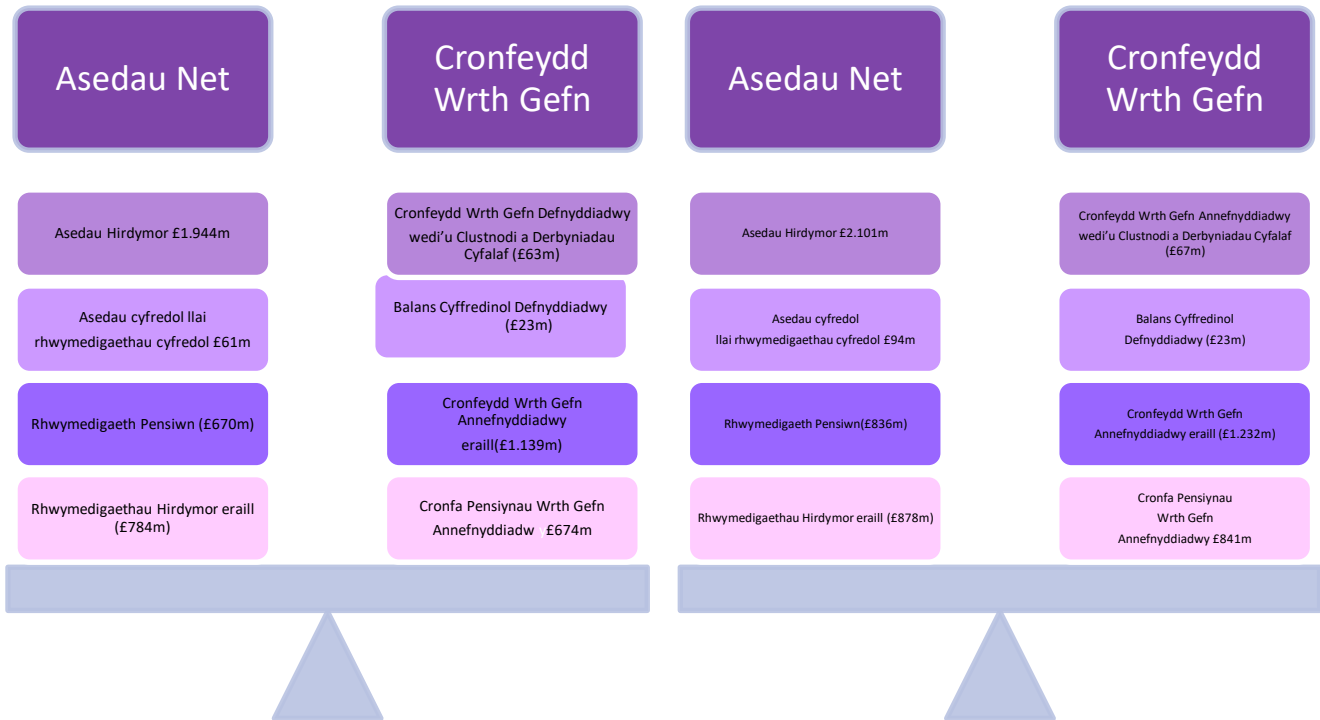
Mae prisio pob ased yn cynnwys nifer o ragdybiaethau; fodd bynnag, mae symudiadau mewn prisio asedau yn ogystal ag unrhyw gostau cyfrifo'n golygu nad ydynt yn effeithio ar y dreth gyngor na'r rhent sy'n daladwy gan fod yn rhaid iddynt gael eu gwrth-droi o gronfeydd wrth gefn anefnyddiadwy.

Mae Nodyn 16 yn rhoi manylion am symudiadau o ran asedau, gwariant cyfalaf a'i gyllido:

- y derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo ac incwm tebyg oedd £9.974 miliwn
- fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau yn ystod y flwyddyn o asedau gweithredol (ysgolion), eiddo buddsoddi, asedau dros ben ac asedau treftadaeth.
-

Mantolen - 2018/2019

Mantolen - 2019/2020

Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol

Cynhaliwyd gweithgareddau buddsoddi a benthyca gan y Trysorlys yn unol â gofynion rheoliadol a Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2019/20. Mae buddsoddiadau at ddibenion rheoli'r trysorlys ac arian parod ar £112.057 miliwn ar 31 Mawrth 2020 ac fe'u cynrychiolir yn bennaf gan falansau arian dros dro a adneuir gyda sefydliadau ariannol. Cyfradd gyfartalog y llog a enillwyd ar gyfer y flwyddyn oedd 0.85%.

Mae'r Cyngor yn benthyca arian i reoli ei lifoedd arian parod dyddiol ac i dalu am wariant cyfalaf. Yn unol â'r Strategaeth Rheoli Trysorlys, mae benthyca'n cael ei wneud i reoli'r gofyniad cyllido cyfalaf pan fernir bod angen hynny er mwyn lliniaru yn erbyn y risg y bydd cyfraddau llog yn y dyfodol yn cynyddu'n annisgwyl. Y newid net mewn benthyca allanol yn ystod y flwyddyn oedd cynnydd o £106.9 miliwn. Roedd hyn yn cynnwys benthyca penodol ar gyfer caffael Canolfan y Ddraig Goch yn ogystal â chryfhau hylifedd y Cyngor, yn enwedig o ran ansicrwydd mewn marchnadoedd ariannol mewn perthynas â'r sefyllfa Covid-19.

Gostyngodd y gyfradd llog gyfartalog a dalwyd ar fenthyca'r Cyngor o 4.53% i 4.11% ar 31 Mawrth 2020. Cyfanswm y llog taladwy ar fenthyciadau oedd £32.960 miliwn, yr ystyriwyd £12.275 miliwn yn daladwy gan y Cyfrif Refeniw Tai.

Mae Nodyn 17 y cyfrifon yn cynnig rhagor o wybodaeth am asedau a rhwymedigaethau ariannol y Cyngor a natur a helaethrwydd y risgiau perthnasol.

Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn neilltuo arian ar gyfer rhwymedigaethau neu golledion tebygol, nad yw'r union swm na dyddiad eu defnyddio'n sicr. Mae hyn yn cynnwys hawliau yswiriant yn ogystal ag ar gyfer ôl-ofal tirlenwi.

Yn ystod 2019/20, gostyngodd cyfanswm y darpariaethau gan £0.640 miliwn i £30.217 miliwn. Dangosir manylion trosgrwyddo darpariaethau yn nodyn 23 y cyfrifon.

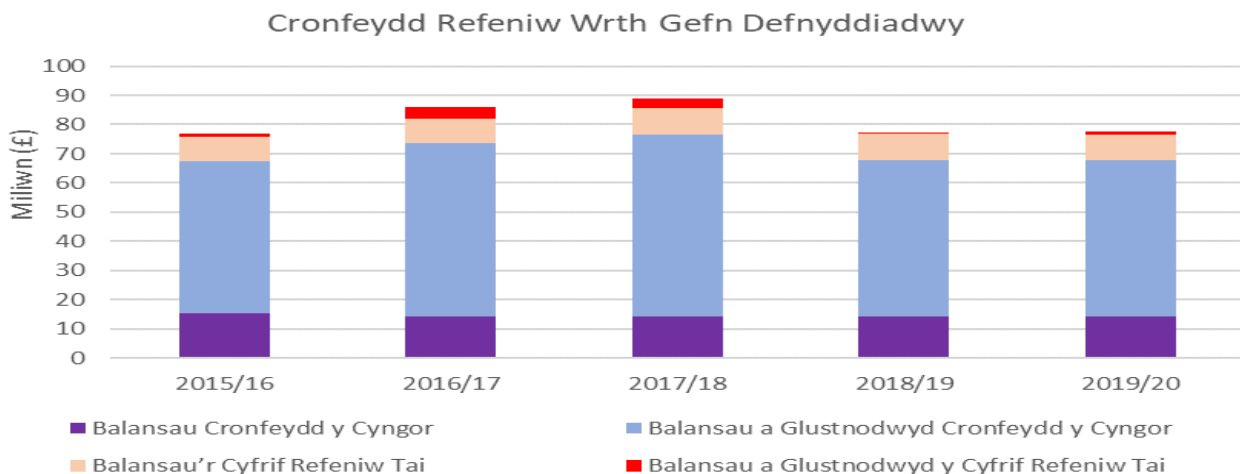
Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae'r Cyngor yn aelod o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg, a nodir manylion ei gyfranogiad mewn cynlluniau pensiwn yn nodyn 15 y cyfrifon.

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn am rwymedigaethau pensiwn yw £50.240 miliwn.
- Rhwymedigaeth y Cyngor o ran buddion pensiwn sy'n daladwy yn y dyfodol, o'u cymharu â'r asedau a gedwir, yw £835.710 miliwn ar 31 Mawrth 2020. Mae hyn yn seiliedig ar y tybiaethau actiwaraid diweddaraf. Mae hyn wedi cynyddu gan £172.992 miliwn ers 2018/19.
- Caiff y gronfa ei hailbriso bob tair blynedd, ac ystyrir bod asedau'r gronfa ar 31 Mawrth 2019 yn talu am 96% o rwymedigaethau'r dyfodol. Mae cynllun adfer 17 mlynedd ar waith er mwyn cwrdd â'r diffyg.

Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn

Mae Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn yn symiau o arian a gaiff eu neilltuo at ddibenion polisi penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian. Mae eu defnyddio, eu creu a'u hasesiad digonolrwydd hefyd yn ystyried risgiau i wydnwch ariannol. Mae lefel y cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy fel canran o wariant refeniw yn parhau i fod yn un o'r rhai isaf yng Nghymru. Rhoddir manylion cronfeydd wrth gefn sydd wedi'u clustnodi yn nodyn 26 y cyfrifon a nodir cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ac annefnyddiadwy eraill yn nodiadau 26 a 27.

Y Datganiadau Ariannol

Nodir y Datganiad Cyfrifon yn y ddogfen hon, ynghyd â Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiadau Ariannol a'r Adroddiad Archwilio. Caiff y datganiadau endid unigol eu diffinio hefyd fel incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llifoedd arian parod ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol yng Nghymru a Lloegr o fewn rheolaeth yr awdurdod lleol.

Y datganiadau craidd yw:

- Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor ar gyfer y flwyddyn. Mae hanner uchaf y datganiad yn rhoi dadansoddiad fesul cyfarwyddiaeth. Mae hanner isaf y datganiad yn ymwneud â thrafodion a chyllid corfforaethol.
- Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn grynodeb o'r newidiadau i'n cronfeydd wrth gefn dros y flwyddyn. Caiff cronfeydd wrth gefn eu rhannu'n rhai 'defnyddiadwy', y mae modd eu buddsoddi mewn projectau cyfalaf neu wella gwasanaethau, a'r rhai 'annefnyddiadwy', y mae'n rhaid eu neilltuo at ddibenion penodol.
- Mae'r Fantolen yn rhoi cipolwg ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn y Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn.
- Dengys y Datganiad Llif Arian Parod y rhesymau am newidiadau ym malansau arian parod y Cyngor yn ystod y flwyddyn ac a yw'r newid oherwydd gweithrediadau, buddsoddi newydd neu weithgareddau ariannu.

Y datganiadau atodol yw:

- Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn nodi ar wahân swyddogaeth landlord statudol y Cyngor fel darparwr tai cymdeithasol dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
- Mae Cyfrifon Grŵp yn cyfuno datganiadau ariannol y Cyngor â'i fuddiannau materol mewn is-gwmnïau, cyfranogion a/neu fentrau ar y cyd; yn achos y Cyngor hwn – Cardiff City Transport Service Ltd.
- Mae datganiadau eraill at ddibenion rheoliadol yn cynnwys Cronfeydd Ymddiriedolaeth ac Awdurdod Harbwr Caerdydd.

Casgliad

Er gwaethaf pwysau yn ystod y flwyddyn, llwyddodd y Cyngor i aros o fewn ei gyllideb refeniw net a bennwyd ar gyfer 2019/20. Mae'r galw am holl wasanaethau'r cyngor yn parhau i gynyddu ac mae'r rhagolygon cyllid negyddol parhaus i'r dyfodol yn risg sylweddol o hyd. Mae'r Cyngor wedi gosod agenda uchelgeisiol i fuddsoddi a gwella'r hyn rydym yn ei wneud dros y preswylwyr a fydd yn gofyn i ddewisiadau anodd gael eu gwneud a chanolbwyntio ar flaenoriaethau allweddol.

Mae effaith Covid-19 ar sefyllfa 2019/20 yn gyfyngedig, o ystyried y rhoddwyd mesurau cloi ar waith yn ystod dyddiau olaf y flwyddyn ariannol. Fodd bynnag caiff effaith sylweddol yn ariannol ac yn y ffordd rydym yn gwneud pethau. Bydd hyn yn golygu dull graddol o:

Ailddechrau: Ailddechrau ac addasu ystod eang o Wasanaethau'r Cyngor yng nghyd-destun gofynion ymbellhau cymdeithasol estynedig a llym - ar unwaith

Adfer: Ymateb strategol i gefnogi'r ddinas i ddod allan o'r argyfwng - y 18 mis nesaf

Adnewyddu: Strategaeth datblygu'r ddinas tymor hwy sy'n gyson ag uchelgais cyfalaf – gweledigaeth 10 mlynedd

Bydd tybiaethau cynllunio ariannol manwl yn bwysicach nag erioed i gefnogi Cynllun Ariannol Tymor Canolig diwygiedig sydd wedi'i seilio ar wybodaeth lawn ac sy'n sicrhau gwydnwch ariannol. Cafodd hyn ei ystyried gan y Cyngor ym mis Medi 2020.

Rwy'n ddiolchgar am waith fy nhîm cyllid yn cefnogi'r cyfarwyddiaethau ac i'r holl swyddogion sy'n hwyluso tryloywder ein trafodion ariannol ac sy'n gwneud paratoi'r datganiadau ariannol hyn ac adrodd ar

berfformiad a'r sefyllfa ariannol yn ystod 2019/20 yn bosibl. Mae hwn yn ofyniad a fydd ynddo'i hun yn fwy heriol yn y dyfodol oherwydd cyfrifyddu ac adrodd ychwanegol yn ogystal â pharatoi'r cyfrifon yn gynharach a'r gofynion archwilio dilynol.

Christopher Lee

Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151

Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Rhaid i'r Cyngor:

- wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn gywir i sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn 2019/20, y swyddog hwnnw oedd Christopher Lee, Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau, sydd â'r swydd statudol Swyddog Adran 151;
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon.

Y Cynghorydd Daniel De'Ath
Arglwydd Faer

Dyddiad: 22 Hydref 2020

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol y Cyngor yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019/20 (y Cod).

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os yw newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn;
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus; chydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir diweddar
- chymryd camau rhesymol at atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer y Cyngor yn rhoi golwg wir a theg o'i incwm a gwariant ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20 a sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2020.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol

Dyddiad: 22 Hydref 2020

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Adroddiad ar archwiliad y datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd; a
- Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, Datganiad ar y Symudiad ar y Cyfrif Refeniw Tai, a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu o bwys.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp a Datganiad Llif Arian y Grŵp a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu o bwys.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20 yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRSs).

Yn fy marn i mae'r datganiadau ariannol yn:

- rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd fel ar 31 Mawrth 2020 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20.

Sail dros farn

Cynhelais f'archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn fy adroddiad, yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio datganiadau ariannol. Rwyf yn annibynnol ar y cyngor a'i grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Pwyslais ar fater – effeithiau pandemig COVID-19 ar brisio asedau Eiddo Peiriannau ac Offer, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi

Rwyf yn tynnu sylw at y datgeliadau yn y tybiaethau a wnaed am y dyfodol a ffynonellau amcangyfrif eraill ar dudalen 41 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith pandemig COVID-19 ac ansicrwydd sylweddol prisiad Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer y Cyngor, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi a ddarparwyd gan briswyr proffesiynol allanol y Cyngor.

Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Pwyslais ar fater - effeithiau pandemig COVID-19 ar brisio Buddsoddiadau Eiddo Cyfunol y Gronfa Bensiwn

Rwyf yn tynnu sylw at y datgeliadau yn Nodyn 15 ar dudalen 70 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith ansicrwydd sylweddol a ddatgelwyd yn adroddiadu prisio diwedd blwyddyn rheolwyr y gronfa pensiwn ar gyfer Buddsoddiadau Eiddo Cyfunol y DU a reolir ar ran Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg.

Nid yw fy marn archwilio wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Pwyslais ar Fater Busnes Gweithredol Gwasanaethau Trafnidiaeth Dinas Caerdydd

Rwyf yn tynnu sylw at Nodyn 22 yn y datganiadau ariannol ac adran y 'Cyflwyniad' o Gyfrifon y Grŵp, sy'n cyfeirio at y risg sylweddol i hyfywedd ariannol a busnes gweithredol Gwasanaethau Trafnidiaeth Dinas Caerdydd.

Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Casgliadau ynghylch busnes gweithredol

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd ynglŷn â'r materion canlynol y mae'r ISAs (DU) yn gofyn imi adrodd wrthyh yn eu cylch, lle:

- nad yw'r defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nad yw'r swyddog ariannol cyfrifol wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd o bwys a ganfuwyd, a allai fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Cyngor neu'r Grŵp i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Gwybodaeth arall

Y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr Adroddiad Naratif a'r cyfrifon. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn yr Adroddiad Naratif ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arnynt. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arni, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad.

Gyda golwg ar f'archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall er mwyn canfod pethau o bwys sy'n anghyson â'r datganiadau ariannol archwiliedig, a nodi unrhyw wybodaeth sydd, i bob golwg, yn sylweddol anghywir yn seiliedig ar y wybodaeth a gasglwyd gennyf wrth gyflawni'r archwiliad neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth honno. Os deuf yn ymwybodol o'r hyn sy'n ymddangos yn gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys, byddaf yn ystyried eu goblygiadau ar gyfer f'adroddiad.

Adrodd ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn yr Adroddiad Naratif am y flwyddyn y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi ei baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi cael ei baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr adroddaf amdanynt fel eithriadau

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r cyngor a'r grŵp a'i amgylchedd a gasglwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi canfod camddatganiadau o bwys yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd gyda golwg ar y materion canlynol, y byddwn yn adrodd amdanynt os, yn fy marn i:

- nad oes cofnodion cyfrifyddu priodol wedi'u cadw;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau y mae arnaf eu hangen ar gyfer f'archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Rwyf yn ardystio fy mod wedi cwblhau archwiliad cyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am Ddatganiad y Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac mae'n gyfrifol am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu ei bod yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau o gyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r cyngor a gallu'r grŵp i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol onid ystyrir ei bod yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw caffael sicrwydd rhesymol p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd neu beidio o gamddatganiadau o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a rhoi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warrant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad o bwys pan fydd un yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu o gamgymeriad ac fe'u hystyrir o bwys os gellir yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu gyda'i gilydd, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Adrian Crompton

Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

Dyddiad: 26 Hydref

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

**Polisïau,
Beirniadaethau
Critigol a
Rhagdybiaethau**

Polisiau cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi incwm a gwariant y Cyngor am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 a'i sefyllfa ariannol ar y dyddiad hwnnw. Caiff y cyfrifon eu paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019/20 (y Cod).

Cafodd y cyfrifon eu paratoi ar sail ystyriaeth barhaus. Mae'r confensiwn cyfrifyddu a fabwysiedir yn ymwneud yn bennaf a chostau blaenorol, wedi'u haddasu gan ailbrisiu rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

1. Safonau cyfrifyddu a gyhoeddwyd ond sydd heb eu mabwysiadu eto

Y prif newid i'r Cod fydd gofynion Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) 16 – Prydlesi a fabwysiadwyd yng Nghod 2021/22. Y dyddiad gofynnol ar gyfer gwneud cais a'r dyddiad y bydd y Cyngor yn mabwysiadu SAARh 16 yw 1 Ebrill 2021. Mae SAARh 16 yn cyflwyno model cyfrifyddu un prydleswr ac yn gofyn i lesddeiliad gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer y rhan fwyaf o brydlesi gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai bod yr ased sylfaenol o werth isel. Mae'n ofynnol i lesddeiliad gydnabod ased hawl-i-ddefnyddio sy'n cynrychioli ei hawl i ddefnyddio'r ased prydles sylfaenol ac atebolrwydd prydles sy'n cynrychioli ei rwymedigaeth i wneud taliadau prydles

Er na ddisgwylir i hyn gael unrhyw effaith ar dalwyr y Dreth Gyngor na Rhent, bydd angen gwneud gwaith yn ystod 2020/21 i sicrhau bod trefniadau tebyg i brydles sylweddol yn cael eu nodi a'u cofnodi'n gywir ar draws y Cyngor. Bydd hyn yn cynnwys adolygu prosesau cyfredol a chreu prosesau newydd ar gyfer rheoli a chofnodi trefniadau prydlesu.

2. Cronni Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch yn y flwyddyn y'i gwneir, nid pan wneir y taliadau arian parod neu y derbynnir y rhain. Yn benodol:

- caiff refeniw o werthu nwyddau ei gydnabod pan fydd y Cyngor yn trosglwyddo risgiau a buddion sylweddol perchnogaeth i'r prynwr
- caiff refeniw o ddarparu gwasanaethau/contractau ei gydnabod pan all y Cyngor fesur yn ddibynadwy'r ganran gwblhau o ran y trafodyn a phan fo'n debygol y bydd y buddion economaidd neu'r potensial gwasanaeth yn cael eu cyflawni
- cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio
- cofnodir gwasanaethau a ddaw i law fel gwariant pan geir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir y taliadau
- mae trothwy de minimus o £500, na ellir cronni incwm a gwariant oddi mewn iddo
- caiff llog sy'n dod i law gyda buddsoddiadau ac sy'n daladwy ar fenthyciadau ei gyfrifo fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log berthnasol ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llifoedd arian parod sefydlog neu a bennir gan y contract
- lle cydnabyddir refeniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Pan nad ystyrir bod modd casglu dyledion, caiff y balans ei leihau trwy ddarpariaeth ar gyfer dyled amheus.

3. *Asedau a Gedwir i'w Gwerthu*

Pan ddaw'n debygol y caiff swm cario ymlaen ased ei adennill, yn bennaf drwy werthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio, fe'i hail-ddosberthir yn Ased a Gedwir i'w Werthu os yw'n diwallu'r meini prawf canlynol.

- ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol
- rhaid ei fod yn debygol iawn o gael ei werthu
- rhaid iddo gael ei farchnata'n weithredol neu fod prynwyr arfaethedig wedi'u nodi
- disgwylir i'r broses werthu gael ei chwblhau o fewn blwyddyn.

Caiff yr ased ei ailbrisió'n syth ar ôl ei ailddosbarthu ac yna'i ddwyn ymlaen ar y rhan isaf o'r swm hwn ac ar werth teg llai costau gwerthu. Pan fo hyn yn arwain at golled, caiff hwn ei osod yn y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Ni chydnyddir enillion gwerth teg ond at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau. Ni chodir dibrisio ar Asedau a Gedwir i'w Gwerthu. Cynhelir adolygiadau rheolaidd o ran p'un a yw asedau'n dal i ddiwallu'r meini prawf ar gyfer Asedau a Gedwir i'w Gwerthu, a phan nad dyma'r achos cânt eu hailddosbarthu a'u hailbrisió yn unol â'r dosbarth priodol.

4. *Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod*

Mae arian parod yn cael ei gynrychioli gan arian parod mewn llaw, y balans net ar holl gyfrifon banc y Cyngor gan gynnwys balansau o ysgolion llyfr siec. Mae'n cynnwys adneuon gyda sefydliadau ariannol sy'n addaladwy ar rybudd o ddim mwy na 24 awr heb gosb sylweddol. Mae hefyd yn cynnwys buddsoddiadau'n aeddfedu a llog a dderbyniwyd ar ddiwrnod gwaith cyntaf mis Ebrill.

5. *Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn*

Mae'r rhain yn fuddion neu rwymedigaethau posibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y caiff eu bodolaeth ei chadarnhau gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt dan reolaeth llyfr y Cyngor. Ni chydnyddir asedau a rhwymedigaethau wrth gefn yn y datganiadau cyfrifyddu ond fe'u datgelir yn y nodiadau i'r cyfrifon pan fo angen.

6. *Rhwymedigaethau Gohiriedig*

Pan gaiff y Cyngor incwm ymlaen llaw gan ddatblygwyr a sefydliadau eraill o ran gwariant refeniw, megis cynnal asedau yn y dyfodol, cedwir y symiau ar y Fantolen fel rhwymedigaethau gohiriedig hyd nes bod y gwariant yn digwydd.

7. *Gwarediadau a Derbyniadau Cyfalaf*

Pan gaiff asedau eu gwaredu neu eu datgomiynu, defnyddir gwerth yr asedau hynny sydd yn y Fantolen ynghyd ag unrhyw elw o waredu i gyfrifo budd neu golled wrth waredu.

Caiff gwarediadau sy'n fwy na £10,000 eu trin fel derbyniadau cyfalaf a chânt eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

8. *Buddion Cyflogeion*

Buddion Taladwy yn ystod y Gyflogaeth

Caiff buddion cyflogeion tymor byr fel cyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail croniadau yn y llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw'r symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn dileu swydd yn wirfoddol, ac maen nhw'n cael eu codi ar sail croniadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae cyflogeion y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon
- y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, trwy aelodaeth o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg a weinyddir gan y Cyngor.

Mae'r Cyngor yn cyfrif costau pensiwn yn y prif ddatganiadau cyfrifyddu yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS19). Mae hyn yn gofyn am gydnabyddiaeth o'r ffaith, er nad yw buddion ymddeol yn daladwy nes i gyflogai ymddeol, fod ymrwymiad y Cyngor i wneud y taliadau hynny'n codi ar yr amser y mae cyflogeion yn ennill eu hawliadau i'r dyfodol. Mae'r ffordd yr ymdrinnir â chyfrifon yn dibynnu ar ba un a dynt yn ymwneud â chynllun budd diffiniedig neu gynllun cyfraniad diffiniedig.

Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig

Mae trefniadau wedi'u canoli ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon yn golygu na all rhwymedigaethau ar gyfer y buddion hyn fel arfer gael eu nodi'n benodol i'r Cyngor ac felly y cânt eu nodi fel cynllun cyfraniad diffiniedig ac ni chydabyddir unrhyw rwymedigaeth ar gyfer taliadau buddion yn y dyfodol yn y Fantolen.

Cynlluniau Budd Diffiniedig

Mae Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn gynllun budd diffiniedig. Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net, sy'n cynrychioli cyfradd berthnasol y Cyngor o asedau a rhwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn y Fantolen lle:

- mae rhwymedigaethau ar gyfer y cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned amcanestynedig (asesiad o daliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan gyflogeion, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant cyflogeion ac enillion amcanestynedig ar gyfer cyflogeion cyfredol).
- mae asedau'r cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn ôl eu gwerth teg:
  - gwarannau unedol ac wedi'u dyfynnu - pris cynnig cyfredol
  - gwarannau heb eu dyfynnu - amcangyfrif proffesiynol
  - eiddo – gwerth y farchnad.

Mae'r newid o ran y rhwymedigaeth pensiwn net wedi'i ddadansoddi yn y cydrannau canlynol:

- costau gwasanaeth cyfredol: mae cynnydd o ran rhwymedigaeth o ganlyniad i bensiwn a enillir gan gyflogeion yn ystod y flwyddyn yn cael ei godi ar gost net gwasanaethau.
- costau gwasanaeth blaenorol: mae cynnydd o ran y rhwymedigaeth sy'n codi o benderfyniadau blwyddyn gyfredol sy'n effeithio ar bensiwn a enillir gan gyflogeion mewn blynyddoedd cynharach yn cael ei godi ar Reoli Corfforaethol.

- enillion/colledion ar daliadau llawn a chwtogiadau: mae canlyniadau camau i leddfu'r Cyngor o rwymedigaethau neu ddigwyddiadau sy'n lleihau'r gwasanaeth a ddisgwylir yn y dyfodol neu gronni buddion yn cael eu codi ar Reoli Corfforaethol.
- llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net: costau llog net ar gyfer y cyfnod sy'n codi o dreigl amser ac sy'n cael ei ddangos ar y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- ailfesuriadau: adenillion ar asedau (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y llog net) ac enillion/colledion actiwaraidd o ganlyniad i dybiaethau actiwaraidd wedi'u diweddarau. Mae'r rhain yn cael eu codi ar y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Arall.

O ran buddion ymddeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i godi ar falans Cronfa'r Cyngor y swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifwyd yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn mae hyn yn golygu bod symiau a briodolir i mewn ac allan o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn i ddileu'r holl ddebydau a chredydau tybiannol o ran buddion ymddeol a'u disodli gan ddebydau am yr arian parod a delir i'r Gronfa Bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond nas talwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n deillio o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod cyfrifo buddion ymddeol ar sail llifoedd arian parod yn hytrach na buddion a enillir gan gyflogaion.

9. Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol yn seiliedig ar ddull dosbarthu a mesur sy'n adlewyrchu model busnes y Cyngor ar gyfer cadw asedau ariannol a'u nodweddiad llif arian.

Mae tri phrif ddsbarth o asedau ariannol a fesurir ar:

- gost wedi'i amorteiddio – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian cytundebol e.e. prifswm a llog
- gwerth teg trwy elw neu golled (GTEG) – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian cytundebol a gwerthu asedau.
- gwerth teg trwy incwm cynhwysfawr arall (GTICA) – Cyflawni amcanion trwy unrhyw ddull arall yn hytrach na chasglu llifoedd arian cytundebol a phan fo'r Cyngor wedi dynodi mai dyma'r achos.

O ran gwerth asedau ariannol a gydnabyddir yn y cyfrifon, prif fodel busnes yr awdurdod yw cadw buddsoddiadau i gasglu llifoedd arian cytundebol; fodd bynnag, gellir darparu benthyciadau ac offerynnau ecwiti fel gwariant cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf gymeradwy i gyflawni amcanion gwasanaeth. Gan ddibynnu ar y rhesymeg ar gyfer cadw asedau ariannol o'r fath, ecwiti yn bennaf, gall y Cyngor ddynodi eitemau o'r fath i gael eu mesur ar werth teg trwy incwm cynhwysfawr arall.

Caiff technegau mesur gwerth teg eu diffinio yn adran derfynol y polisi hwn.

Asedau Ariannol wedi'u Mesur ar Gost wedi'i Hamorteiddio

Cydnabyddir asedau ariannol wedi'u mesur ar gost wedi'i hamorteiddio ar y Fantolen pan ddaw'r awdurdod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur yn ôl gwerth teg yn y lle cyntaf. Yna cânt eu mesur yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Mae credydau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer llog sy'n dod i law'n seiliedig ar swm cario ymlaen yr ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log gyfredol ar gyfer yr offeryn yn unol ag unrhyw gytundeb buddsoddiad neu fenthyciad. Y swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n weddill a ddaw i law (a llog a gronnwyd).

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n codi wrth ddad-gydnabod ased eu credydu/debydu i'r DIGC.

Model Colled Credyd Disgwyliedig

Cyfrifir colledion diffygion i adlewyrchu'r disgwyliad na fydd llifoedd arian yn y dyfodol yn digwydd oherwydd gallai'r benthyciwr ddiffygdalu ar ei rwymedigaethau. Gallai adolygiad o'r fath ddigwydd ar ased ariannol unigol neu ar sail gyfunol, yn seiliedig ar berthnasedd a chost a budd asesiad unigol.

Mae'r Cyngor yn cynnal adolygiad o golledion credyd disgwyliedig ar yr holl asedau ariannol a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio ar sail 12 mis neu gydol oes. Pan na chynhaliwyd darpariaeth ar gyfer colledion o'r fath eisoes e.e. fel rhan o ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg, gwneir addasiadau i werth asedau ariannol wedi'u datgelu yn y cyfrifon. Mae risg credyd yn chwarae rhan allweddol o ran asesu colled credyd ddisgwyliedig. Pan fo risg wedi cynyddu'n sylweddol ers i ased ariannol gael ei gydnabod yn y lle cyntaf, caiff darpariaeth ar gyfer colledion ei hasesu ar sail gydol oes. Pan nad yw risg wedi cynyddu'n sylweddol neu mae'n parhau'n isel, caiff darpariaeth ar gyfer colledion ei hasesu ar sail colled ddisgwyliedig 12 mis.

Asedau Ariannol wedi'u Mesur ar Werth Teg trwy Elw neu Golled (GTEG)

Cydnabyddir asedau ariannol a fesurir ar GTEG ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur a'u dwyn ymlaen ar werth teg yn y lle cyntaf. Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg yn y Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased eu credydu/debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall (GTICA)

Caiff asedau ariannol a fesurir fel GTICA eu mesur a'u dwyn ymlaen yn y lle cyntaf ar werth teg ar y Fantolen. Bydd ymdrin ag asedau o'r fath dan y categori hwn yn gofyn am 'Ddynodiad' gan y Cyngor. Mae'r rhain yn debygol o fod yn ddaliadau ecwiti a gedwir fel rhan o amcan gwasanaeth.

Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg mewn Incwm Cynhwysfawr Arall ac mae'r newid o ran swm y buddsoddiad yn y fantolen yn cael ei baru â chofnod yn y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.

Wrth ddad-gydnabod, caiff unrhyw falans ar y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn ei ailgylchu trwy'r Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Mesur Asedau Ariannol ar Werth Teg

Mae'r mesuriadau gwerth teg ar gyfer y dosbarthiadau asedau ariannol uchod a fesurir ar werth teg yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau â phrisiau marchnad a ddyfynnir - pris y farchnad
- offerynnau eraill â thaliadau sefydlog ac y gellir eu pennu – dadansoddiad llif arian â gostyngiad

Caiff y mewnbynnau i'r technegau mesur eu categorio yn unol â'r lefelau canlynol:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnir (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau unfath y gall yr awdurdod fanteisio arnynt ar y dyddiad mesur.
- Lefel 2 – mewnbynnau ac eithrio prisiau a ddyfynnir wedi'u cynnwys yn Lefel 1 y gellir eu harsylwi ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Lefel 3 – mewnbynnau na ellir eu harsylwi ar gyfer yr ased.

10. Rhwymedigaethau Ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol. Caiff y rhain eu mesur i ddechrau ar bris teg ac yna'u dwyn ymlaen ar eu cost wedi'i hamorteiddio. Mae'r costau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy'n seiliedig ar swm cario ymlaen y rhwymedigaeth, wedi'i luosi gan y gyfradd log gyfredol ar gyfer yr offeryn. Caiff llog sy'n ddyledus ond sydd heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn ei ddangos yn y Fantolen fel rhwymedigaeth gyfredol.

Pan fo pris teg a delir i drosglwyddo rhwymedigaeth yn cael ei amcanu a'i ddatgelu, caiff mewnbynnau i'r technegau prisio a ddefnyddir i bennu pris teg eu priodoli i'r un lefelau fel y nodir dan y polisi cyfrifyddu Asedau Ariannol.

Caiff costau trafodion, fel ffioedd brocer a chomisiwn o ran rheoli Offerynnau Ariannol y Cyngor, nas ystyrir yn berthnasol, eu codi ar unwaith i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

11. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu gyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbynebaw Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fo amodau wedi'u bodloni, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau refeniw penodol a chyfraniadau) neu Drethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol (grantiau refeniw amhenodol) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Pan gydymffurfir ag amodau grant refeniw neu gyfraniad ond nas defnyddiwyd hwy eto i ariannu gwariant at y diben a nodwyd yn y cytundeb grant, fe'u neilltuir yn y Gronfa Wrth Gefn wedi'i Chlustnodi.

Cyfalaf

Trinnir grantiau a chyfraniadau yn ystod y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf sy'n Wariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS) fel incwm refeniw ac fe'u credydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaeth perthnasol.

Credydir Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau perthnasol wrth dalu am waith cyfalaf arall i'r llinell Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond nad yw wedi ei ddefnyddio eto, ystyrir bod hyn yn cynrychioli amod ac fe'i nodir fel credydwr, oherwydd bod modd dychwelyd yr elfen nas defnyddiwyd i'r ariannwr. Pe bai grant amhenodol fel y Grant Cyfalaf Cyffredinol neu'r Lwfans Atgyweiriadau Mawr yn parhau heb ei ddefnyddio, fe'i cynhelir fel Cronfa Grantiau Cyfalaf Wrth Gefn Nas Defnyddiwyd.

Nodir grantiau cyfalaf a chyfraniadau ar wahân ar y Fantolen.

12. Asedau Treftadaeth

Mae'r Cyngor yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu gwariant ar wahân y gellir ei nodi wrth eu caffael neu eu cadw, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Mae asedau treftadaeth wedi'u cynnwys yn y gost hanesyddol os ydynt yn y cyfrifon ac ni chânt eu mesur ar werth teg oni bai bod manteision gwneud hynny'n gorbwysu'r costau. Ni chodir unrhyw gostau dibrisio ar asedau treftadaeth.

Mae natur unigryw asedau treftadaeth yn gwneud prasio dibynadwy'n gymhleth. Cydnabyddir yr anawsterau hyn gan y Cod ac felly ni chofnodir llawer o asedau unigol yn y cyfrifon, ond gwneir datgeliadau naratif ychwanegol am natur a maint asedau o'r fath yn y nodiadau i'r cyfrifon. Cynhelir prisiad bob 3 blynedd gan arbenigwr allanol at ddibenion yswiriant. Cafodd paentiadau, arteffactau a regalia sifil eu prasio yn 2019-20.

13. Asedau Anghyfredol Anniriaethol

Mae gwariant ar asedau anffisegol ond a all gael eu nodi a'u rheoli gan y Cyngor wedi'i gyfalafu. Yn achos meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol, cyfalafir hyn pan fo'n berthnasol i wella neu ddatblygu systemau, y credir y bydd gwario arnynt o fudd economaidd hirdymor i'r Cyngor ar ffurf arbedion a gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau. Mae asedau anniriaethol wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar gost hanesyddol net amorteiddio, ac yn cael eu hadolygu ar gyfer diffygion a'u hail-brisio pan fo gwerth marchnad parod ganddynt.

Caiff yr asedau eu hamorteiddio i'r gwasanaeth perthnasol dros oes economaidd y buddsoddiad a bennir yn y lle cyntaf rhwng 3 a 5 mlynedd, a'u gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn trwy drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Cydnabyddir enillion a cholledion o waredu yn y gwaged neu'r diffyg o ran darparu gwasanaethau.

14. Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill

Mae gan y Cyngor fuddiannau mewn cwmnïau ac endidau eraill. Yn amodol ar lefel y perthnasedd a'r amlygrwydd i risg, mae'r rhain wedi'u cysoni i greu Cyfrifon Grŵp.

15. Stocrestrau

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwireddadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario ymlaen fel gwariant.

16. Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rheiny a gedwir i ennill rhent a/neu arbrisiant cyfalaf megis prydlesi tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf eiddo buddsoddi.

Mesurir eiddo buddsoddi ar werth teg, yn seiliedig ar bris y farchnad a fyddai'n cael ei dderbyn wrth werthu ased mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad a'r dyddiad mesur, gan adlewyrchu defnydd uchaf a gorau'r ased. Cynhelir prisiad llawn bob dwy flynedd. Ymgwymerwyd â'r prisiad blaenorol yn 2018/19 gan Jones Lang LaSalle (masnachol), E. J Hales Ltd (manwerthu) a phriswyr mewnol (cymunedol). Yn 2019/20 cynhaliwyd adolygiad o werthoedd y farchnad er mwyn sicrhau nad oeddent yn newid gwerth teg yr asedau yn sylweddol.

Nid yw eiddo buddsoddi yn cael eu dibrisio. Caiff enillion a cholledion ailbriso a gwaredu eu gosod yn y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Credydir rhenti o ran eiddo buddsoddi i'r gwasanaeth perthnasol gan arwain at enillion i Falans Cronfa'r Cyngor. Fodd bynnag, ni chaniateir i enillion a cholledion ailbriso a gwaredu effeithio ar Falans Cronfa'r Cyngor. Felly caiff yr enillion a'r colledion eu gwaredu o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a chânt eu gosod yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

17. Cydbwyllgorau

Yn amodol ar berthnasedd a chysylltiad â risg, cynhwysir y gyfran berthnasol o Gydbwyllgorau yng nghyfrifon y Cyngor sy'n adlewyrchu'r trafodion a'r balansau ar gyfer y Cydbwyllgorau hynny.

18. Prydlesi

Mae prydlesi'n cael eu hystyried yn brydlesi cyllid pan fo telerau'r brydles yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a gwobrwyau, o ran perchenogaeth eiddo, peiriannau neu offer o'r prydleswr i'r prydlesai. Mae pob prydles arall yn cael ei hystyried yn brydles weithredu. Pan fydd prydles yn cwmpasu tir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau ar wahân i'w dosbarthu.

Y Cyngor fel Prydlesai

Prydlesi Cyllid

O ran peiriannau ac offer, mae gan y Cyngor lefel de-minimis o £75,000 ar gyfer prydlesi i'w cydnabod fel prydlesi cyllid. Nid yw'r Cyngor yn cadw unrhyw brydlesi fel hyn.

Prydlesi Gweithredu

Codir taliadau ar gyfer prydlesi gweithredu i'r gwasanaeth perthnasol ar sail gronol.

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Cyllid

Nid yw'r Cyngor yn cynnig unrhyw brydlesi o'r math hwn.

Prydlesi Gweithredu

Pan fo'r Cyngor yn dyfarnu prydles weithredu dros eiddo, peiriannau neu offer, caiff yr ased perthnasol ei gadw yn y Fantolen. Credydir incwm rhent i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

19. Eiddo, Peiriannau, Offer

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu'n gronnol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Codir gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflawni potensial buddion neu wasanaeth (h.y. atgyweirio a chynnal) i refeniw fel y caiff ei dalu.

Mae gan y Cyngor bolisi de-minimis o £1,000 o ran cyfalafu gwariant mewn cysylltiad ag aneddiadau'r Cyngor.

Mesur

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, ac eithrio costau benthyca na chaiff eu cyfalafu. Codir dibrisiad blwyddyn lawn ar wariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn. Ni chodir unrhyw gostau dibrisio yn ystod y flwyddyn waredu.

Felly caiff asedau eu dwyn ymlaen ar y fantolen fel a ganlyn:

Math o Ased	Mesuriad	Amllder Priso	Prisiad Diwethaf	Syrfêwr ar gyfer y Prisiad Diwethaf	Prisiad Nesaf	Dibrisio*
Asedau yn cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol wedi'i Dibrisio	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol wedi'i Dibrisio	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Anheddau'r Cyngor	Gwerth Defnydd Presennol ar gyfer Tai Cymdeithasol	Pob 2 flynedd	2018/19	Ystadau Strategol Cyngor Caerdydd	2020/21	Tir: dd/b Adeiladau: 50 o flynyddoedd
Seilwaith	Cost Hanesyddol wedi'i Dibrisio	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	7-120 mlynedd**
Tir ac Adeiladau Gweithredol Eraill	Gwerth Defnydd Presennol neu Gost Newid wedi'i Dibrisio os yw o natur arbenigol heb dystiolaeth yn seiliedig ar y farchnad	Pob 3 blynedd	2018/19	Cooke & Arkwright	2021/22	Tir: dd/b Adeiladau: 3-65 o flynyddoedd
Asedau Ysgol	Cost Newid Fanwl wedi'i Dibrisio (Ased Cyfwerth Modern)	Pob 3 blynedd	2019/20	Cooke & Arkwright	2022/23	Tir: dd/b Adeiladau: 3-54 o flynyddoedd
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	Gwiriad Gwerth Teg Blyneddol	2019/20	Jones Lang LaSalle	2020/21	dd/b
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol wedi'i Dibrisio	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	5-15 mlynedd

* Wedi'i gyfrifo ar sail llinell syth dros yr oes ddefnyddiol amcangyfrifedig isod, oni bai nad oes yna oes ddefnyddiol feidrol benodol.

** Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbrisio

Mae gofyn i anheddau'r Cyngor, tir ac adeiladau eraill ac asedau gwarged gael eu hailbrisio bob hyn a hyn. Prisir asedau o 1 Ebrill yn y flwyddyn ariannol ac fe'i gwneir gan briswyr proffesiynol.

Rhaid i'r Cyngor gydbwysu'r gofyniad i sicrhau nad yw symiau cario ymlaen yn faterol wahanol o'u gwerth teg neu gyfredol ar ddiwedd y flwyddyn, gyda'r amser, costau ac adnoddau sydd ynghlwm wrth gynnig gwasanaethau prisiant at ddibenion cyfrifyddu. Mae'n gwneud hyn drwy:

- gynnal adolygiad diffyg blynyddol o eiddo gyda tîm prisio mewnol y Cyngor i nodi newidiadau sylweddol,
- defnyddio profiad a gwybodaeth leol y tîm prisio mewnol i gynnig neu ddefnyddio unrhyw wasanaethau prisio allanol. Mae hyn yn sicrhau bod yr adran gyllid yn cael gwybod am unrhyw faterion eiddo sy'n effeithio ar y Cyngor,
- gweithredu rhaglen dreigl ailbrisio y cytunwyd arni sy'n fyrrach na'r cylch 5 mlynedd gofynnol sy'n angenrheidiol dan y Cod i sicrhau craffu digonol, rheolaidd a chyson ar bob dosbarth ased.

Caiff asedau eiddo'r Cyngor eu hailbrisio ar sail rhaglen dreigl 3 blynedd, neu os yw ased yn cael ei adnewyddu'n sylweddol, gwneir ymdrech i'w ailbrisio yn y flwyddyn y caiff ei gwblhau, a gwneir addasiad i'w oes ddisgwyliedig.

Mae'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbrisio a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cysoni yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Amhariad ac Ailbrisio Ar i Lawr

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn o ran a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbrisio ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn, caiff swm cario ymlaen yr ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronodig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn, caiff swm cario ymlaen yr ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled ddiffyg yn cael ei ddiystyru'n ddilynol, caiff honno ei chredydu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisio a fyddai wedi'i godi pe na chydabyddid y golled.

Cyfrifyddu Cydrannau

Lle gallai ased unigol fod â nifer o gydrannau gwahanol, a phob un ag oes ddefnyddiol wahanol, ystyrir tri ffactor i benderfynu a ddylid cydnabod prisiant ar wahân o gydrannau yn y cyfrifon er mwyn darparu ffigur cywir ar gyfer dibrisio.

Mae'r ffactorau fel a ganlyn:

- perthnasedd o ran datganiadau ariannol y Cyngor. Nid ystyrir cydranoli ond ar gyfer asedau unigol nad ydynt yn dir ac sydd â gwerth llyfr net o fwy nag £1.500 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- arwyddocâd y gydran. Ar gyfer asedau unigol sy'n cyrraedd y trothwy uchod, pan fo gwasanaethau mewn adeilad (boeleri/gwresogi/goleuadau/awyru ac ati) neu eitemau sefydlog o offer

(ceginau/cypyrddau) yn gydran berthnasol o gost yr ased hwnnw (> 30%), yna caiff y gwasanaethau/offer hynny eu priso ar wahân ar sail cydran.

- y gwahaniaeth yn y gyfradd neu ddull dibrisio o'i gymharu â'r ased cyffredinol. Dim ond elfennau sydd fel arfer yn dibrisio ar gyfradd sylweddol wahanol o'r elfen nad yw'n dir, yn ei chyfanrwydd, neu sydd angen dull dibrisio gwahanol, a gaiff eu nodi i'w cydranoli.

Gall asedau sy'n is na'r profion uchod gael eu diystyru o ran cydranoli ar y sail na fyddai unrhyw addasiad i'r costau dibrisio'n arwain at gamddatganiad perthnasol yn y cyfrifon.

20. *Darpariaethau*

Codir am ddarpariaethau fel gwariant i'r gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a fesurir yn ôl yr amcan gorau ar ddyddiad mantolen y gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd perthnasol. Pan wneir taliadau, fe'u codir i'r ddarpariaeth, a gedwir ar y Fantolen. Caiff darpariaethau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a chaiff darpariaethau nad oes eu hangen mwyach eu credydu'n ôl i'r llinell wasanaeth berthnasol.

21. *Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)*

Gallai gwariant a wneir yn ystod y flwyddyn gael ei gyfalafu dan ddarpariaethau statudol, ond nid yw hynny'n arwain at greu ased anghyfredol, a chodwyd hynny fel gwariant i'r llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo'r Cyngor wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthycia, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn diystyru'r symiau a godir fel nad oes effaith ar lefel y Dreth Gyngor.

22. *Cronfeydd Wrth Gefn*

Ceidw'r Cyngor symiau fel cronfeydd defnyddiadwy sydd wedi'u clustnodi at ddibenion polisi yn y dyfodol neu i dalu am daliadau argyfwng. Cynhelir cronfeydd wrth gefn penodol i reoli'r prosesau cyfrifyddu ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, a buddion ymddeol a chyflogaeth. Nid ydynt yn adnoddau defnyddiadwy i'r Cyngor ac nid effeithir ar dreth gyngor neu rent.

23. *Treth Ar Werth (TAW)*

Mae TAW wedi'i heithrio o wariant ac eithrio pan na ellir ei hadennill gan CThEM. Eithrir TAW sy'n dderbyniadwy rhag incwm.

Beirniadaethau critigol mewn polisiau cyfrifyddu perthnasol

Nid yw polisiau cyfrifyddu ond yn berthnasol i drafodion sy'n ymwneud â'r Cyngor. Wrth roi polisiau ar waith, rhaid i'r Cyngor wneud beirniadaethau penodol am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch y dyfodol. Mae'r beirniadaethau critigol a wneir yn y Datganiad Cyfrifon fel a ganlyn:

- mae llawer iawn o ansicrwydd ynghylch lefelau incwm a gwariant y Cyngor a'i is-gwmnïau yn y dyfodol yn enwedig o ganlyniad i'r argyfwng Covid-19. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigonol eto i ddynodi y gallai'r angen i gau cyfleusterau a lleihau lefelau darpariaeth gwasanaeth amharu ar asedau'r Cyngor.

- yn 2014/15, esboniodd CIPFA y gofynion o ran cydnabod eiddo ysgolion ar Fantolenni'r Cyngor. Amlygodd hyn yr angen i 'reoli' asedau, gyda meini prawf allweddol i gydnabod perthnogaeth gyfreithiol. Mae'r Cyngor yn cynnwys Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr, Ysgolion Gwirfoddol a Reolir ac Ysgolion Sefydledig yn ei fantolen dim ond os yw'n berchen ar y tir ac y gall gyfarwyddo defnydd o'r asedau. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain ym mherchnogaeth cyrff crefyddol neu ymddiriedolwyr neu gorff llywodraethu'r ysgol.

Rhagdybiaethau am y dyfodol a ffynonellau eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau a amcangyfrifir sy'n seiliedig ar ragdybiaethau am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Er bod y rhain yn ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol, canllawiau proffesiynol a ffactorau perthnasol eraill, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol. Mae'r prif eitemau ym Mantolen y Cyngor ar 31 Mawrth 2020 lle mae perygl o addasiadau yn y blynyddoedd ariannol yn y dyfodol fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith Petai'r Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Prisio, lle bo angen, asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi	Mae prisio budd eiddo yn cynnwys asesu nifer o bethau fel cyflwr y farchnad, oes ddefnyddiol, cost ailadeiladu, asesu cyflwr, a'r defnydd o ffactorau disgownt ar gyfer tai cymdeithasol ac ati. Cynhelir prisiannau gan syrfewr siartredig cymwys, neu arbenigwyr yn y maes perthnasol, yn unol â'r Datganiadau Arfer a Nodiadau Canllaw a nodir yn Safonau Prisio (Y Llyfr Coch) Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) ac unrhyw ganllawiau perthnasol eraill. O ganlyniad i effaith Covid-19, adroddir prisiadau ar bob ased eiddo, waeth beth fo sail y prisiad, ar sail 'ansicrwydd prisio materol' yn ôl Llyfr Coch RICS. O ganlyniad, dylai llai o sicrwydd a lefel uwch o ofal fod yn gysylltiedig â'r prisiadau. Ar hyn o bryd, nid yw'n bosibl rhagweld yn gywir hirhoedledd a difrifoldeb effaith Covid-19 ar yr economi. Felly, mae gwerthoedd wedi bod yn seiliedig ar y sefyllfa cyn Covid-19, ar y dybiaeth y bydd gwerthoedd yn cael eu hadfer pan fydd y farchnad eiddo tiriog yn dod yn fwy hylifol. Bydd dull y Cyngor o gynnal prisiadau'n amlach na'r cyfnod o 5 mlynedd o leiaf yn sicrhau bod unrhyw newidiadau yn cael eu cofnodi cyn gynted â phosibl yn y prisiad ffurfiol nesaf.	Mae angen i unrhyw newidiadau i brisiadau ac unrhyw gostau dibrisio cysylltiedig i wasanaethau ar gyfer asedau anghyfredol gael eu diystyru yn y cyfrifon hyn fel na chânt effaith ar y Dreth Gyngor neu renti.
Asedau Offerynnau Ariannol	Caiff y rhain eu hadolygu'n flynyddol am effaith sylweddol gan ddefnyddio data fel risg hanesyddol o ddiffyg ac adolygiadau eraill o adenilladwyedd. Ar gyfer asedau ariannol nad ydynt wedi'u dyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig neu lle mae'n anodd darparu prisiadau cyfrifo e.e. prisiadau o gyfranddaliadau'r Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd, ystyrir bod y gwerth teg yn Werth Net.	Nid yw unrhyw newid yng ngwerth teg Cardiff City Transport Services Ltd. yn cael unrhyw effaith ar y dreth gyngor gan fod newidiadau'n cael eu hadlewyrchu gan newid cyfatebol yn y Gronfa Addasu Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.

Eitem	Ansicrwydd	Effaith Petai'r Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Rhagdybiaethau
Darpariaethau	<p>Mae'r Cyngor yn gwneud nifer o ddarpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau y gallai eu hwynebu pan fod modd gwneud amcangyfrif rhesymol o werth ar ddyddiad y fantolen. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain yn destun hawliadau cyfreithiol, fel y rheiny ar gyfer yswiriant. Mae darpariaethau mewn perthynas â safleoedd tirlenwi yn destun lefel amcangyfrif uchel, yn bennaf oherwydd hyd y cyfnod y cânt eu hystyried. Defnyddir cyngor mewdol ac allanol proffesiynol i bennu angen a gwerth darpariaethau.</p>	<p>Caiff canlyniadau rhagdybiaethau effaith ar yr Alldro yn y dyfodol, ond oherwydd natur ansicr y digwyddiadau hyn, mae'n anodd eu mesur.</p>
Ôl-ddyledion	<p>Roedd symiau'n ddyledus i'r Awdurdod am eitemau megis dyledwyr amrywiol, y Dreth Gyngor, Ardrethi Annomestig a rhenti. Ar ôl ystyried tueddiadau wrth gasglu yn y gorffennol a newidiadau perthnasol eraill a allai effeithio ar y gallu i gasglu, rhagdybir lefel o ddiffyg neu ddarpariaeth ar gyfer colledion credyd disgwylidig. Fodd bynnag, nid yw'n sicr y byddai'r lwfans amhariad hwn yn ddigonol gan na all y Cyngor asesu â sicrwydd pa ddyledion fydd yn cael eu casglu ai peidio.</p> <p>Mae effaith economaidd y pandemig Covid-19 wedi gwneud amcangyfrif amhariad dyled yn anos gan fod mwy o ansicrwydd ynghylch hyfywedd economaidd dyledwyr ac felly eu gallu i setlo eu dyledion a allai fod yn ddigonol neu beidio.</p>	<p>Bydd gwelliannau wrth gasglu'n gwella'r sefyllfa Alldro ac adrodd yn y dyfodol, ond pan fo cwsmeriaid yn cael trafferth talu, bydd angen cynnydd yn lefel y darpariaethau sydd eisoes wedi'u neilltuo.</p>
Rhwymedigaeth Pensiwn	<p>Mae amcangyfrif rhwymedigaeth net i dalu pensiynau'n dibynnu ar nifer o feirniadaethau cymhleth o ran y gyfradd ostyngol a ddefnyddir, chwyddiant, y gyfradd cynyddu cyflogau, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marw ac elw disgwylidig ar asedau'r gronfa pensiwn. Mae hyn hefyd yn cynnwys anwadalarwydd y farchnad, er enghraifft o ganlyniad i ymadawiad gwledydd Prydain o'r Undeb Ewropeaidd a Covid-19.</p> <p>Defnyddir actiwariaid proffesiynol i roi cyngor arbenigol i'r Cyngor ar y rhagdybiaethau i'w defnyddio.</p>	<p>Mae'n anodd mesur yr effeithiau ar rhwymedigaeth pensiwn net o newidiadau mewn tybiaethau unigol, gan y gallant arwain at amrywiadau lluosog i'r ffigur.</p>

Datganiadau Ariannol Craidd a Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Mae'r datganiad hwn yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad mae'n dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido (Nodyn 2) yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2018/19				2019/20			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£000	£000	£000			£000	£000	£000
35,699	(1,416)	34,283	Rheolaeth Gorfforaethol		19,663	(5,971)	13,692
75,961	(40,445)	35,516	Datblygu Economaidd		53,977	(40,254)	13,723
344,198	(64,625)	279,573	Addysg a Dysgu Gydol Oes		314,306	(77,419)	236,887
6,991	(1,067)	5,924	Llywodraethiant a Gwasanaethau Cyfreithiol		8,700	(2,223)	6,477
8,977	(6,073)	2,904	Awdurdod yr Harbwr		8,567	(5,724)	2,843
42,624	(77,654)	(35,030)	Cyfrif Refeniw Tai		65,056	(81,412)	(16,356)
240,839	(194,522)	46,317	Tai a Chymunedau		233,246	(184,215)	49,031
8,130	(4,767)	3,363	Perfformiad a Phartneriaethau		8,446	(5,499)	2,947
122,716	(52,699)	70,017	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		115,941	(52,453)	63,488
29,968	(10,477)	19,491	Adnoddau		33,174	(11,288)	21,886
197,226	(24,084)	173,142	Gwasanaethau Cymdeithasol		211,533	(30,628)	180,905
3,688	(5,514)	(1,826)	Cyfrif Refeniw Cryno		2,870	(12,653)	(9,783)
1,145,371	(511,697)	633,674	Cost Net Gwasanaethau		1,075,479	(509,739)	565,740
33,499	0	33,499	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru		37,469	0	37,469
367	0	367	Praeseptau Cyngor Cymuned	3	397	0	397
17,439	0	17,439	Ardollau a Chyfraniadau		17,696	0	17,696
9,106	(9,590)	(484)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol		4,642	(8,681)	(4,039)
60,411	(9,590)	50,821	Gwariant Gweithredu Arall		60,204	(8,681)	51,523
32,176	0	32,176	Llog yn Daladwy ar Ddyled	17	32,960	0	32,960
16,098	(11)	16,087	Llog ar rwymedigaeth budd ddiffiniedig net/(ased)*	15	14,810	0	14,810
0	(972)	(972)	Llog ac Incwm Buddsoddi	17	0	(1,129)	(1,129)
5,066	(5,655)	(589)	Newid yng ngwerth teg Eiddo Buddsoddi	2.2	6,566	(2,475)	4,091
53,340	(6,638)	46,702	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi		54,336	(3,604)	50,732
0	(49,018)	(49,018)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cdnabyddedig		0	(41,333)	(41,333)
0	(325,564)	(325,564)	Grant Cynnal Refeniw	28	0	(328,126)	(328,126)
0	(115,383)	(115,383)	Ardrethi Annomestig	6	0	(116,504)	(116,504)
2,282	(202,564)	(200,282)	Incwm Treth Gyngor	5	(766)	(217,119)	(217,885)
131	0	131	Treth Gorfforaeth (BDdPRC)		129	0	129
2,413	(692,529)	(690,116)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol		(637)	(703,082)	(703,719)
		41,081	(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				(35,724)
		(45,320)	Enillion Ailbriso				(35,427)
		21,306	Colledion Ailbriso	27			11,958
		2,399	Colledion amhariad ar asedau anghyfredol a godir i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn				2,357

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

	3,172	(Gwarged)/Diffyg ar Gronfa Ailbrisiu Offerynnau Ariannol Wrth Gefn			1,101
	(21,536)	(Enillion)/colledion actiwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn	15		127,222
	(39,979)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			107,211
	1,102	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			71,487

Mae dadansoddiad 2018/19 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau yn strwythur y gyfarwyddiaeth yn 2019/20

*Mae'r gyfarwyddiaeth Addysg a Dysgu Gydol Oes ar gyfer 2018/19 yn adlewyrchu addasiad ar gyfer Gwasanaeth Addysg Consortiwm Canolbarth y De

Rhennir y datganiad yn Gronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ac Andefnyddiadwy. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yw'r rhai y gall y Cyngor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau megis y Gronfa Gyffredinol Wrth Gefn a'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac ni ellir defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy megis y Gronfa Bensiwn a'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf Wrth Gefn gan eu bod at ddibenion cyfrifyddu yn unig.

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2018 a ddygwyd ymlaen	14,255	61,843	8,983	3,223	21,320	109,624	442,637	552,261
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2018/19								
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	(78,008)	0	36,927	0	0	(41,081)	0	(41,081)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	39,979	39,979
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(78,008)	0	36,927	0	0	(41,081)	39,979	(1,102)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau (nodyn 1)	69,879	0	(39,655)	0	(12,832)	17,392	(17,392)	0
Cynnydd/(Gostyngiad) net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	(8,129)	0	(2,728)	0	(12,832)	(23,689)	22,587	(1,102)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	8,129	(8,129)	2,728	(2,728)	0	0		0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2018/19	0	(8,129)	0	(2,728)	(12,832)	(23,689)	22,587	(1,102)
Balans ar 31 Mawrth 2019 a ddygwyd ymlaen	14,255	53,714	8,983	495	8,488	85,935	465,224	551,159
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2019/20								
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	19,559	0	16,165	0	0	35,724	0	35,724
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	(107,211)	(107,211)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	19,559	0	16,165	0	0	35,724	(106,836)	(71,487)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau (nodyn 1)	(18,379)		(15,782)	0	2,418	(31,743)	31,743	0
Cynnydd/(Gostyngiad) net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	1,180	0	383	0	2,418	3,981	(75,468)	(71,487)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi (nodyn 26)	(1,180)	1,180	(383)	383	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2019/20	0	1,180	0	383	2,418	3,981	(75,468)	(71,487)
Balans ar 31 Mawrth 2020 a ddygwyd ymlaen	14,255	54,894	8,983	878	10,906	89,916	389,756	479,672

Mae'r datganiad hwn yn cynnwys dwy adran cydbwysu – asedau net y Cyngor a chyfanswm y cronfeydd wrth gefn a gedwir.

31 Mawrth 2019		Nodyn	31 Mawrth 2020
£000			£000
1,740,646	Eiddo, Peiriannau ac Offer	16	1,841,584
54,152	Asedau Treftadaeth		58,616
126,360	Eiddo Buddsoddi		178,521
2,222	Asedau anniriaethol gan gynnwys asedau sy'n cael eu hadeiladu		2,292
10,948	Buddsoddiadau Hirdymor	17	9,723
10,251	Dyledwyr Hirdymor		8,701
1,944,579	Cyfanswm Asedau Hirdymor		2,099,437
69,032	Buddsoddiadau byrdymor	17	76,106
2,570	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	18	1,860
2,266	Stocrestrau		2,073
5,332	Dyledwyr byrdymor	19	132,643
20,873	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	20	35,951
190,073	Cyfanswm Asedau Cyfredol		248,633
(13,306)	Benthycu Byrdymor	17	(29,625)
(106,584)	Credydwyr Byrdymor	21	(114,939)
(1,769)	Straen Pensiwn	24	(1,496)
(6,100)	Darpariaethau	23	(5,405)
(1,648)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	25	(3,214)
(129,407)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(154,679)
(717,700)	Benthycu Hirdymor	17	(807,540)
(24,757)	Darpariaethau	23	(24,812)
(11,700)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	25	(9,261)
(14,485)	Derbynebaw Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	28	(17,430)
(12,412)	Derbynebaw Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw		(13,854)
(782)	Derbynebaw Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw		(1,424)
(2,560)	Straen Pensiwn	24	(3,688)
(669,690)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	15	(835,710)
(1,454,086)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor		(1,713,719)
551,159	ASEDAU NET		479,672
	Ariennir gan:		
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor		14,255
53,714	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y Cyngor	26	54,894
8,983	Balans y Cyfrif Refeniw Tai		8,983
495	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y Cyfrif Refeniw Tai	26	878
8,488	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	26	10,906
85,935	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy		89,916
268,598	Cronfa Ailbrizio Wrth Gefn	27	288,041
864,171	Cronfa Addasiadau Cyfalaf		939,914
5,008	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		5,008
10,368	Cronfa Ailbrizio Offerynnau Ariannol Wrth Gefn		9,267
(674,020)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn		(840,894)
(8,901)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig		(11,580)
465,224	Cronfeydd Wrth Gefn Anefnyddiadwy		389,756
551,159	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		479,672

Mae ffigurau 2018-19 wedi'u diwygio i adlewyrchu Cyfrifon BDdPRC terfynol

Mae'r datganiad hwn yn dangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod drwy ddsbarthu'r llif arian fel rhai sy'n codi o weithgarwch gweithredu, buddsoddi a chyllido.

2018/19		Nodyn	2019/20
£000			£000
41,082	(Gwarged)/diffyg net o ran Darparu Gwasanaethau		(35,724)
(119,732)	Addasiadau i warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	30	(30,153)
59,214	Addasu ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n gweithgareddau buddsoddi ac ariannu		51,307
(19,436)	Llifiau arian parod net o weithgareddau gweithredu		(14,570)
133,361	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		151,540
35,000	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor		7,000
(4,808)	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi		(3,624)
(9,232)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		(9,974)
(68,618)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf		(36,798)
85,703	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi		108,144
(32,934)	Derbynebaw arian parod o fenthyca byrdymor a hirdymor		(111,060)
(4,437)	Derbynebaw eraill o weithgareddau ariannu		(4,239)
4,288	Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor		6,647
(33,083)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu		(108,652)
33,184	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod		(15,078)
54,057	Arian a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		20,873
20,873	Arian a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	20	35,951

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Ariannu dan Reoliad

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel y maent ar gael i'r Cyngor i dalu gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2018/19				Addasiadau rhwng y Seiliau Cyfrifyddu a Chyllido	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2019/20			
Balans Cronfa'r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annafnyddiadwy		Balans Cronfa'r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annafnyddiadwy
£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000
				Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:				
				<u>Gwrthdroad eitemau wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
46,809	10,560	0	(57,369)	Costau am ddibrisio ac amhariad ar Asedau Anghyfredol	50,790	13,090	0	(63,880)
51,314	(16,523)	0	(34,791)	Colledion ailbriso Asedau Anghyfredol	49,954	110	0	(50,064)
(19,961)	(35)	0	19,996	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	(106,823)	(27)	0	106,849
798	163	0	(961)	Amorteiddio Asedau Anniriaethol	0	0	0	0
(566)	(23)	0	589	Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi	4,090	1	0	(4,091)
0	0	0	0	Symudiad yng ngwerth Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0
(36,700)	(12,318)	0	49,018	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol	(29,852)	(11,481)	0	41,333
9,295	0	0	(9,295)	Gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud	1,558	145	0	(1,703)
2,422	605	0	(3,027)	Swm yr Asedau Anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,417	1,848	0	(4,265)
				<u>Mewnosod eitemau heb eu debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
(26,635)	(11,413)	0	38,048	Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(24,055)	(12,807)	0	36,862
(1,651)	(9,469)	0	11,120	Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor a balansau CRT	(735)	(6,400)	0	7,135

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2018/19				Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annafnyddiadwy	Addasiadau rhwng y Seiliau Cyfrifyddu a Chyllido	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2019/20			
Balans Cronfa'r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annafnyddiadwy			Balans Cronfa'r Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annafnyddiadwy
£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
0	0	(22,037)	22,037	Defnyddio Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	(5,538)	5,538	
0	20	(20)	0	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gallu cael eu talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol	0	3	(3)	0	
0	0	11	(11)	Derbyniadau cyfalaf a neilltuir i ad-dalu dyledion	24	0	(761)	737	
				Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn					
(1,757)	(1,876)	9,212	(5,579)	Swm yr Asedau Anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr/Adennill Grant/Arall	(5,892)	(2,451)	8,720	(377)	
				Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn:					
91,338	4,497	0	(95,835)	Buddion ymddeol net yn unol ag IAS19	82,847	6,191	0	(89,038)	
(44,107)	(3,784)	0	47,891	Cyfraniadau cyflogwr i'r Cynllun Pensiwn	(46,102)	(4,138)	0	50,240	
(148)	(199)	0	347	Elfen Bensiwn yn y Dyfodol	751	104	0	(854)	
				Addasiadau yn cynnwys y Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig					
(572)	140	0	432	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol.	2,650	30	0	(2,679)	
				Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn					
0	0	2	(2)	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	0	0	0	0	
0	0	0	0	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn mewn perthynas ag enillion/colledion wrth waredu	0	0	0	0	
69,879	(39,655)	(12,832)	(17,392)	Cyfanswm Addasiadau	(18,379)	(15,782)	2,418	31,743	

2. Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2018/19			Cyfarwyddiaeth	2019/20		
Gwariant Net a godir i'r CC a'r CRT	Addasiadau rhwng y seiliau cyfrifyddu a chyllido	Gwariant net DIGC		Gwariant Net a godir i'r CC a'r CRT	Addasiadau rhwng y seiliau cyfrifyddu a chyllido	Gwariant net DIGC
£000	£000	£000		£000	£000	£000
23,638	10,645	34,283	Rheolaeth Gorfforaethol	26,290	(12,598)	13,692
7,141	28,375	35,516	Datblygu Economaidd	4,425	9,298	13,723
261,913	17,660	279,573	Addysg a Dysgu Gydol Oes	272,812	(35,925)	236,887
5,612	312	5,924	Llywodraethiant a Gwasanaethau Cyfreithiol	6,136	341	6,477
0	2,904	2,904	Awdurdod yr Harbwr	0	2,843	2,843
0	(35,030)	(35,030)	Cyfrif Refeniw Tai	0	(16,356)	(16,356)
43,484	2,833	46,317	Tai a Chymunedau	44,416	4,615	49,031
3,020	343	3,363	Perfformiad a Phartneriaethau	2,616	331	2,947
40,571	29,446	70,017	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	41,027	22,461	63,488
17,443	2,048	19,491	Adnoddau	16,655	5,231	21,886
171,110	2,032	173,142	Gwasanaethau Cymdeithasol	177,241	3,664	180,905
34,983	(36,809)	(1,826)	Cyfrif Refeniw Cryno	31,971	(41,754)	(9,783)
608,915	24,759	633,674	Cost Net Gwasanaethau	623,589	(57,849)	565,740
(558,589)	(34,004)	(592,593)	Incwm a Gwariant Arall	(575,055)	(26,409)	(601,464)
50,326	(9,245)	41,081	(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	48,534	(84,258)	(35,724)
	Cronfa'r Cyngor	Balans CRT			Cronfa'r Cyngor	Balans CRT
	14,255	8,983	Balans Agoriadol ar 1 Ebrill		14,255	8,983
	0	0	Gwarged/(Diffyg)		0	0
	14,255	8,983	Balans Terfynol ar 31 Mawrth		14,255	8,983

Mae dadansoddiad 2018/19 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau yn strwythur y gyfarwyddiaeth yn 2019/20.

2.1 Nodyn i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Caiff yr addasiadau rhwng y seiliau Cyfrifyddu ac Ariannu eu dadansoddi yn y tabl canlynol.

2018/19				Cyfarwyddiaeth	2019/20			
Addasiadau at ddibenion cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau	Addasiadau eraill	Cyfanswm Addasiadau		Addasiadau at ddibenion cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau	Addasiadau eraill	Cyfanswm Addasiadau
£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000
8,363	22,823	(20,541)	10,645	Rheolaeth Gorfforaethol	64	9,815	(22,477)	(12,598)
24,743	1,177	2,455	28,375	Datblygu Economaidd	7,258	2,385	(345)	9,298
19,191	1,288	(2,819)	17,660	Addysg a Dysgu Gydol Oes	(38,090)	5,027	(2,862)	(35,925)
5	157	150	312	Llywodraethiant a Gwasanaethau Cyfreithiol	5	350	(14)	341
2,744	157	3	2,904	Awdurdod yr Harbwr	2,751	110	(18)	2,843
(5,793)	514	(29,751)	(35,030)	Cyfrif Refeniw Tai	13,322	2,157	(31,835)	(16,356)
1,330	1,203	300	2,833	Tai a Chymunedau	1,059	2,422	1,134	4,615
0	152	191	343	Perfformiad a Phartneriaethau	0	291	40	331
28,628	1,189	(371)	29,446	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	20,082	2,954	(575)	22,461
1,383	1,066	(401)	2,048	Adnoddau	1,625	2,551	1,055	5,231
335	1,343	354	2,032	Gwasanaethau Cymdeithasol	(69)	3,748	(15)	3,664
0	0	(36,809)	(36,809)	Cyfrif Refeniw Cryno	0	6	(41,760)	(41,754)
80,929	31,069	(87,239)	24,759	Cost Net Gwasanaethau	8,007	31,816	(97,672)	(57,849)
(50,091)	16,087	0	(34,004)	Incwm a Gwariant o'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido	(41,282)	14,810	63	(26,409)
30,838	47,156	(87,239)	(9,245)	(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(33,275)	46,626	(97,609)	(84,258)

Mae dadansoddiad 2018/19 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau yn strwythur y gyfarwyddiaeth yn 2019/20.

i. Addasiadau at ddibenion cyfalaf

Mae dibrisio, taliadau amhariad ac enillion a cholledion ailbriso yn gynwysedig yng nghost net y gwasanaethau. Yn ogystal:

- gwariant gweithredu arall - addasiadau ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddi-ddymwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- incwm ariannu a buddsoddi – didynnir y taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf, h.y. darpariaeth refeniw ddarbodus a chyfraniadau refeniw eraill o incwm a gwariant, gan na chodir tâl am y rhain o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).
- trethiant ac incwm a gwariant amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu ar gyfer incwm na chodir tâl amdano o dan ACGDd. Caiff grantiau refeniw eu haddasu o'r rhai y gellir eu derbyn yn ystod y flwyddyn i'r rhai y gellir eu derbyn heb amodau neu y bodlonwyd amodau ar eu cyfer drwy gydol y flwyddyn. Credydur y llinell trethiant ac incwm a gwariant amhenodol gyda grantiau cyfalaf y gellir eu derbyn yn ystod y flwyddyn heb amodau neu y cafodd amodau eu bodloni amdanynt yn ystod y flwyddyn.

ii. Newid Net ar gyfer Addasiadau i Bensiynau

Adlewyrchir diddymu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu'r gwariant ac incwm sy'n perthyn i pensiynau, IAS19 Buddion i Gyflogeion fel a ganlyn:

- ar gyfer cost net y gwasanaethau – diddymu cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a wnaed gan y Cyngor fel y pennwyd gan statud a'u disodli gyda chostau gwasanaethau presennol a chostau gwasanaethau'r gorffennol.
- ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – codir am y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig i'r DIGC.

iii. Addasiadau Eraill

Dylid cydnabod symiau a ddebydir/a gredydur i'r DIGC a symiau taladwy/derbyniadwy o dan statud fel a ganlyn:

- ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i Gronfa'r Cyngor ar gyfer gwahaniaethau amseru premiymau a gostyngiadau.
- mae'r tâl am incwm trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi amdano o dan statud ar gyfer y dreth gyngor ac Ardrethi Annomestig a ragamcanwyd i gael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn, a'r incwm a gydnabuwyd o dan ACGDd. Mae gwahaniaeth o ran amseru gan fod unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yn y gwargedau neu'r diffygion ar y gronfa casglu.

2.2. Gwariant ac Incwm a Ddadansoddir yn ôl Natur

Yn ogystal ag yn ôl Cyfarwyddiaeth, dangosir gwariant ac incwm y Cyngor wedi'u dadansoddi yn ôl math isod.

2018/19		2019/20
£000		£000
489,988	Treuliau Buddion i Gyflogeion	521,284
555,732	Treuliau Gwasanaeth Eraill	504,618
89,808	Dibrisio, Amorteiddio ac Amhariad *	63,750
5,066	Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi	6,566
32,176	Taliadau Llog	32,960
51,305	Archebion ac Ardollau	55,562
9,106	Colled wrth werthu Asedau Anghyfredol	4,642
1,233,181	Cyfanswm Gwariant	1,189,382
(171,639)	Ffioedd, Costau ac Incwm o Wasanaethau Eraill	(218,636)
(5,655)	Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi	(2,475)
(972)	Llog ac Incwm Buddsoddi	(1,129)
(643,511)	Incwm o'r Dreth Gyngor ac Ardrethi Annomestig **	(333,623)
(360,733)	Grantiau a Chyfraniadau **	(660,562)
(9,590)	Enillion wrth werthu Asedau Anghyfredol	(8,681)
(1,192,100)	Cyfanswm Incwm	(1,225,106)
41,081	Gwarged a Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(35,724)

* Yn 2018/19 cynhwyswyd treuliau ailbriso (£31.961m) o fewn Dibrisiant, Amorteiddiad ac Amhariad. Yn 2019/20, fe'u cynhwysir o fewn Treuliau Gwasanaeth Eraill.

** Yn 2018/19 cynhwyswyd y Grant Cynnal Refeniw (£325.564m) yn Incwm o'r Dreth Gyngor ac Ardrethi Annomestig. Yn 2019/20 caiff ei gynnwys yn Grantiau a Chyfraniadau.

3. Praeseptau ac Ardollau

2018/19		2019/20
£000		£000
	Praeseptau	
33,499	Comisiynydd Heddlu a Throseddu De Cymru	37,469
	Cynghorau Cymuned:	
34	- Llys-faen	39
143	- Pentyrch	155
122	- Radur	124
18	- Sain Ffagan	21
30	- Pentref Llanelirwg	37
20	- Tongwynlais	21
33,866	Cyfanswm Praeseptau	37,866
	Ardollau a Chyfraniadau	
17,181	Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru	17,438
139	Cyfoeth Naturiol Cymru	139
114	Awdurdod Iechyd Porthladd Caerdydd	114
5	Awdurdod Iechyd Casnewydd	5
17,439	Cyfanswm Ardollau a Chyfraniadau	17,696

4. Cyfranogi mewn Cydbwyllgorau

Yn ystod 2019/20 y Cyngor oedd yr Awdurdod arweiniol (*) ar dri Chydbwyllgor ac roedd yn aelod ar dri arall. Mae'r tabl isod yn dangos y cyfraniadau refeniw a wnaed i'r Pwyllgorau hyn. Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer pob Cydbwyllgor ar gael ar wefan yr awdurdod arweiniol.

2018/19	Pwyllgor	Diben	Awdurdod Arweiniol	2019/20
£000				£000
239	Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd* (BDdPRC)	Cydlynu a chyflawni rhwymedigaethau'r Cyngorau mewn perthynas â'r Fargen Ddinesig	Cyngor Caerdydd	258
1,523	Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De	Darparu dull rhanbarthol o wella ysgolion	Cyngor Rhondda Cynon Taf	1,453
209	Archifau Morgannwg*	Rheoli a gweinyddu Swyddfa Gofnodion Morgannwg	Cyngor Caerdydd	209
27	Prosiect Gwyrdd*	Rheoli'r cyfleuster trin gwastraff gweddilliol	Cyngor Caerdydd	27
576	Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol	Datblygu a gwella gwasanaethau mabwysiadu a rhannu arfer gorau	Cyngor Bro Morgannwg	631
5,110	Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Darparu gwasanaethau iechyd yr amgylchedd	Cyngor Bro Morgannwg	4,911
7,684	Cyfanswm			7,489

Mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r Cyngor wedi cynnwys ei gyfran o drafodion a balansau pob Cydbwyllgor yn ei ddatganiadau cyfrifyddu. Adolygwyd hyn yn 2019/20 i gynnwys y cyfraniadau i bob Cydbwyllgor fel yr amlinellir yn y tabl uchod, ac eithrio BDdPRC lle mae'r Cyngor yn parhau i ddangos ei gyfran o drafodion a balansau yn ei ddatganiadau cyfrifyddu.

Cynhwysir cyfraniadau cyfalaf i BDdPRC mewn perthynas â'r Gronfa Fuddsoddi Ehangach yn y datganiadau ariannol craidd ond nis dangosir yn y tabl uchod. Ni wnaed unrhyw gyfraniadau cyfalaf yn 2019/20 (£2.920 miliwn am 2018/19).

5. Y Dreth Gyngor

Mae incwm y Dreth Gyngor yn deillio o newidiadau a godwyd yn unol â gwerth eiddo preswyl, a ddosbarthwyd yn naw band prisio sy'n amcangyfrifo gwerthoedd 1 Ebrill 2003 at y diben penodol hwn. Caiff costau eu cyfrifo drwy gymryd swm yr incwm sydd ei angen ar gyfer y Cyngor a'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer y flwyddyn i ddod a rhannu'r swm hwn gan sylfaen y Dreth Gyngor. Sylfaen y Dreth Gyngor yw nifer yr eiddo ym mhob band wedi'i addasu i gyfran i addasu'r nifer i gyfatebiaeth band D, â chyfanswm ar bob band ac wedi'i addasu ar gyfer gostyngiadau. Sylfaen Treth Gyngor Caerdydd ar gyfer 2019/20 oedd 145,499 (143,453 ar gyfer 2018/19).

Roedd y symiau ar gyfer eiddo band D yng Nghaerdydd yn ystod 2019/20 fel a ganlyn:

2018/19		2019/20
£	Band D y Dreth Gyngor:	£
1,155	Cyngor Caerdydd	1,211
234	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	258
1,389	Cyfanswm	1,469

Caiff y swm uchod (£1,469) ei luosi gan y gyfran a nodir ar gyfer y band penodol (gweler y tabl canlynol) i roi swm unigol dyledus. Yna caiff archebion Cynghorau Cymuned eu hychwanegu i bob un o'r chwe Chyngor Cymuned.

Dadansoddiad o fandiau eiddo

Band	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Cyfansymiau
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	
Nifer yr anheddau cyfwerth â Band D	4	1,984	12,492	24,767	30,282	28,871	26,155	14,974	5,069	3,067	147,665
Gan ddefnyddio'r Gyfradd Casglu										98.50%	145,450
Yn ogystal ag anheddau Dosbarth O - (Y Weinyddiaeth Amddiffyn)											49
Sylfaen Treth Gyngor											145,499

Dadansoddiad o elw net y Dreth Gyngor:

2018/19		2019/20
£000		£000
(202,564)	Treth Gyngor i'w chasglu	(217,119)
2,282	Darpariaeth ar gyfer diffyg taliadau Treth Gyngor	(766)
(200,282)	Enillion net	(217,885)
	Cynrychiolir gan:	
33,866	Praeseptau	37,866
166,416	Treth Gyngor sy'n briodoladwy i'r Cyngor	180,019

Yr amhariad cronol ar gyfer methu talu'r Dreth Gyngor ar 31 Mawrth 2020 yw £6.920 miliwn (£8.730 miliwn ar 31 Mawrth 2019).

Treth Gyngor sy'n ddyledus ond nas amharir:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
272	Dyledion am lai nag un flwyddyn	3,184
288	Dyledion rhwng dwy a 5 mlynedd	1,258
30	Dyledion am fwy na phum mlynedd	113
590	Cyfanswm Treth Gyngor sy'n ddyledus ond nas amharir	4,555

6. Ardrethi Annomestig (ArdAnn)

Mae Llywodraeth Cymru'n nodi swm i'r gyfradd (52.6c yn 2019/20 a 51.4c yn 2018/19) ac, yn amodol ar effeithiau trefniadau trosglwyddiadol; mae busnesau lleol yn talu cyfraddau a gyfrifir drwy luosi eu gwerth ardrethol gan y swm hwnnw. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu ardrethi gan drethdalwyr yn ei ardaloedd ond mae'n talu'r elw i gronfa ArdAnn a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Caiff y symiau a gesglir eu hailddosbarthu i Gynghorau ar sail swm sefydlog y pen yn y boblogaeth. Y gwerth ardrethol oedd £460.510 miliwn ar gyfer 2019/20 (£458.132 miliwn yn 2018/19). Dangosir dadansoddiad o elw net o ardrethi annomestig isod:

2018/19		2019/20
£000		£000
194,593	Ardrethi Annomestig casgladwy	200,116
(903)	Cost lwfans casglu	(919)
(2,658)	Amhariad oherwydd methiant talu	(3,869)
191,032	Talu i gronfa genedlaethol	195,328
(115,383)	Ailddosbarthu o gronfa genedlaethol	(116,504)

7. Incwm a Gwariant ar Asiantaethau

Gweithredodd y Cyngor fel asiant ar ran y canlynol o ran darparu nwyddau a gwasanaethau:-

Llywodraeth Cymru

- Casglu Ardrethi Annomestig. Mae dyledwr net o £5.095 miliwn ar 31 Mawrth 2020 (£9.452 miliwn ar 31 Mawrth 2019) yn gynwysedig yn y fantolen sy'n dangos y swm y mae'r arian a delid i Lywodraeth Cymru'n fwy na'r swm a gasglwyd gan drethdalwyr.
- Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi - darparu benthyciadau i ail-ddefnyddio eiddo segur fel cartrefi. Ar 31 Mawrth 2020 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu dros £2.736 miliwn o gyllid, gyda £759,000 yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd. Roedd y balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd yn £1.977 miliwn (£1.877 miliwn ar 31 Mawrth 2019).
- Benthyciadau Gwella'r Cartref – darparu benthyciadau ar gyfer gwelliannau i'r cartref. Ar 31 Mawrth 2020 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu £1.062 miliwn o gyllid, gyda £646,000 miliwn yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd, gan adael balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd o £416,000.
- Grantiau Busnes Covid-19. Dosbarthodd y Cyngor grantiau i fusnesau cymwys ar ran Llywodraeth Cymru gwerth cyfanswm o £23.265 miliwn a dangosir hyn o fewn balans y dyledwyr ar 31 Mawrth 2020.

Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru

Cyfanswm yr ad-daliad a dderbyniwyd gan y Cyngor oedd £294,000 yn 2019/20 (£393,000 yn 2018/19).

Caerdydd AM BYTH

Partneriaeth yw hon rhwng y gymuned fusnes leol a'r Cyngor i ffurfio Ardal Gwella Busnes mewn ardal ddiffiniedig o fewn canol y ddinas. Codir ardoll ar bob talwr ardrethi busnes ym mhob busnes perthnasol yn ogystal â'r bil ardrethi busnes. Defnyddir hyn i ddatblygu projectau sydd o fudd i'r ardal leol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar eu gwefan <https://www.forcardiff.com>. Mae'r Cyngor yn casglu'r incwm ac yn ei dalu i Caerdydd AM BYTH. Mae hyn yn gyfanswm o £1.460 miliwn yn 2019/20 (£1.620 miliwn yn 2018/19).

Prosiect Gwyrdd

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am y taliadau i Viridor i ddarparu triniaeth gwastraff mewn perthynas â gwastraff gweddilliol. Gwnaeth y Cyngor daliadau o £9.207 miliwn yn 2019/20 (£9.476 miliwn yn 2018/19) ar ran yr holl bartneriaid.

8. Taliadau Cydnabyddiaeth

8.1 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau (Cymru) 2014 yn gorfodi'r gymhareb taliad cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr : taliad cydnabyddiaeth canolrifol holl gyflogeion y corff. Y lluosydd rhwng yr enillion cyfwerth ag amser llawn cyfartalog a'r Prif Weithredwr yn 2019/20 oedd 1:7 (1:7 yn 2018/19). Yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol ar gyfer 2019/20 oedd £25,901 (£25,105 yn 2018/19). Mae'r ffigurau yn cynnwys staff a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys Ysgol Wirfoddol a Reolir ac Ysgol Sefydledig, yn ogystal â sawl Ysgol Gwirfoddol a Gynorthwyr a'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor.

8.2 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau (Cymru) 2014 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol bod nifer y cyflogeion y mae eu cyflog dros £60,000 y flwyddyn yn cael ei ddatgelu o fewn bandiau o £5,000. Mae'r tabl canlynol yn cynnwys pob aelod o staff sy'n perthyn i'r categori hwn gan gynnwys staff addysgu ac uwch swyddogion y mae eu taliad cydnabyddiaeth wedi'i ddatgelu'n fanylach yn nodyn 8.3. Nid yw'r tabl yn cynnwys unrhyw staff a delir drwy asiantaeth.

Mae'r bandiau taliadau cydnabyddiaeth yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth trethadwy a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys mewn rhai achosion daliadau dileu swyddi a ffioedd Swyddog Canlyniadau ond sy'n eithrio cyfraniadau pensiwn cyflogwyr ac unrhyw daliadau nas codir drwy dreth incwm y DU.

Mae'r tabl yn nodi ar wahân unigolion a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys sawl Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyr, Gwirfoddol a Reolir a Sefydledig, yn ogystal â'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor. Mae'r costau cyflogeion sy'n ymwneud â'r unigolion hyn wedi eu cynnwys yng Nghost Net Gwasanaethau'r Awdurdod ac, felly, mae'r unigolion hyn wedi'u nodi yn y tabl canlynol.

Nifer y Cyflogeion		Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion	
2018/19			2019/20	
Ddim mewn ysgolion	Ysgolion		Ddim mewn ysgolion	Ysgolion
9	65	60,000-64,999	13	57
19	31	65,000-69,999	19	44
1	12	70,000-74,999	3	13
3	8	75,000-79,999	1	8
6	9	80,000-84,999	1	8
0	6	85,000-89,999	7	6
2	1	90,000-94,999	0	5
1	3	95,000-99,999	1	3
1	2	100,000-104,999	1	1
0	1	105,000-109,999	0	2
0	1	110,000-114,999	0	0
0	0	115,000-119,999	0	0
4	2	120,000-124,999	0	1
0	1	125,000-129,999	4	3
0	0	130,000-134,999	0	0
2	1	135,000-139,999	2	0
0	0	140,000-144,999	0	0
0	0	145,000-149,999	0	0
0	1	150,000-154,999	0	0

Nifer y Cyflogeion		Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion	
2018/19			2019/20	
Ddim mewn ysgolion	Ysgolion		Ddim mewn ysgolion	Ysgolion
0	0	155,000-159,999	0	1
0	0	160,000-164,999	0	0
0	0	165,000-169,999	0	1
0	0	170,000-174,999	0	0
1	0	175,000-179,999	0	0
0	0	180,000-184,999	1	0
49	144	Cyfanswm	53	153

8.3 Wedi'u dangos yn y tablau isod mae manylion taliadau cydnabyddiaeth fel sy'n ofynnol trwy reoliad:

- uwch gyflogeion sy'n rhan o Uwch Dîm Rheoli'r Cyngor (Cyfarwyddwyr, Cyfarwyddwyr Cynorthwyol a Phenaethiaid Gwasanaethau) y mae eu cyflog yn £60,000 neu fwy y flwyddyn ond llai na £150,000. Nodir y rhain yn ôl teitl swydd.
- caiff uwch gyflogeion y mae eu cyflog yn £150,000 neu fwy y flwyddyn eu nodi yn ôl eu henwau.
- nid yw'r tabl yn cynnwys uwch gyflogeion mewn ysgolion.

Mae taliadau cydnabyddiaeth hefyd yn cynnwys cost unrhyw gyfraniadau ychwanegol y mae'n ofynnol i'r Cyngor eu gwneud i'r Gronfa Bensiwn o ran yr unigolion sy'n gadael y Cyngor, h.y. Taliad Chwyddo Buddion Ymdeol (costau Straen Pensiwn). Ni thalwyd unrhyw fonysau yn ystod 2019/20 (£0 yn 2018/19).

2018/19 Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau £	2019/20 Teitl y swydd	Nodyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	lawndal am golli cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (23.5% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
218,453	Prif Weithredwr - Paul Orders	(a)	180,423	0	0	0	0	42,399	222,822	
135,265	Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151	(a)	767	0	0	0	0	0	767	Ildiwyd dyletswyddau A151 10/03/2019. Wedi gadael y Cyngor 02/04/2019.
9,430	Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151		137,970	0	0	0	0	32,423	170,393	Dechrau 11/03/2019.
167,052	Cyfarwyddwr Corfforaethol Pobl a Chymunedau		137,970	0	0	0	0	32,423	170,393	
154,202	Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		127,357	0	0	0	0	29,929	157,286	
154,202	Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd		127,357	0	0	0	0	29,929	157,286	
154,365	Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes		97,640	0	0	0	0	12,470	110,110	Llai o oriau o 01/09/2019. Cyflog blynyddol o £127,357.

2018/19	2019/20	Nodyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd	Buddion trethadwy	Iawndal am golli cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (23.5% o gyflog)	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn	Nodiadau eglurhaol
					Teitl y swydd	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy)	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrechadwy)			
£	£	£	£	£	£	£	£	£	£	
153,872	Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog Monitro		127,357	0	0	0	0	28,781	156,138	
112,336	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol		127,357	0	0	0	0	29,929	157,286	Dechrau 09/07/2018.
12,634	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol		0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 30/04/2018.
123,790	Prif Swyddog Digidol		102,240	0	0	0	0	24,026	126,266	
10,225	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Oedolion		0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 06/05/2018.
19,732	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Oedolion		86,603	0	0	0	0	20,352	106,955	Dechrau 24/01/2019.
73,704	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant	(b)	0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 12/10/2018.
82,123	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant - Deborah Driffield	(b)	199,849	0	0	0	0	0	199,849	Dechrau 13/09/2018. Cyflog blynyddol o £86,603.
106,725	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Masnachol		0	0	0	0	0	0	0	Dilëwyd y swydd ar 30/09/2018.
96,965	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Addysg a Dysgu Gydol Oes		0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 03/03/2019.
0	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Addysg a Dysgu Gydol Oes		50,518	0	0	0	0	11,872	62,390	Dechrau 01/09/2019. Cyflog blynyddol o £86,603.
104,858	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Tai a Chymunedau		86,603	0	0	0	0	20,352	106,955	

2018/19 Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau £	2019/20 Teitl y swydd	Nodyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am golli cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (23.5% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrechadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdeol £			
82,876	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Strydlun		86,603	0	0	0	0	20,352	106,955	Dechreuodd y swydd ar 20/06/2018.
0	Cyfarwyddwr Rhaglen - Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion		71,688	0	0	0	0	16,636	88,324	Dechrau 03/06/2019. Cyflog blynyddol o £86,603.
104,858	Prif Swyddog Adnoddau Dynol		86,603	0	0	0	0	20,352	106,955	
104,858	Pennaeth Cyllid		86,603	0	0	0	0	20,352	106,955	
92,687	Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau		0	0	0	0	0	0	0	Wedi gadael y Cyngor 17/02/2019.
0	Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau		81,551	0	0	0	0	20,031	101,582	Dechrau 22/04/2019. Cyflog blynyddol o £86,603.

- a) Yn ogystal â ffioedd taliadau cydnabyddiaeth a nodwyd yn y tabl uchod, cafodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau ffioedd perthnasol i ddyletswyddau Swyddog Canlyniadau gwerth £652.41 yn 2018/19. Trosglwyddwyd y rôl hon i'r Prif Weithredwr a chafodd unrhyw ffioedd dilynol eu hildio ar gyfer y rôl hon yn 2019/20.
- b) Yn ystod 2019/20 talwyd anfonebau asiantaeth o £199,849 (£155,827 yn 2018/19) am wasanaethau a dderbyniwyd yn 2019/20 fel Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Plant.

8.4 Pecynnau Ymadael

Nodir nifer y pecynnau ymadael â chyfanswm y gost i bob band a chyfanswm y gost dileu swyddi gorfodol ac eraill yn y tablau canlynol. Mae cyfanswm costau'r pecynnau ymadael a nodir yn cynnwys dwy elfen. Yr elfen gyntaf yw'r taliad untro a wneir i unigolyn i wneud iawn am golli cyflogaeth drwy naill ai ddileu swydd gwirfoddol neu orfodol. Yr ail elfen yw'r gost straen pensiwn a delir gan y Cyngor i'r Gronfa Bensiwn dros gyfnod o bum mlynedd.

2018/19				Band cost pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	2019/20			
Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadauiadau y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm y pecynnau ymadael ym mhob band £		Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadauiadau y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm y pecynnau ymadael ym mhob band £
44	102	146	1,204,141	£0 - £20,000	64	85	149	1,052,522
5	57	62	1,522,036	£20,001 – £40,000	11	46	57	1,469,225
1	7	8	418,560	£40,001 – £60,000	3	7	10	478,119
1	3	4	267,582	£60,001 – £80,000	1	5	6	426,406
0	5	5	470,239	£80,001 – £100,000	0	4	4	354,718
0	4	4	482,765	£100,001 – £150,000	0	3	3	355,610
0	0	0	0	£150,001 – £200,000	0	3	3	491,430
51	178	229	4,365,323	Cyfanswm	79	153	232	4,628,030

Mae diswyddiadau gorfodol yn cynnwys contractau dros dro a chontractau tymor penodol sy'n dod i ben ar ôl 2 flynedd

8.5 Lwfansau Aelodau

Cyfanswm y Lwfansau Aelodau (gan gynnwys cyfrifoldeb sylfaenol a chyfrifoldeb arbennig) a dalwyd yn 2019/20 oedd £1.340 miliwn (£1.320 miliwn yn 2018/19). Fel sy'n ofynnol gan y Cod, mae'r ffigur hwn yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth a delir i aelodau gan gynnwys lwfansau sylfaenol ac arbennig, lwfansau gofal a threuliau a ad-dalwyd yn uniongyrchol.

9. Cronfeydd Cyfun Deddf Iechyd 1999 a Threfniadau Tebyg

Mae Cyd-Storfa Offer (CSO) Caerdydd a'r Fro yn gytundeb partneriaeth Adran 33 rhwng Caerdydd a Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig sy'n gwasanaethu ardal gyfunol Caerdydd a'r Fro. Daeth y cytundeb i rym ar 1 Ionawr 2012. Mae'r trafodion wedi eu cynnwys yn llinell Tai a Chymunedau'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dan reoliad 19(1) Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015, cytunwyd ar drefniadau cyllideb gyfun rhwng awdurdodau lleol Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn ymwneud â darpariaeth llety cartref gofal ar gyfer pobl hŷn. Daeth y trefniant i rym ar 1 Ebrill 2018, am flwyddyn i ddechrau, fodd bynnag, mae'r cytundeb wedi'i ymestyn i gynnwys blwyddyn ariannol 2019/20 hefyd. Mae Cyngor Caerdydd wedi gweithredu fel awdurdod lletyol yn ystod dwy flynedd y cytundeb. Mae trafodion Cyngor Caerdydd wedi eu cynnwys yn llinell Gwasanaethau Cymdeithasol y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae incwm a gwariant ar gyfer y trefniadau cyllideb gyfun hyn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 fel a ganlyn:

2018/19 £000			2019/20 £000	
Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn		Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn
		Gwariant		
1,832	0	Offer	1,735	0
102	0	Cyfraniad at Orbenion	102	0
0	60,844	Costau Cartref Gofal	0	64,412
1,934	60,844	Cyfanswm Gwariant	1,837	64,412
		Ariannu		
(1,289)	(27,408)	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	(1,292)	(29,064)
(391)	(24,099)	Cyngor Caerdydd	(337)	(24,771)
(212)	(9,337)	Cyngor Bro Morgannwg	(208)	(10,577)
(1,892)	(60,844)	Cyfanswm Cyllid	(1,837)	(64,412)
42	0	(Gwarged)/Diffyg a drosglwyddwyd i Gronfa Wrth Gefn	0	0

10. Partïon Cysylltiedig

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu trafodion perthnasol â phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu o bosib sicrhau'r gallu i gyfyngu gallu parti arall i fargeinio'n rhydd â'r Cyngor.

Mae gan y Llywodraeth Ganolog reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol y Cyngor. Mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Cyngor yn gweithio oddi mewn iddo, gan roi mwyaf ei arian ar ffurf grantiau gan ragnodi telerau nifer o drafodion y Cyngor â phartïon eraill. Ar gyfer 2019/20, cyfanswm y trafodion ariannol gyda Llywodraeth Cymru oedd £746,000 o wariant a £420.657 miliwn o incwm. Ar ddiwedd y flwyddyn, yn ogystal ag offerynnau ariannol (Nodyn 17) a gwariant yr aed iddo fel asiant i Lywodraeth Cymru (Nodyn 7), nid oedd unrhyw arian yn ddyledus i Lywodraeth Cymru ac roedd £3.719 miliwn yn ddyledus gan Lywodraeth Cymru.

Mae gan Aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyngor. Dangosir cyfanswm y lwfansau Aelodau a dalwyd yn 2019/20 yn Nodyn 8. Nodwyd buddiannau Aelodau mewn sefydliadau eraill drwy arolwg o'r Gofrestr Datgan Buddiannau Aelodau a Swyddogion. Mae hon ar gael ar wefan y Cyngor <https://cardiff.moderngov.co.uk/mgMemberIndex>.

Yn ystod 2019/20, comisiynwyd cyfanswm o £919,000 o nwyddau a gwasanaethau gan sefydliadau lle'r oedd gan aelodau fuddiant ac nid oedd unrhyw arian yn ddyledus o'r sefydliadau hyn i'r Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn (£28.954 miliwn yn 2018/19). Darparodd yr Awdurdod nwyddau a gwasanaethau i'r sefydliadau hyn at werth o £109,000 ac roedd £59,000 yn ddyledus iddo gan y sefydliadau hyn. Y taliadau mwyaf a wnaed oedd i Ganolfan Huggard a dderbyniodd nwyddau a gwasanaethau gan yr Awdurdod gwerth £700,000, a

darparodd yr Awdurdod nwyddau a gwasanaethau gwerth £53,000. Roedd £51,000 yn ddyledus i'r Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn gan Gartrefi Gofal Cartref.

Derbyniodd y sefydliadau hyn hefyd grantiau gwerth £209,000 yn ystod y flwyddyn gyda Chanolfan Huggard yn derbyn £208,000. Ni wnaeth yr aelodau perthnasol gymryd rhan mewn unrhyw drafodaeth neu benderfyniad yn ymwneud â'r grantiau.

Dangosir enillion swyddog yn nodyn 8. Yn 2019/20, ar gyfer sefydliadau yr oedd gan Uwch Swyddogion fuddiant ynddynt, nid oedd unrhyw nwyddau na gwasanaethau wedi'u comisiynu (£20,000 yn 2018/19). Ar gyfer nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd, derbyniwyd incwm o £99,000 yn 2019/20 (£245,000 yn 2018/19). O'r incwm hwn, mae £49,000 hefyd wedi'i gynnwys yn yr incwm i aelodau gan fod swyddogion ac aelodau yn cael eu cynrychioli ar y bwrdd.

Mae Is-gwmnïau yn cynnwys Cardiff City Transport Services (Bws Caerdydd), Cardiff Business Technology Centre (CBTC) ac Atebion Solutions Ltd. Mae manylion y trafodion â'r cwmnïau hyn yn nodyn 22 i'r Datganiadau Ariannol Craidd.

Dangosir cyfraniadau i'r Gronfa Bensiwn yn nodyn 15.

Ceir Praeseptau ac Ardollau a gesglir ar ran sefydliadau eraill a dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar y Cyngor gan gyrff eraill yn nodyn 3 i'r Datganiadau Ariannol Craidd. Ar wahân i'r praesept, gwnaeth y Cyngor daliadau o £78,000 i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd De Cymru yn ystod 2019/20 (£41,000 yn 2018/19).

11. Costau Archwilio Allanol

2018/19		2019/20
£000		£000
382	Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol	382
65	Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am ardystio hawliadau grant	50
20	Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer gwaith archwilio ariannol arall	20
467	Cyfanswm	452

12. Prydlesu

Y Cyngor fel Prydlesai

Prydlesi Gweithredu

Mae prydlesi gweithredu yn bodoli parthed eiddo, cerbydau ac eitemau offer eraill. Codwyd y symiau canlynol i refferniw yn 2019/20:

2018/19		2019/20
£000		£000
1,275	Prydlesi Eiddo	1,340
2,316	Prydlesi Eraill	2,022
3,591		3,362

Roedd y Cyngor yn ymrwymedig ar 31 Mawrth 2020 i wneud taliadau o £13.989 miliwn dan brydlesi gweithredu (£12.228 miliwn ar 31 Mawrth 2019) sy'n cynnwys yr elfennau canlynol:

31 Mawrth 2019			31 Mawrth 2020	
Eiddo Prydlesi £000	Arall Prydlesi £000		Eiddo Prydlesi £000	Arall Prydlesi £000
		Isafswm taliadau prydles		
1,217	2,003	Dim mwy na blwyddyn	1,173	2,143
1,529	3,355	Hwyrach nag un flwyddyn ond dim hwyrach na phum mlynedd	1,019	2,833
4,119	5	Hwyrach na phum mlynedd	6,791	30
6,865	5,363		9,983	5,006

Prydlesi Cyllid

Nid oedd prydlesi cyllid ar 31 Mawrth 2020 (dim yn 2018/19) ac nid oes rhwymedigaeth yn y dyfodol dan brydlesi cyllid.

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Gweithredu

Mae prydlesi gweithredu'n bodoli o ran tir ac adeiladau a chafodd y Cyngor refeniw o £7.235 miliwn yn 2019/20 (£5.608 miliwn yn 2018/19).

Roedd y Cyngor yn ymrwymedig ar 31 Mawrth 2020 i godi incwm o £486.632 miliwn (£420.966 miliwn ar 31 Mawrth 2019) dan brydlesi gweithredu ar gyfer Tir ac Adeiladau sy'n cynnwys yr elfennau canlynol:

31 Mawrth 2019 £000	Isafswm Incwm	31 Mawrth 2020 £000
5,188	Dim mwy na blwyddyn	8,647
16,984	Hwyrach nag un flwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	29,385
398,794	Hwyrach na phum mlynedd	448,600
420,966		486,632

Prydlesi Cyllid

Nid yw'r Cyngor yn cynnig unrhyw brydlesi o'r math hwn.

13. Eiddo Buddsoddi

Cyfrifwyd yr eitemau canlynol yn y llinell Datblygu Economaidd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2018/19 £000		2019/20 £000
(5,688)	Incwm rhent o eiddo buddsoddi	(6,231)
1,839	Treuliau gweithredu uniongyrchol sy'n deillio o eiddo buddsoddi	2,011
(3,849)	(Elw) / colled net	(4,220)

Yn amodol ar delerau ac amodau trefniadau prydles unigol, mae gan y Cyngor rwymedigaethau cytundebol i atgyweirio, cynnal neu wella eiddo penodol.

14. Darpariaeth Refeniw Ddarbodus

Mae'n ofynnol i'r Cyngor neilltuo yn flynyddol o'i gyllideb refeniw swm darbodus i ad-dalu benthyca hanesyddol a wnaed i dalu am wariant cyfalaf. Pennir y swm gan ystyried Canllawiau Llywodraeth Cymru a pholisi y cytunir arno gan y Cyngor fel rhan o'i gynigion cyllidebol bob blwyddyn. Mae'r swm hwn yn lleihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca, y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC).

Mae dibrisio, taliadau amhariad a thaliadau prydles ariannol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn daliadau cyfrifyddu. Fe'u gwrthdroir a disodlir gan y ddarpariaeth refeniw ddarbodus drwy ddyraniad i/o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

2018/19		2019/20
£000		£000
26,635	Darpariaeth refeniw Cronfa'r Cyngor	24,055
11,413	Darpariaeth Cyfrif Refeniw Tai	12,807
38,048	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	36,862

15. Pensiynau

Cymryd rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogi ei gyflogeion, mae'r Cyngor yn cynnig buddion ymddeol. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy nes i gyflogeion ymddeol, mae gan y Cyngor ymrwymiad i wneud taliadau ac mae angen i'r ymrwymiad hwn gael ei ddatgelu ar yr adeg y mae cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn cyfrannu at ddau gynllun pensiwn gwahanol, y mae'r ddau'n rhoi buddion i aelodau sy'n gysylltiedig â thâl a gwasanaeth:

- Cynllun Pensiwn Athrawon; a
- Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon onid ydynt yn eu hepgor eu hunain ohono. Fe'i gweinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon ar ran yr Adran Addysg. Mae'n gynllun budd diffiniedig ac er nad yw'n cael ei ariannu, defnyddir cronfa dybiannol ar gyfer cyfrifo cyfradd gyfrannu'r cyflogwr. Fodd bynnag, nid oes modd i'r Cyngor nodi ei gyfran o rwymedigaethau sylfaenol y cynllun sy'n deillio o'i gyflogeion ei hun felly at ddibenion y Datganiad Cyfrifon fe'i cyfrifir ar yr un sail â chynllun cyfraniad diffiniedig h.y. y gost a godir i Gost Net Gwasanaethau yn y flwyddyn yw cost cyfraniadau'r Cyngor i'r cynllun.

Yn 2019/20 talodd y Cyngor £25.973 miliwn mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sy'n cynrychioli 16.5% o dâl pensiynadwy athrawon ar gyfer mis Ebrill i fis Awst a 23.7% o dâl pensiynadwy athrawon ar gyfer mis Medi i fis Mawrth (£20.104 miliwn yn cynrychioli 16.5% o dâl pensiynadwy athrawon yn 2018/19). Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyfernir ar ymddeoliad cynnar y tu allan i'r cynllun Athrawon. Mae'r buddion hyn yn cael eu cronni'n llawn yn y rhwymedigaeth pensiwn o ran rhwymedigaethau a danariennir.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Caiff cyflogeion y Cyngor nad ydynt yn addysgu eu cofrestru'n awtomatig oni bai eu bod yn dewis hepgor eu hunain o ymuno â Chronfa Bensiwn Caerdydd a'r Fro (Y Gronfa), y mae'r Cyngor yn Awdurdod Gweinyddu arno. Mae hwn yn gynllun budd diffiniedig yn seiliedig ar gyflog pensiynadwy cyfartalog gyrfa. Mae'r Cyngor a'r cyflogeion yn talu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel y bwriedir iddi fantoli ei rhwymedigaethau a'i hasedau.

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun a ariennir h.y. mae ganddo asedau yn ogystal â rhwymedigaethau. Hefyd, mae'r Cyngor wedi tanariannu rhwymedigaethau pensiwn o ran ei ymrwymiad i wneud taliadau'n uniongyrchol i bensiynwyr penodol, sy'n deillio o drefniadau a wnaed mewn blynyddoedd cynt i ddyrannu buddion gwell.

Mae'r datgeliadau isod yn ymwneud â'r Gronfa a, lle y bo'n berthnasol, fuddion penodol nas ariennir a ddarperir gan y Cyflogwr fel y cyfeirir ato uchod.

Trafodion sy'n ymwneud â buddion ymddeol

Cwblhawyd y datganiadau cyfrifyddu craidd yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 - Buddiannau Cyflogeion (IAS19) ac, ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, maent yn cynnwys y gost i'r Cyngor o hawliadau pensiwn a enillwyd ar gyfer y flwyddyn yn hytrach na chost cyfraniadau a delir i'r Gronfa. Cydnabuwyd cost yr hawliadau a enillwyd, sef y Gost Gwasanaeth Cyfredol, yng Nghost Net Gwasanaethau'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, mae'r taliad sydd ei angen yn erbyn y Dreth Gyngor o ran pensiynau yn seiliedig ar y swm sy'n daladwy i'r gronfa pensiwn yn ystod y flwyddyn. I gyflawni hyn, caiff costau IAS 19 eu gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u disodli gan gyfraniad taladwy cyflogwyr yn ystod y flwyddyn.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r trafodion gofynnol a wnaed gan Gyngor Caerdydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn.

2018/19				2019/20		
Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm		Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (DIGC)			
			Cost Net Gwasanaethau			
55,670	0	55,670	Cost Gwasanaeth Cyfredol	70,650	0	70,650
22,348	1,250	23,598	Costau Gwasanaeth yn y gorffennol	10,550	0	10,550
			Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi			
14,760	1,180	15,940	Llog ar rwymedigaeth budd ddiffiniedig net / (ased)	13,680	1,130	14,810
92,778	2,430	95,208	Tâl net i DIGC	94,880	1,130	96,010
			Ailfesur cynnwys Rhwymedigaeth Ddiffiniedig net			
(52,880)	0	(52,880)	Enillion ar Asedau Cynllun ac eithrio symiau wedi eu cynnwys mewn llog net	168,680	0	168,680

102,180	1,480	103,660	Colledion actiwaraid oherwydd newid mewn Rhagdybiaethau Ariannol	(57,738)	(500)	(58,238)
(76,170)	(2,260)	(78,430)	Enillion actiwaraid oherwydd newid mewn rhagdybiaethau demograffig	(28,360)	(1,890)	(30,250)
2,880	3,900	6,780	Profiad ac addasiadau actiwaraid eraill	47,260	(230)	47,030
(23,990)	3,120	(20,870)	Cyfanswm Aulfesuriadau a gydnabuwyd dan Incwm Cynhwysfawr Arall	129,842	(2,620)	127,222
68,788	5,550	74,338	Cyfanswm a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	224,722	(1,490)	223,232

2018/19				2019/20		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000
			Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn			
(92,778)	(2,430)	(95,208)	Gwrthdroi taliadau net ar gyfer buddion ymddeol yn unol ag IAS19	(94,880)	(1,130)	(96,010)
			Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn y Dreth Gyngor o ran pensiynau ar gyfer y flwyddyn			
44,540	0	44,540	Cyfraniadau cyflogwyr yn daladwy i'r Cynllun Pensiwn	47,130	0	47,130
0	3,350	3,350	Taliadau o ran rhwymedigaethau pensiwn a danariennir **	0	3,110	3,110
44,540	3,350	47,890	Cyfanswm	47,130	3,110	50,240

* Wedi'u cynnwys yn y ffigur hwn mae buddion gwell a roddir i athrawon y mae'r Cyngor yn gyfrifol amdanynt a rhai rhwymedigaethau nas ariennir a weinyddir gan Gyngor Rhondda Cynon Taf (RhCT) ar ran y Cyngor.

Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net a adroddir yn y cyfrifon yn cynnwys rhwymedigaeth bosibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ar remedi i fynd i'r afael â mater McCloud. Mae actiwari'r gronfa pensiwn, Aon Hewitt, wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r amcangyfrif, ond erys rhywfaint o ansicrwydd ynghylch y canlyniad terfynol na chaiff ei egluro tan ddiwedd 2020-21 ar y cynharaf.

Cysoni statws a ariennir i'r Fantolen

31 Mawrth 2019				31 Mawrth 2020		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaeth au nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaeth au nas ariennir £000	Cyfanswm £000
(1,820,380)	(46,520)	(1,866,900)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(1,931,978)	(48,720)	(1,980,698)
(55,670)	0	(55,670)	Cost gwasanaeth cyfredol	(70,650)	0	(70,650)
(46,800)	(1,180)	(47,980)	Cost llog	(45,280)	(1,130)	(46,410)
(11,240)	0	(11,240)	Cyfraniadau gan gyfranogwyr	(11,990)	0	(11,990)
(28,890)	(3,120)	(32,010)	Ailfesuriadau mewn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	38,838	2,620	41,458
53,350	3,350	56,700	Buddion net a delir *	56,890	3,110	60,000
(22,348)	(1,250)	(23,598)	Costau gwasanaeth yn y gorffennol	(10,550)	0	(10,550)
(1,931,978)	(48,720)	(1,980,698)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(1,974,720)	(44,120)	(2,018,840)
1,230,630	0	1,230,630	Gwerth teg agoriadol asedau	1,317,980	0	1,317,980
32,040	0	32,040	Llog incwm ar asedau	31,600	0	31,600
52,880	0	52,880	Elw/(colledion) ailfesur ar asedau	(168,680)	0	(168,680)
44,540	0	44,540	Cyfraniadau gan gyflogwr	47,130	3,110	50,240
11,240	0	11,240	Cyfraniadau gan gyfranogwyr	11,990	0	11,990
(53,350)	0	(53,350)	Buddion net a delir *	(56,890)	(3,110)	(60,000)
1,317,980	0	1,317,980	Gwerth teg asedau wrth gau	1,183,130	0	1,183,130
(613,998)	(48,720)	(662,718)	Ased / (rhwymedigaeth) pensiwn net*	(791,590)	(44,120)	(835,710)

*Mae'r ffigurau ar gyfer buddion net a delir yn cynnwys llif arian parod net allan o'r Gronfa o ran y cyflogwr ac eithrio cyfraniadau ac unrhyw gyfandaliadau marwolaeth yn y swydd a delir gan gynnwys darpariaeth fras ar gyfer cost ddisgwyliedig cyfandaliadau marwolaeth yn y swydd.

Mae'r pandemig Covid-19 wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i anwadalarwydd amodau'r farchnad, mae'r adroddiadau prisio diwedd blwyddyn a ddarparwyd i Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisio materol mewn perthynas â buddsoddiadau eiddo cronol a reolir ar ran y gronfa bensiwn ar 31 Mawrth 2020. Cyfanswm gwerth y buddsoddiadau yr effeithir arnynt ar 31 Mawrth 2020 yw £106.746m, ac mae £62.660m (58.7%) i'w briodoli i'r Cyngor.

Bu cynnydd sylweddol yn y rhwymedigaeth pensiwn ar 31 Mawrth 2020 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae hyn oherwydd gostyngiad mawr yng ngwerth asedau o ganlyniad i effaith Covid-19 ar farchnadoedd ariannol. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi mai cipolwg ar y sefyllfa yw hon ar 31 Mawrth 2020. Mae'r Gronfa Bensiwn yn gynllun budd diffiniedig, sy'n golygu nad yw buddiannau aelodau'n gysylltiedig â pherfformiad y farchnad stoc. Mae'r Gronfa Bensiwn yn fuddsoddw'r hirdymor a gall aelodau fod yn sicr bod cyfraniadau'n cael eu hadolygu fel rhan o'r prisiad bob tair blynedd. Ers 31 Mawrth mae'r marchnadoedd ariannol wedi dangos arwyddion o welliant a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar werth asedau ond erys ansicrwydd sylweddol o fewn y marchnadoedd ariannol.

Cyfraniadau ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021

Cynllun Llywodraeth Leol – amcangyfrifir bod cyfraniadau rheolaidd cyflogwyr at y Gronfa ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben ar 31 Mawrth 2021 yn £45.941 miliwn. Gallai cyfraniadau ychwanegol hefyd ddod i'r amlwg o ran unrhyw ddisgresiwn gan gyflogwr i wella buddion aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Rhwymedigaethau nas ariennir – yn ystod y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben 31 Mawrth 2021 mae'r Cyngor yn disgwyl talu £3.171 miliwn yn uniongyrchol i fuddiolwyr.

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

Mae'r prif ragdybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwariaid cymwys annibynnol wrth ddiweddarau ffigurau prisiant llawn Mawrth 2019, at ddibenion IAS19, wedi eu nodi yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2019	Tybiaethau	31 Mawrth 2020
	Hirhoedledd yn 45 oed ar gyfer Pensiynwyr Cyfredol (blynnyddoedd)	
23.0	Dynion	23.2
25.9	Menywod	26.0
	Hirhoedledd yn 65 oed ar gyfer Pensiynwyr Cyfredol (blynnyddoedd)	
22.4	Dynion	22.2
24.8	Menywod	24.6
	Cyfraddau	
2.2%	Cyfradd Chwyddiant – Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD)	2.0%
3.2%	Cyfradd cynnydd cyffredinol mewn cyflogau*	3.0%
2.2%	Cyfradd cynnydd i bensiynau wrth eu talu**	2.0%
2.2%	Cyfradd cynnydd i bensiynau gohiriedig	2.0%
2.4%	Cyfradd ostyngol ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	2.3%

*Mae'r gyfradd dybiedig o gynnydd cyflog cyffredinol wedi'i gosod 1% yn uwch na'r dybiaeth MPD sy'n gyson â'r dybiaeth a ddefnyddiwyd ym mhriiad 2019

**Mae'r dybiaeth cynnydd pensiwn a argymhellir wedi'i gosod yn hafal i'r rhagdybiaeth chwyddiant MPD a argymhellir

Dyrannu Asedau

Mae hollt fras yr asedau i'r Gronfa yn ei chyfanrwydd wedi'i dangos yn y tabl canlynol. Mae'r dyraniad asedau yn y gronfa hon yn rhai tybiannol a rhagdybir bod yr asedau'n cael eu buddsoddi'n unol â buddsoddiadau'r Gronfa a nodir isod at ddibenion cyfrifo'r elw i'w osod i'r asedau tybiannol hynny.

Nid yw'r Cyngor yn buddsoddi mewn eiddo nac asedau sy'n gysylltiedig â'i hun. Fodd bynnag, mae'n bosib y gellid buddsoddi mewn asedau mewn cyfranddaliadau sy'n gysylltiedig â rhai o'r cyflogwyr sector cyhoeddus sy'n cymryd rhan yn y Gronfa os yw'n ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi gytbwys.

31 Mawrth 2019			Asedau	31 Mawrth 2020		
Dyfnwyd	Heb ei ddyfnnu	Cyfanswm		Dyfnwyd	Heb ei ddyfnnu	Cyfanswm
%	%	%		%	%	%
59.7	4.0	63.7	Ecwiti	62.7	3.6	66.3
7.7	0.0	7.7	Eiddo	6.9	0.0	6.9
10.7	0.0	10.7	Bondiau Llywodraeth	9.5	0.0	9.5
11.0	0.0	11.0	Bondiau Corfforaethol	15.8	0.0	15.8
1.5	0.0	1.5	Arian Parod	1.4	0.0	1.4
5.4	0.0	5.4	Arall*	0.1	0.0	0.1

96.0	4.0	100.0	Cyfanswm	96.4	3.6	100.0
------	-----	-------	----------	------	-----	-------

*Gallai daliadau eraill gynnwys cronfa ddiogelu, daliadau presennol, dyfodol dyrannu asedau ac offerynnau ariannol eraill.

Hanes Gwerthoedd Asedau, Gwerth Presennol Rhwymedigaethau a Gwarged/(Diffyg)

	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2020
	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth teg asedau	1,014,120	1,198,860	1,230,630	1,317,980	1,183,130
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau a ariennir	(1,513,150)	(1,730,930)	(1,820,380)	(1,931,978)	(1,974,720)
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau nas ariennir	(46,650)	(47,490)	(46,520)	(48,720)	(44,120)
Gwarged/(diffyg)	(545,680)	(579,560)	(636,270)	(662,718)	(835,710)

Dadansoddiad Sensitifrwydd o Werth Presennol y Rhwymedigaethau a Ariennir

Ceir canlyniadau sensitifrwydd isod. Ym mhob achos, dim ond y rhagdybiaeth a nodir a gaiff ei haddasu; mae'r lleill yn aros yr un fath. Nid yw sensitifrwydd buddion nas ariennir wedi'i gynnwys ar sail perthnasedd.

Rhwymedigaeth Budd Diffiniedig a Ariennir £1,974,700	+0.1% y flwyddyn		-0.1% y flwyddyn	
Newid mewn Tybiaethau ar Werth Presennol y rhwymedigaethau budd diffiniedig a ariennir	£000	% Cynnydd / Gostyngiad i Rhwymedigaeth y Cyflogai		£000
Addasiad i'r gyfradd Ostyngol	1,935,210	-2.0%	2.1%	2,016,170
Addasiadau i'r gyfradd Cynyddu Cyflog	1,978,650	0.2%	-0.2%	1,970,750
Addasiad i'r gyfradd Cynnydd Pensiwn	2,012,220	1.9%	-1.8%	1,939,160
Addasiad i'r gyfradd Marwolaethau	2,037,890	3.2%	-3.2%	1,911,510

16. Asedau Anghyfredol

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Anheddau'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Seilwaith	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	EPO sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer
Symudiadau o ran Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill 2018	574,175	744,085	37,887	624,214	19,736	39,572	67,725	2,107,394
Ychwanegiadau	22,682	45,396	6,462	18,396	10	3,844	23,270	120,060
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG*	17,507	(1,854)	0	0	0	(1,833)	0	13,820
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG**	(9,008)	(46,606)	0	0	0	130	156	(55,328)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	(174)	0	0	0	(2,225)	0	(2,399)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i GDdDG	(133)	(756)	0	0	0	(2,784)	(78)	(3,751)
Dadgydnabod - Gwarediadau	(711)	(2,608)	(3,932)	0	0	(81)	0	(7,332)
Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	(1,695)	0	(1,695)
Aiddosbarthu arall - Trosglwyddiadau	277	42,387	795	6,748	60	3,271	(63,129)	(9,591)
31 Mawrth 2019	604,789	779,870	41,212	649,358	19,806	38,199	27,944	2,161,178
Ychwanegiadau	29,643	12,993	4,000	13,913	82	1,823	28,922	91,376
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	0	645	0	0	0	7,084	0	7,729
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	0	45,959	0	0	0	(1,717)	0	44,242
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	(1,940)	0	0	0	(417)	0	(2,357)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i GDdDG	(168)	(2,884)	0	0	0	(1,292)	(152)	(4,496)
Dadgydnabod - Gwarediadau	(295)	0	(4,319)	0	0	(1,645)	0	(6,259)
Dadgydnabod Cydbwyllgorau	0	0	(153)	0	0	0	0	(153)
Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	420	0	420
Aiddosbarthu arall - Trosglwyddiadau	16,717	6,387	20	1,139	9	2,460	(26,732)	0
31 Mawrth 2020	650,686	841,010	40,760	664,410	19,897	44,915	29,982	2,291,285
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad								
1 Ebrill 2018	25,971	40,178	22,653	333,039	0	0	0	421,841
Tâl Dibrisio	9,908	17,307	5,422	21,217	0	0	0	53,854
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	(130)	0	0	0	0	0	(130)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(10,192)	0	0	0	0	0	(10,192)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i GDdDG	(25,971)	(14,759)	0	0	0	0	0	(40,730)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(147)	(3,897)	0	0	0	0	(4,044)
Aiddosbarthu - Trosglwyddiadau	0	(67)	0	0	0	0	0	(67)
31 Mawrth 2019	9,908	32,190	24,178	354,256	0	0	0	420,532
Tâl Dibrisio	10,908	20,895	5,336	20,877	0	0	0	58,016
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	(450)	0	0	0	0	0	(450)

Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(11,446)	0	0	0	0	0	(11,446)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i GDdDG	0	(12,564)	0	0	0	0	0	(12,564)
Dadgydnabod - Gwarediadau	(4)	0	(4,295)	0	0	0	0	(4,299)
Dadgydnabod Cydbwyllgorau	0	0	(32)	0	0	0	0	(32)
Ailddosbarthu - Trosglwyddiadau	0	(56)	0	0	0	0	0	(56)
31 Mawrth 2020	20,812	28,569	25,187	375,133	0	0	0	449,701
Gwerth Llyfr Net								
Ar 31 Mawrth 2019	594,881	747,680	17,034	295,102	19,806	38,199	36,301	1,740,646
Ar 31 Mawrth 2020	629,874	812,441	15,573	289,277	19,897	44,915	38,339	1,841,584

Mae ffigurau 2018-19 wedi'u diwygio i adlewyrchu cyfrifon terfynol BDDPRC

Ailddatganwyd balansau agoriadol ar Dir ac Adeiladau eraill at ddibenion cyflwyno yn unig

* CAWG = Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

** GDdDG = Gwarged neu ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau

Asedau Treftadaeth

2018/19		2019/20
£000		£000
54,099	Balans ar 1 Ebrill	54,152
53	Ychwanegiadau	231
0	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r CAWG*	4,233
54,152	Balans ar 31 Mawrth	58,616

Mae gan y Cyngor asedau treftadaeth diriaethol sy'n cynnwys y tri phrif gategori hyn yn bennaf:-

- celf gyhoeddus
- henebion cofrestredig y mae'n gyfrifol amdanynt
- paentiadau, arteffactau a regalia dinesig.

Mae'r nodiadau isod yn dynodi sut i drin pob un o'r tri chategori uchod yn y cyfrifon hyn.

Celf Gyhoeddus – mae dros 100 darn o gelf gyhoeddus y mae'r Cyngor yn berchen arnynt ledled y ddinas, gan gynnwys gwaith celf rhydd a darnau arwyddocaol wedi'u hintegreiddio i ddyluniad adeiladau. Ni nodir na phrisir yr asedau hyn ar wahân ym Mantolen y Cyngor gan fod dulliau prisio arferol yn ddiffygiol o ran dibynadwyedd. Ar ben hynny, byddai costau sicrhau prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Cedwir manylion am yr asedau hyn yng Nghofrestr Celf Gyhoeddus Caerdydd sydd ar gael ar wefan y Cyngor www.caerdydd.gov.uk o dan yr adran Preswylwyr, Cynllunio, Dylunio Dinesig a Chelf Gyhoeddus.

Henebion Cofrestredig – mae'r Cyngor yn gyfrifol am 17 o'r 28 heneb gofrestrredig yn y ddinas. Rhaid diogelu'r rhain am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, gan gynnwys safleoedd a thomenni claddu hynafol, cestyll a chaerau, safleoedd crefyddol, amddiffynfeydd a safleoedd eraill o bwysigrwydd diwydiannol. Oni werid ar yr asedau hynny'n flaenorol, nid yw'r safleoedd hyn wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Cyngor o ran cost neu werth hanesyddol. O ystyried natur unigryw ac yn aml amrywiol yr asedau hyn, nid yw dulliau prisio arferol yn ddigon dibynadwy a byddai costau cael prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Delir manylion am yr henebion hyn yn y daflen wybodaeth Henebion Cofrestredig yng Nghaerdydd sydd ar gael ar www.caerdydd.gov.uk o dan yr adran Preswylwyr, Cynllunio a Gwarchod yr Amgylchedd Adeiledig.

Paentiadau, arteffactau a regalia dinesig – mae gan y Cyngor gasgliad o baentiadau, arteffactau a regalia dinesig, y mae llawer ohono o ddi-ddordeb lleol. Y prif eitemau o ran nifer a gwerth yw casgliadau yn y castell sy'n adlewyrchu ei arwyddocâd hanesyddol ac yn ei ddehongli i ymwelwyr. Cronnwyd eitemau eraill a gedwir mewn adeiladau cyhoeddus dros nifer o flynyddoedd. Mae'r eitemau hyn wedi'u cynnwys yn y fantolen ar brisiant yswiriant o £42.594 miliwn a gyflawnwyd yn allanol ar 1 Ebrill 2019 gan Mr A.N. Schoon, Prisiwr Henebion a Chelf Gain.

Polisi'r cyngor ar gaffaeliadau, gwarediadau, gofal a chadwraeth – pan fydd adnoddau'n caniatáu hynny, bydd y Cyngor yn ceisio creu, caffael a chadw adnoddau treftadaeth er budd ei ddinasyddion mewn partneriaeth â chyrff y sector cyhoeddus a phreifat gan ddefnyddio grantiau a chyfleoedd eraill ar gyfer cyllido. Mae caffaeliadau'n brin, ond mae celf cyhoeddus yn aml yn cael ei chomisiynu fel rhan o gynlluniau adfywio.

O ran asedau a gedwir yn y castell, sicrhair bod caffael, gwaredu a gofal yn cael eu cyflawni'n unol â'r cynllun achredu amgueddfa.

Mae'r gofynion statudol sydd ar berchenogion henebion cofrestredig yn debygol o wneud gwaredu asedau ym mherchenogaeth y Cyngor yn anymarferol. Cyn unrhyw waith, addasiad neu waith cloddio archeolegol a reolir, rhaid cael caniatâd gan Lywodraeth Cymru.

Eiddo Buddsoddi

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi symudiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi dros y flwyddyn:

2018/19		2019/20
£000		£000
103,820	Balans ar 1 Ebrill	126,360
12,679	Ychwanegiadau	58,624
(185)	Amhariad	(6,413)
(318)	Gwarediadau	(2,393)
0	Ailddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0
9,591	Ailddosbarthiadau eraill	0
0	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r CAWG*	0
774	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i GDDG**	2,343
126,360	Balans ar 31 Mawrth	178,521

Mae ffigurau 2018-19 wedi'u diwygio i adlewyrchu cyfrifon terfynol BDDPRC

* Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

** Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau

Asedau Anniriaethol

Crynoir symudiadau mewn asedau anniriaethol yn ystod 2019/20 isod:

2018/19	Cyfanswm	2019/20		
		Asedau Anniriaethol eraill	Asedau anniriaethol sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm
£000	£000	£000	£000	£000
	Cost neu Brisiant			
8,835	Balans ar 1 Ebrill	9,317	0	9,317
482	Ychwanegiadau	1,309	0	1,309
0	Dadgydnabod Cydbwyllgorau	(67)	0	(67)
9,317	Balans ar 31 Mawrth	10,559	0	10,559

	Amorteiddio			
6,134	Balans ar 1 Ebrill	7,095	0	7,095
961	Amorteiddio	1,172	0	1,172
7,095	Balans ar 31 Mawrth	8,267	0	8,267
	Gwerth Llyfr Net:			
2,222	Balans ar 31 Mawrth	2,292	0	2,292

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

Dangosir gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn yn y tabl canlynol, ynghyd ag adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Pan fo gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu yn y dyfodol drwy fenthycia, mae'n arwain at gynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC), mesur o wariant cyfalaf y mae'r Cyngor yn mynd iddo yn hanesyddol y mae eto i dalu amdano. Mae darpariaeth ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthycia allanol (nodyn 14) yn lleihau'r GAC.

2018/19		2019/20
£000		£000
773,164	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol *	788,558
	Gwariant Cyfalaf:	
120,060	Eiddo, Peiriannau ac Offer	91,376
53	Asedau Treftadaeth	231
0	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0
12,679	Eiddo Buddsoddi	58,624
482	Asedau Anniriaethol	1,309
1,661	Benthyciadau/Ecwiti	132
8,098	Gwariant ar GRAGDS	12,744
	Ffynonellau Cyllid:	
(22,037)	Derbyniadau Cyfalaf	(5,497)
(56,406)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill	(52,574)
(11,120)	Cyfraniadau a chronfeydd refeniw wrth gefn uniongyrchol	(7,135)
(38,076)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(38,871)
788,558	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Clo *	848,897
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
(2,254)	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (a gefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	2,659
17,648	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	57,680
15,394	Cynnydd mewn Gofyniad Ariannu Cyfalaf	60,339

*Mae hyn yn cynnwys swm tybiannol mewn perthynas â darpariaeth Tirlenwi o 2018/19 £19.388 miliwn a 2019/20 £18.368 miliwn

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Ystyriwyd y symiau refeniw canlynol yn wariant cyfalaf i'w dalu o adnoddau cyfalaf. Mae'r tabl yn cynnwys gwariant ar eitemau nad ydynt yn arwain at greu neu wella ased i'r Cyngor neu, lle rhoddwyd cymeradwyaeth benodol gan Lywodraeth Cymru, i ystyried gwariant o'r fath yn wariant cyfalaf a'i dalu o adnoddau cyfalaf.

2018/19		2019/20
£000		£000

	Gwariant:	
5,055	Grantiau Gwella Tai	4,843
3,033	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	2,901
10	Grantiau a ddyfarnwyd (nid Grantiau Tai)	5,000
8,098	Codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant	12,744
	Ariennir gan:	
(7,388)	Grantiau a Chyfraniadau	(11,041)
(710)	Benthyca, Derbynebaw ac Adnoddau Cyfalaf eraill	(1,703)
(8,098)		(12,744)

Ymrwymadau contract gwariant cyfalaf sylweddol

Ar 31 Mawrth 2020, dangosir y ffigur ar gyfer ymrwymadau gwariant cyfalaf sylweddol a drefnwyd i'w cwblhau yn 2020/21 ac yn y dyfodol isod (£14.034 miliwn yn 2018/19)

	£000
Seilwaith Stryd Wood - Canol y Ddinas	6,364
Ystafell Ddosbarth Symudol Tŷ Gwyn	1,691
Dymchwel Coleg Llanfihangel	778
Ysgol y Wern	728
Cartrefi Caerdydd - Tai Newydd Willowbrook	642
Cartrefi Caerdydd - Tai Newydd Briardene	541
Llwybr Beicio Heol y Gogledd	535
Siopau Tudor Street	500
Cyfanswm	11,779

17. Offerynnau Ariannol

Balansau Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o Offerynnau Ariannol (Asedau a Rhwymedigaethau) wedi'u cynnwys yn y Fantolen. Maen nhw'n deillio o ganlyniad i weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ogystal ag Offerynnau Ariannol a gyflwynwyd i ddatblygu amcanion gwasanaeth. Dangosir rhagor o fanylion a, lle y bo'n berthnasol, werth teg yn yr adrannau isod ynghyd â dull o benderfynu ar werth teg yn unol â pholisïau cyfrifyddu ar gyfer Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol, a hefyd ystyriaeth o'r Model Busnes ar gyfer cadw buddsoddiadau. Dangosir Credydwy'r ar wahân yn y nodiadau perthnasol yn hytrach na fel offerynnau ariannol:-

31 Mawrth 2019				31 Mawrth 2020		
Tymor Hir £000	Tymor Byr £000	Cyfanswm £000		Tymor Hir £000	Tymor Byr £000	Cyfanswm £000
			Cost wedi'i hamorteiddio:			
0	69,000	69,000	Buddsoddiadau - Prif	0	76,000	76,000
0	32	32	Buddsoddiadau - Llog Cronnol	0	106	106
0	20,852	20,852	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	0	35,922	35,922
0	21	21	Llog Cronnol Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	0	29	29
0	89,905	89,905	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Gost wedi'i Hamorteiddio wedi'u Cynnwys mewn Buddsoddiadau	0	112,057	112,057

10,948	0	10,948	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall	9,723	0	9,723
1,188	1,189	2,377	Benthyciadau	577	784	1,361
9,063	94,143	103,206	Dyledwyr eraill	8,124	136,056	144,180
10,251	95,332	105,583	Cyfanswm Dyledwyr	8,701	136,840	145,541
21,199	185,237	206,436	Cyfanswm Asedau Ariannol	18,424	248,897	267,321
			Rhwymedigaethau Ariannol ar Gost Amorteiddio			
(717,700)	(4,221)	(721,921)	Benthyciadau (Prif)	(807,540)	(21,233)	(828,773)
0	(9,085)	(9,085)	Llog Cronnol Benthyciadau	0	(8,392)	(8,392)
(717,700)	(13,306)	(731,006)	Cyfanswm Benthycia	(807,540)	(29,625)	(837,165)

Mae buddsoddiadau ar gost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys:

- buddsoddiadau dros dro wedi eu gwneud ar gyfer taliadau aeddfedu amrywiol gyda sefydliadau ariannol. Tybir mai'r gwerth teg yw'r gwerth cario ymlaen (Lefel 2)

Mae Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall yn cynnwys:

- cyfran 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Limited. Ni restrir cyfranddaliad y Cyngor ar unrhyw farchnad â dyfynbris, ond yn unol â rheolau cyfrifyddu rhaid amcangyfrif gwerth teg. Seilir yr amcangyfrif prisio ar werth net y cwmni yn ôl ei set ddrafft o gyfrifon ariannol (Lefel 3). Gall y prisiad amrywio yn ddibynnol ar berfformiad y cwmni a'r hinsawdd economaidd ac felly dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio unrhyw brisiad cyfrifyddu. Caiff unrhyw newid mewn gwerth ei dalu gan symudiad cyfatebol i'r 'Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn'; felly nid oes effaith ar y Dreth Gyngor sy'n daladwy. Amcangyfrifir mai gwerth teg y buddsoddiad ar 31 Mawrth 2020 yw £9.356 miliwn (£10.470 miliwn yn 2018/19)
- mae amryw ddaliadau ecwiti lleiafrifol mewn cwmnïau wedi'u cynnwys naill ai ar gost neu ar ddyfynbrisiau lle bônt ar gael.

Cedwir neu caffaelir yr uchod at ddibenion polisi'r Cyngor ac maent wedi eu dethol i'w hystyried yn Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall.

Mae dyledwyr yn cynnwys:

- benthyciadau i fusnesau bach a chanolig gan gynnwys y rheiny sydd ar gyfer adfywio canol y dref a benthyciadau car i staff Cyngor cymwys
- grantiau, incwm dyledus gan ddefnyddwyr gwasanaeth, partneriaid, derbyniadau cyfalaf gohiriedig i'w derbyn ac a wrthbwsir gan amhariad ar gyfer colledion credyd, lle y bo'n berthnasol.

Mae Rhwymedigaethau ar Gost wedi'i Hamorteiddio yn cynnwys:

- benthycia allanol a gyflawnwyd i ariannu gofynion gwariant cyfalaf a gofynion llif arian parod byrdymor. Mae'n cynnwys Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) sy'n caniatáu'r benthyciwr i newid y gyfradd llog ar adegau penodol sy'n caniatáu i'r Cyngor naill ai dderbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r benthyciad cyn dyddiad aeddfedu'r contract. Rhagdybir mai dyddiad aeddfedu offerynnau o'r fath yw'r cyfnod cytundebol at yr aeddfedu yn hytrach na'r dyddiad nesaf y gallai'r benthyciwr ofyn am newid yn y gyfradd. Pan fo'n bosibl ac yn ddichonadwy, ystyrir cyfleoedd am ad-dalu'n gynnar. Mae'r symiau cario ymlaen isod hefyd yn cynnwys llog cronol sy'n daladwy ar 31 Mawrth 2020. Y llog sy'n daladwy ar gyfer 2019/20 yw £8.392 miliwn (£9.085 miliwn yn 2018/19).

31 Mawrth 2019			Dull Prisio - Lefel	31 Mawrth 2020	
Swm cario ymlaen £000	Gwerth teg £000			Swm cario ymlaen £000	Gwerth teg £000
(669,314)	(969,502)	Benthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)	Lefel 2	(706,425)	(951,353)
(51,637)	(74,647)	Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr	Lefel 2	(51,641)	(71,457)
(4,496)	(3,786)	Llywodraeth Cymru	Lefel 2	(16,114)	(12,178)
0	0	Awdurdodau Lleol	Lefel 2	(58,440)	(58,263)
(5,559)	(5,095)	Benthyciadau Eraill a Balansau Dros Dro	Lefel 2	(4,545)	(4,197)
(731,006)	(1,053,030)	Rhwymedigaethau Ariannol		(837,165)	(1,097,448)

Mae gwerth teg benthycia a rhwymedigaethau ariannol yn fwy na'r swm cario ymlaen am fod portffolio benthyciadau'r Cyngor yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog pan fo'r gyfradd llog sy'n daladwy'n uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y Fantolen.

Mae cyfrifiadau gwerth teg yn defnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- ar gyfer dyled BBGC, mae'r trosglwyddiad neu'r gwerth teg a ddangosir yn y tabl yn seiliedig ar gyfraddau benthycia newydd gan y BBGC ar gyfer benthyciadau cyfwerth ar 31 Mawrth 2020. Cyfrifir gwerth teg pris ymadael o £1.353 biliwn hefyd gan ddefnyddio cyfraddau gostyngiad ad-daliad cynnar sy'n is na chyfraddau benthyciadau cyfwerth. Nid oes gan y Cyngor rhwymedigaeth contract i dalu'r costau cosb ac ni fyddai'n mynd i gost ychwanegol petai'r benthyciadau'n pasio'u dyddiad aeddfedu cynlluniedig.
- ar gyfer dyledion a buddsoddiadau marchnad eraill, defnyddir y gyfradd ostyngol sydd ar gael ar gyfer offeryn â'r un telerau gan fenthyciwr cymaradwy.
- ni chydabyddir ad-daliad nac amhariad cynnar.

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Mae'r tabl canlynol yn dangos enillion a cholledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o ran Offerynnau Ariannol:

Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol				Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol			
Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i Hamorteiddio	Buddsoddiadau ar Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall	Cyfanswm		Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i Hamorteiddio	Buddsoddiadau ar Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall	Cyfanswm	
2018-19					2019-20				
£000					£000				
32,176	0	0	32,176	Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	32,960	0	0	32,960	
0	(706)	0	(706)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(966)	0	(966)	
0	0	3,172	3,172	(Enillion) / colledion sy'n deillio o Ailbriso neu Waredu Asedau Ariannol	0	0	1,101	1,101	
32,176	(706)	3,172	34,642	(Enillion) / colled net ar gyfer y flwyddyn	32,960	(966)	1,101	33,095	

Mae enillion a cholledion yn cynnwys llog sy'n daladwy ar fenthyca, symiau i'w derbyn ar fuddsoddiadau, elw ar waredu buddsoddiadau a hefyd symudiadau o amcangyfrif newidiadau ym mhriis buddsoddiadau ar werth teg.

Natur a Helaethder Risgiau sy'n deillio o Offerynnau Ariannol

Mae gweithgareddau'r Cyngor o ran offerynnau ariannol p'un ai at ddibenion rheoli trysorlys neu amcanion gwasanaeth yn ei amlygu i amrywiaeth o risgiau. Wrth gyflawni gweithgareddau rheoli trysorlys, y prif amcan yw lleihau'r risg o ganlyniadau andwyol neu golledion, tra ar yr un adeg beidio â chyfyngu elw ar fuddsoddiadau neu fynd i gostau llog diangen. O ystyried natur y buddsoddiadau, ni ellir osgoi cysylltiad rhwng diogelwch, hylifedd ac elw h.y. mae risg o ddiffygdalu. Mae'r risg yn fwy pan roddir benthyciadau i sefydliadau allanol ar gyfer amcanion darparu gwasanaethau ac ystyrir dangosyddion diffyg sylweddol ar ddyddiad y fantolen.

Ymhlith risgiau rheoli'r trysorlys mae credyd a gwrth-barti, hylifedd ac ailariannu, cyfradd llog, gwerth y farchnad, cyfradd gyfnewid, twyll a risg reoleiddiol. Mae gan y Cyngor Arferion Rheoli Trysorlys i fynd i'r afael â risgiau a'u lliniaru. Mae wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA ac yn pennu dangosyddion i reoli risgiau offerynnau ariannol allweddol. Caiff manylion pellach o ran risgiau allweddol eu datgelu yn yr adrannau canlynol lle y bo'n berthnasol.

Risg Credyd

Risg y gall partïon eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor. Mae'n deillio o fenthycia balansau arian parod dros dro fel rhan o weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor, o amlygiad i gwsmeriaid y Cyngor a chan sefydliadau y rhoddwyd benthyciad iddynt.

Gwneir amhariad ar gyfer dyledion drwg pan ystyrir bod risg o golledion credyd disgwylidig. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi prif risgiau credyd y Cyngor.

31 Mawrth 2019 £000	Tebygolrwydd o Ddiffygdalu	31 Mawrth 2020 £000
89,905	Adneuon – Banciau, Cymdeithasau Adeiladu	112,057
	Rhoddir adneuon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sydd â maen prawf Fitch F1 o leiaf (h.y. yr ansawdd credyd gorau). Cyfyngir benthycia i uchafswm a chyfnod uchaf ym mhob sefydliad ariannol, gan hefyd ystyried helaethder perchnogaeth gyhoeddus a gradd sofran. Mae risg o ddiffyg adenilladwyedd yn berthnasol i holl adneuon y Cyngor sy'n gofyn am fonitro trylwyr ar yr holl risg credyd a meini prawf credyd. Mae'r Cyngor yn defnyddio cynghorwyr rheoli trysorlys sy'n cynorthwyo'r broses. Gan ddefnyddio data hanesyddol a addasir ar gyfer amodau cyfredol y farchnad ariannol ac yn seiliedig ar lefel yr amlygiad gwrth-barti ar 31 Mawrth 2020, y colled credyd disgwylidig yw 0.01% neu £9,000, wedi ei gyfrifo ar sail risg hanesyddol o ddiffygdalu. Mae hyn yn fach iawn, felly ni chydnyddir unrhyw ddarpariaethau am golledion credyd disgwylidig.	
469	Benthyciadau Ceir	431
	Caiff ad-daliadau eu hadennill yn uniongyrchol o gyflog cyflogaion ac mae yswiriant indemniad yn un o amodau'r benthyciad. Prin y ceir diffygdalu.	
1,908	Benthyciadau i Gyrff Allanol	930
	Yn cynnwys benthyciadau i fusnesau bach a chanolig. Pan ystyrir bod risg o ddiffygdalu, ystyrir darpariaeth neu amhariad.	
17,553	Cwsmeriaid	28,342
	Nid yw'r Cyngor fel rheol yn caniatáu credyd i gwsmeriaid a gwneir darpariaeth ar gyfer diffygdalu'n seiliedig ar broffil oedran y ddyled, wedi'i haddasu ar gyfer anfonebau mawr y gwyddys eu bod wedi'u talu ar ôl dyddiad y fantolen ac unrhyw ffactorau perthnasol eraill a allai effeithio ar y swm terfynol i'w gasglu. Mae dyledion eraill fel incwm grant sy'n ddyledus gan gyrff llywodraeth a chroniadau incwm diwedd blwyddyn yn cael eu hystyried yn 100% casgladwy ac nid ystyrir bod amhariad ar gyfer diffyg talu yn angenrheidiol fel arfer. Roedd yr amhariad ar gyfer dyled ddrwg ar gyfer 2019/20 yn seiliedig ar y proffil oedran addasedig a ddatgelir fel a ganlyn:	
15,998	Llai na blwyddyn	25,769
559	1-2 flynedd	1,518
430	2-3 blynedd	352
220	3-4 blynedd	223
69	4-5 mlynedd	181
277	Mwy na 5 mlynedd	299
109,835	Cyfanswm	141,760

Risg Hylifedd ac Ailariannu

Hwn yw'r posibilrwydd na fyddai gan y Cyngor gyllid ar gael i dalu am ymrwymïadau ariannol neu y bydd angen ailariannu ar gyfraddau neu delerau llog anfanteisiol. Mae gan y Cyngor fynediad rhwydd at arian o'r marchnadoedd ariannol a'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus er mwyn codi arian. Yn ei Strategaeth Rheoli Trysorlys, pennir cyfyngiadau ar gyfran y benthyciadau cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod cyfnodau penodedig. Mae symiau'r ddyled cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod unrhyw gyfnod yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2019	Benthyciadau sy'n Ddyledus	31 Mawrth 2020
£000		£000
660,866	Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	698,866
51,000	Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) y Farchnad	51,000
4,496	Llywodraeth Cymru	16,112
0	Awdurdodau Lleol	58,250
5,559	Benthyciadau Eraill a Balansau Dros Dro	4,545
721,921	Cyfanswm	828,773
4,221	Llai na 12 mis	21,234
1,207	12 mis ac o fewn 24 mis	26,988
15,500	24 mis ac o fewn 5 mlynedd	30,431
41,980	5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	53,798
161,000	10 mlynedd ac o fewn 20 mlynedd	174,310
168,000	20 mlynedd ac o fewn 30 mlynedd	169,000
212,689	30 mlynedd ac o fewn 40 mlynedd	212,689
112,324	40 mlynedd ac o fewn 50 mlynedd	135,323
5,000	50 mlynedd ac o fewn 60 mlynedd	5,000
721,921	Cyfanswm	828,773

Ar hyn o bryd, mae £46.000 miliwn o'r benthyciadau ORhBOB yn amodol ar y rhoddwr benthyciadau yn cael yr hawl i newid cyfradd y llog sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Mae gan y Cyngor yr hawl i wrthod y newid, gan sbarduno ad-daliad cynnar a'r angen i ailariannu. Mae manylion yn y tabl canlynol:

£m	Dyddiad Ad-dalu Posibl	Amllder Opsiwn	Aeddfedrwydd Tymor Llawn
6	21/05/2020	6 mis	21/11/2041
6	21/05/2020	6 mis	21/11/2041
6	21/05/2020	6 mis	23/05/2067
6	02/09/2020	6 mis	23/05/2067
22	23/11/2020	5 mlynedd	23/11/2065
5	16/01/2023	5 mlynedd	17/01/2078

Risg Cyfradd Llog

Y posibilid y gallai fod colled ariannol i'r Cyngor o ganlyniad i newidiadau i gyfraddau llog. Nodir prif effeithiau newid cyfraddau llog isod:

Amrywiad a effeithir gan newidiadau yn y gyfradd llog	Effaith yr Amrywiad	Camau gweithredu i liniaru'r risg cyfradd llog
Llog a enillir ar fuddsoddiadau cyfradd amrywiol	Bydd cynnydd mewn cyfraddau llog yn cynyddu incwm a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr tra gallai gostyngiadau arwain at lai o incwm nag a gyllidebwyd.	Cynhyrchu a sicrhau cymeradwyaeth gan y Cyngor i'r Strategaeth Rheoli Trysorlys ar ddechrau pob blwyddyn ariannol, gan bennu cyfyngiadau ar gyfer amlygiad cyfraddau sefydlog ac amrywiol.
Llog a dalwyd ar fenthyciadau cyfradd amrywiol	Os yw cyfraddau llog yn codi, gall rhoddwyr benthyciadau ddewis cynyddu cyfraddau benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr gan o bosibl gynyddu'r gwariant llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr os bydd y Cyngor yn derbyn y gyfradd uwch.	Mae rhagolygon cyfradd llog yn seiliedig ar gyngor gan ymgynghorwyr rheoli'r trysorlys yn rhan o'r gyllideb a chânt eu monitro'n rheolaidd drwy gydol y flwyddyn.
Gwerth teg asedau ariannol cyfradd sefydlog	Bydd cynnydd yn y gyfradd llog heb unrhyw effaith sylweddol ar werth teg felly ni ddatgelir gwerth teg.	Drwy gyfradd sefydlog benthycia a buddsoddi, nod y Cyngor yw lleihau'r effaith ar reffeniw o amrywiadau llog sy'n cynnig sefydlogrwydd at ddibenion cynllunio. Mae benthycia gan y Cyngor yn bennaf yn digwydd ar gyfraddau sefydlog yn hytrach nag amrywiol.
Gwerth teg rhwymedigaethau ariannol cyfradd sefydlog	Bydd gwerth teg yn disgyn os yw cyfraddau llog yn codi. Ni fydd hyn yn effeithio ar werthoedd y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu'r Fantolen ar gyfer y mwyafrif o asedau a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y nodyn datgelu ar gyfer gwerth teg.	

I roi syniad o sensitifrwydd y Cyngor i newid yn y gyfradd llog, mae'r tabl yn dangos effaith a ragwelir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr petai cyfraddau llog yn 2019/20 wedi bod ar gyfartaledd 1% yn uwch gyda'r holl amrywiadau eraill yn cael eu cadw'n gyson.

Cyfrif Incwm a Gwariant Risg Cyfradd Llog	£000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau	311
Cynnydd mewn llog derbyniadwy ar fuddsoddiadau	(621)
Effaith ar y Cyfrif Incwm a Gwariant	(310)
Cynnydd yn y llog a drosglwyddwyd i falansau a chyfrifon eraill	219
Incwm / (Gwariant) Net	(91)

Newidiadau mewn Gwerth Teg	£000
Gostyngiad Gwerth Teg Buddsoddiadau Cyfradd Sefydlog	0
Gostyngiad Gwerth Teg Benthyciadau Cyfradd Sefydlog	(156,402)

Efallai na chaiff effaith gostyngiad 1% mewn cyfraddau llog yr union effaith groes, gan na all offerynnau ariannol â galwadau gael eu harfer gan y rhoddwr benthyciadau neu'r benthyciwr.

Risg cyfnewid tramor

Prin fod gan y Cyngor berygl o golli o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid. Cynhelir benthyciadau a buddsoddiadau mewn sterling yn unig.

Risg Pris

Hwn yw'r posibilid o'r Cyngor yn gwneud enillion neu golledion ariannol o newid mewn prisiau offerynnau ariannol. Er bod polisi Rheoli Trysorlys cymeradwy'r Cyngor yn caniatáu buddsoddiadau mewn offerynnau ariannol fel tystysgrifau banc adneuo a bondiau Llywodraeth, mae'r Cyngor yn buddsoddi'n bennaf yn yr offerynnau pan fo'r swm a ddychwelir ar ôl aeddfedu yr un fath â'r swm cychwynnol a fuddsoddiwyd. At ddibenion buddsoddi'r gwasanaeth, mae gan y Cyngor ddaliadau ecwiti gwerth £31,000 (£17,000 yn 2018/19) a ddyfynnir ar gyfnewidfa stoc gydnabyddedig ar 31 Mawrth 2020.

Mae cyfranddaliad 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd heb ei ddyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig ac felly nid yw'n destun enillion neu golledion o newidiadau ym mhrisiau'r farchnad. Byddai shiftt gyffredinol o 5% yn y gwerth teg (cadarnhaol neu negyddol) yn arwain ac elw neu golled o £468,000 yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

18. Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
6,375	Balans ar 1 Ebrill	2,570
(5,500)	Dadgydnabod	(290)
1,695	Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	(420)
0	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i'r CAWG*	0
0	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i GDdDG**	0
2,570	Balans ar 31 Mawrth	1,860

* Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

** Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau

19. Dyledwyr Tymor Byr

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
44,485	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	80,148
27,052	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	22,690
23,795	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	29,805
95,332	Cyfanswm Dyledwyr Tymor Byr	132,643

20. Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
880	Arian Parod	223
(4,327)	Banc (gan gynnwys ysgolion llyfr siec)	(15,900)
24,320	Adnau byrdymor â banciau a chymdeithasau adeiladu	51,628
20,873	Cyfanswm Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	35,951

Yn ogystal â'r uchod, ar 31 Mawrth 2020 roedd y Cyngor yn dal £789,000 (£679,000 ar 31 Mawrth 2019) ar ran trydydd partion, yn bennaf cleientiaid gofal cymdeithasol y Gwasanaethau Oedolion. Nid yw'r swm hwn wedi'i gynnwys ar y fantolen gan nad yw'r arian hwn yn eiddo i'r Cyngor.

21. Credydwy'r Tymor Byr

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
(11,667)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(11,773)
(19,640)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	(13,000)
(75,277)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(90,166)
(106,584)	Cyfanswm Credydwy'r Tymor Byr	(114,939)

22. Buddiannau mewn Cwmnïau Eraill a Sefydliadau Eraill

Mae gan y Cyngor dri is-gwmni y mae'n berchen arnynt yn gyfan gwbl. Caiff y budd yn Cardiff City Transport Services Ltd ei gyfuno i ffurfio cyfrifon grŵp y Cyngor a ddangosir yn ddiweddarach yn y Datganiadau hyn. Ystyrir bod y buddiannau yn y ddau sefydliad arall yn amherthnasol o ran trosiant ac asedau net y grŵp ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yng nghydrain 2019/20. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y ddau sefydliad hyn o ran gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol.

Cardiff City Transport Services Ltd. (Bws Caerdydd) (rhif cwmni 02001229)

Mae Cardiff City Transport Services Ltd. yn eiddo i'r Cyngor yn gyfan gwbl ac fe'i sefydlwyd yn unol â darpariaethau Deddf Trafnidiaeth 1985 i redeg gweithrediadau bws dinesig y Cyngor.

Yn ystod y flwyddyn, recriwtiodd y cwmni reolwr gyfarwyddwr newydd i gynorthwyo'r Bwrdd i fynd â'r Cwmni yn ei flaen ac i fynd i'r afael â nifer o heriau. Mae'r Cwmni wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran gwella perfformiad, fodd bynnag, yn unol â'r diwydiant trafndiaeth gyhoeddus cyfan ledled y Wlad, mae'r pandemig Covid-19 wedi arwain at ostyngiadau mewn incwm a nawdd. Gyda'r defnydd o fesurau'r Grant Cymorth Bysus Brys Cenedlaethol, rhoi staff ar ffyrlo lle bo hynny'n berthnasol a chymorth ariannol drwy gamau pandemig ehangach y Cyngor, mae'r Cwmni wedi gallu parhau i ddarparu gwasanaethau bws hanfodol.

Fodd bynnag, mae risg sylweddol hefyd i hyfywedd ariannol a phryder parhaus o ganlyniad i'r angen i'r cwmni ac Ymddiriedolwyr cynllun pensiwn y cwmni gytuno ar brisiad tair blynedd y cynllun ar 31 Mawrth 2018 yn

unol â gofynion statudol ac osgoi risg o ddirwyn y cynllun i ben. Yn unol â'i gyfrifoldebau fel cyfranddalwyr, er mwyn diogelu manteision aelodau'r cynllun pensiwn a sicrhau y gall y gwasanaethau hanfodol y mae pobl yn dibynnu arnynt barhau, daethpwyd i gytundeb mewn egwyddor i gwblhau'r prisiad tair blynedd. Ar ôl gweithio gydag amrywiaeth o randdeiliaid, bydd y Cyngor yn ystyried cyfres o argymhellion fel rhan o adroddiad ym mis Hydref 2020 i weithredu ystod o fesurau a chytundebau i fynd i'r afael â risgiau i hyfywedd ariannol, gan ganiatáu i'r cwmni weithredu cynllun gweithredu i adeiladu dyfodol ariannol a gweithredol mwy cynaliadwy.

Mae crynodeb o ganlyniadau gweithredu drafft y cwmni, sy'n cynnwys unrhyw is-gwmnïau ar gael isod:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
(32,925)	Trosiant ac incwm arall	(32,935)
33,036	Gweithredu a gwariant arall	32,557
111	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	(378)
0	Trethiant	0
111	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	(378)

Dyma grynodeb o sefyllfa ariannol ddrafft y cwmni:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
20,102	Bws ac asedau gweithredu eraill	17,958
2,378	Asedau Cyfredol	3,711
(2,854)	Llai Rhwymedigaethau Cyfredol	(4,901)
	Credydwyr: Symiau'n sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	
(7,284)	Darpariaethau a rhwymedigaethau hirdymor	(3,839)
(604)	Trethiant Gohiriedig	(833)
(1,268)	Rhwymedigaeth Pensiwn	(2,740)
10,470	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	9,356
	Cynrychiolir gan:	
4,618	Cyfalaf Cyfrannau	4,618
2,711	Enillion a Gedwir	1,589
3,141	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	3,149
10,470	Gwerth Net	9,356

Yn 2019/20 gwnaeth y Cyngor daliadau gwerth £9.474 miliwn i Fws Caerdydd (£10.366 miliwn yn 2018/19), y mae £8.905 miliwn yn ymwneud â thaliadau ffioedd consesiynol (£8.958 miliwn yn 2018/19). Cafodd y Cyngor hefyd incwm o £169,000 (£69,000 yn 2018/19).

Ar ddiwedd y flwyddyn, mae yna falans yn ddyledus i Fws Caerdydd o £164,000 (£144,000 ym Mawrth 2019) a balans yn ddyledus gan Fws Caerdydd o £5,000 (£45,000 ym Mawrth 2019).

Yn ystod 2018/19 a 2019/20 ni thalwyd unrhyw ddfidend i'r Cyngor.

Disgwylir i gyfrifon y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 sydd mewn statws drafft ar hyn o bryd gael eu harchwilio, cyn eu cyflwyno i Dŷ'r Cwmnïau ar ddiwedd mis Rhagfyr 2020. Archwilwyr y cwmni yw Deloitte. Nid yw ffigurau 2018/19 a gynhwysir yn y tabl wedi'u diweddarau ar gyfer cyfrifon terfynol Bws Caerdydd a gafodd eu cymeradwyo ar ôl rhai'r Cyngor, ac maent yn aros fel yr oeddent yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor ar gyfer 2018/19.

Cardiff Business Technology Centre Ltd. (CBTC) (rhif cwmni 02074331)

Prif weithgaredd y cwmni yw hyrwyddo a chynorthwyo yn natblygiad cwmnïau uwch-dechnoleg newydd a phresennol drwy ddarparu safleoedd busnes/deori gyda lefel uchel o wasanaethau cymorth. Gwarant y Cyngor i CBTC yw talu costau heb fod yn fwy na £10 os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben. Mae'r canlyniadau gweithredu drafft fel a ganlyn:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
8	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	19
(1)	Llai: Trethiant	(4)
7	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	15

31 Mawrth 2019		31 March 2020
£000		£000
759	Cyfanswm Asedau llai atebolrwydd cyfredol	765
(46)	Darpariaeth ar gyfer trethiant	(39)
0	Rhwymedigaeth Pensiwn	(11)
713	Cyfanswm Aedau llai Atebolrwydd	715
	Cynrychiolir gan:	
293	Elw a Gedwir	337
0	Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	(11)
420	Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn	389
713	Net Worth	715

Yn ystod 2019/20, gwnaeth y Cyngor daliadau o £272,000 i CBTC a derbyniodd incwm o £36,000 (£0 yn 2018/19) gan CBTC. Ar ddiwedd y flwyddyn, mae balans yn ddyledus i CBTC o £32,000 (£0 ar 31 Mawrth 2019) ac nid oes balans yn ddyledus gan CBTC (£0 ar 31 Mawrth 2019).

Archwilwyr y cwmni yw Gerald Thomas.

Atebion Solutions Ltd. (rhif cwmni 10411758)

Mae Atebion Solutions Ltd yn llwyr berchen i'r Cyngor i ddarparu gwasanaethau caffael a masnachol i'r sector cyhoeddus. Mae'r canlyniadau gweithredu drafft i'w gweld isod:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
29	(Elw) / Colled Net cyn Trethiant	3
(5)	Llai: Trethiant	0
24	(Elw) / Colled ar ôl Trethiant	3

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
23	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol	17
(16)	Credydwy'r: symiau llai sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	(12)
7	Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	5
	Cynrychiolir gan:	
7	Elw a gedwir	5
7	Gwerth Net	5

Yn ystod 2019/20, ni wnaeth y Cyngor unrhyw daliadau (£19,967 yn 2018/19) i Atebion Solutions Ltd a derbyniodd incwm o £50,215 (£112,666 yn 2018/19) gan Atebion Solutions Ltd. Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i Atebion Solutions Ltd (£0 ar 31 Mawrth 2019) ac mae balans o £50,215 yn ddyledus gan Atebion Solutions Ltd (£60,000 ym mis Mawrth 2019).

Archwilwyr y cwmni yw Baldwin Audit Services.

23. Darpariaethau

	Balans 1 Ebrill 2019	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	Trosglwyddiadau i Ddarpariaethau	Balans 31 Mawrth 2020	Dim hwyrach nag un flynedd	Hwyrach nag un flynedd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Yswiriant a Chynllun MMI	(10,665)	3,484	(3,523)	(10,704)	(4,487)	(6,217)
Safle Tirlenwi Ferry Road	(8,277)	125	0	(8,152)	(242)	(7,910)
Safle Tirlenwi Ffordd Lamby	(10,839)	311	0	(10,528)	(422)	(10,106)
Y Fargen Ddinesig	(229)	0	(114)	(343)	0	(343)
Arall	(847)	405	(48)	(490)	(254)	(236)
Cyfanswm	(30,857)	4,325	(3,685)	(30,217)	(5,405)	(24,812)

Yswiriant - yn cynrychioli symiau a neilltuwyd i dalu costau hawliadau a ddaeth i law, ond nas setlwyd eto. Mae'r Cyngor yn gweithredu system hunan-yswirio sy'n yswirio naill ai'n rhannol neu'n gyfan gwbl nifer sylweddol o risgiau yswiriedig y Cyngor. Caiff risgiau mawr fel eiddo, rhwymedigaethau a cherbydau eu hunan-ariannu'n rhannol tra bod yswiriant llawn ar gyfer risgiau eilaidd fel 'pob risg'.

Cynllun ardoll trefniant Municipal Mutual Insurance (MMI) - yn cynrychioli cynllun a sefydlwyd ar 13 Tachwedd 2012 a fydd yn cynnwys adfachu canran o hawliadau a dalwyd yn flaenorol yn ogystal â chanran yr hawliadau yn y dyfodol. Mae rhagor o fanylion yn nodyn 29.

Ôl-ofal tirlenwi - yn adlewyrchu rhwymedigaethau i adfer ac ôl-ofalu am safleoedd Ffordd Lamby a Ferry Road gyda thrwyddedau cychwynnol i waredu'r gwastraff. Gall y rhwymedigaethau ariannol hyn ymestyn dros 60 mlynedd gyda rhwymedigaethau gwariant cyfalaf a refeniw ansicr ond o bosibl sylweddol.

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC) - yn cynrychioli gwahaniaethau o ran amseru yn bennaf yn ymwneud â'r dreth gorfforaeth

Arall – yn cynnwys darpariaeth Gwarantydd Teulu i helpu i drosglwyddo teuluoedd o lety dros dro i gartrefi parhaol.

24. Straen Pensiwn

Yn ogystal â chostau taliadau dileu swyddi i'r sawl sy'n gadael, mewn rhai achosion gall y Cyngor hefyd fynd i gostau sy'n gysylltiedig â straen pensiwn y mae'n rhaid iddo eu talu i'r Gronfa Bensiwn pan fydd unigolion yn gadael drwy'r Cynllun Diswyddo.

Nid yw hyn ond yn berthnasol i ymadawyr sy'n aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac yn 55-59 oed ar y dyddiad y maen nhw'n gadael cyflogaeth â'r Cyngor. Y gost straen pensiwn i'r Cyngor yw'r swm y mae'n rhaid iddo ei dalu i'r Gronfa Bensiwn i wneud iawn am y cyfraniadau pensiwn coll ar gyfer y staff hyn.

Mae gan y Cyngor drefniant ar waith â Chronfa Bensiwn Caerdydd a'r Fro lle mae'n talu'r symiau sy'n daladwy o ran straen pensiwn dros gyfnod o 5 mlynedd er mwyn lledaenu effaith y costau hyn. Mae'r tabl canlynol yn dangos lefel y straen pensiwn yn y fantolen.

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000	Straen Pensiwn	£000
(1,769)	Straen Pensiwn sy'n ddyledus o fewn 1 flynedd	(1,496)
(2,560)	Straen Pensiwn sy'n ddyledus yn hwyrach nag 1 flynedd	(3,688)
(4,329)	Cyfanswm Straen Pensiwn	(5,184)

25. Rhwymedigaethau Gohiriedig

Mae'r symiau hyn yn cael eu talu ymlaen llaw gan gyrrff allanol tuag at wariant yn y dyfodol.

	Balans 1 Ebrill 2019	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	Trosglwyddiadau i Rwymedigaethau Gohiriedig	Balans 31 Mawrth 2020	Dim hwyrach nag un flynedd	Hwyrach nag un flynedd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symiau Cynhaliath Ohiriedig	(8,218)	1,063	(1,106)	(8,261)	(514)	(7,747)
Incwm Ymlaen Llaw Rhentu Doeth Cymru	(5,130)	2,652	(1,736)	(4,214)	(2,700)	(1,514)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Gohiriedig	(13,348)	3,715	(2,842)	(12,475)	(3,214)	(9,261)

26. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Manylir ar symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yn cynnwys Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT, Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi a'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

26.1 Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT

	Balans	Cyfraniadau		Balans
	31 Mawrth 2019 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2020 £000
BALANSAU CRONFA'R CYNGOR A CRT				
Balans Cronfa'r Cyngor	14,255	0	0	14,255
Balans y Cyfrif Refeniw Tai	8,983	0	0	8,983
Cyfanswm Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	23,238	0	0	23,238

26.2 Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi yn ystod y flwyddyn.

	31 Mawrth 2019 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2020 £000
	BALANSAU CRONFA'R CYNGOR A CRT			
Balans Cronfa'r Cyngor	14,255	0	0	14,255
Balans y Cyfrif Refeniw Tai	8,983	0	0	8,983
Cyfanswm Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	23,238	0	0	23,238

	Balans	Cyfraniadau		Balans
	31 Mawrth 2019 £000	Refeniw o £000	Refeniw i £000	31 Mawrth 2020 £000
BALANSAU YSGOLION				
Cronfeydd Wrth Gefn Ysgolion	4,862	3,024	(2,569)	5,317
YU Cathays – Cynnal y Cae Chwarae	3	0	0	3

Atgyweirio Ysgolion Cynradd/Arbennig	492	215	0	707
	5,357	3,239	(2,569)	6,027
CRONFEYDD WRTH GEFN YSGOLION				
Gofal Plant y Tu Allan i'r Ysgol	77	28	(6)	99
Arlwyo Ysgolion	178	0	(178)	0
Arian Fformiwla Ysgolion	577	840	(1,191)	226
Cynllun Trefniadaeth Ysgolion	1,233	8,356	(9,088)	501
	2,065	9,224	(10,463)	826
CRONFEYDD WRTH GEFN ERAILL Y CYNGOR				
Prentisiaethau a Hyfforddeion	882	69	(361)	590
Gwasanaethau Profedigaeth	408	373	(644)	137
Rheoliadau Rheoli Adeiladau	319	0	(234)	85
Arian Cyfatebol Parc Bute	87	0	(14)	73
Cyflawni Uchelgais Prifddinas	641	0	(391)	250
Hyfforddiant Academi Caerdydd	102	0	(24)	78
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	215	1	0	216
Etifeddiaeth Cartref Cŵn Caerdydd	171	200	(59)	312
Ardal Fenter Caerdydd	3,678	1,193	(2,494)	2,377
Gwaith ar y Farchnad Ganolog	289	0	(20)	269
Gwasanaeth Trafnidiaeth Canolog	137	0	(137)	0
Rheolaeth a Mentrau Dinas-gyfan	364	514	0	878
Pontio Gwasanaethau yn y Gymuned	234	0	(65)	169
Mentrau Cymunedol	358	324	(7)	675
Ailwampio Cysylltu â Chaerdydd	10	0	0	10
Digwyddiadau Corfforaethol a Gwasanaethau Diwylliannol	724	174	(69)	829
Swyddogaeth Landlord Corfforaethol	189	0	(53)	136
Rhyddhad Ardrethi Dewisol	100	0	0	100
Rheoli mewn Argyfwng, Diogelu ac Atal	139	0	0	139
Newidiadau Cyflogeion	6,451	2,798	(559)	8,690
Cadwraeth Ynni	217	0	(170)	47
Anwadalrwydd y Farchnad Ynni	586	0	(250)	336
Ynys Echni	27	0	(27)	0
Canfod Twyll	97	0	(53)	44
Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	208	0	(23)	185
Cronfa Projectau ac Wrth Gefn Awdurdod yr Harbwr	42	21	0	63
Adran Briffyrdd 278	508	0	(98)	410
Digartrefedd	1,736	300	(568)	1,468
Trwyddedu Tai Amlfeddiannaeth	12	0	(12)	0
Canolfan Dewisiadau Tai	685	0	(685)	0
Cymorth Tai	965	0	(207)	758
Cyfrif Cadw TGCh	745	0	(29)	716
Cymorth yr Arolygiaeth	208	0	0	208
Yswiriant	5,670	524	(19)	6,175
Buddsoddi i Arbed	261	0	0	261
Cyd-Storfa Offer	221	0	0	221
Cronfa Llyfrau Llyfrgelloedd	19	0	(19)	0
Cynllun Datblygu Lleol	99	0	(61)	38
Projectau Mawr	480	0	0	480

Datblygu Aelodau	61	0	0	61
Etholiad Dinesig	421	153	(2)	572
Municipal Mutual Insurance	786	0	0	786
Diwydrwydd Dyladwy Ardrethi Annomestig	60	0	0	60
Parcio a Gorfodi	1,491	7,764	(7,140)	2,115
Projectau, Dylunio a Datblygu	32	0	(18)	14
Rheoli Asedau Eiddo	83	51	(67)	67
Canolfan y Ddraig Goch	0	1,532	0	1,532
Rhentu Doeth	568	92	0	660
Adnoddau	1,509	85	(751)	843
Arlwyo Mewn Ysgolion a Gwelliannau i Geginau	25	0	(25)	0
Datblygu a Hyfforddiant Craffu	124	0	(6)	118
Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	186	0	(186)	0
Technoleg Gofal Cymdeithasol	709	0	(54)	655
Fframwaith Adeiladu De-ddwyrain Cymru	556	0	(21)	535
Cyllideb Strategol	5,626	853	(2,500)	3,979
Rheolaeth Trysorlys	0	4,725	0	4,725
Gwasanaeth Cyfieithu Cymru	183	168	0	351
Rheoli Gwastraff	712	0	(712)	0
Diwygio Lles	2,926	350	(1,423)	1,853
Cynnal a Chadw Asedau Gweithdy	107	0	(107)	0
Addysg Ieuenctid a Chymunedol	178	0	0	178
	44,627	22,264	(20,364)	46,527
CYFRAN O GRONFEYDD WRTH GEFN CYDBWYLLGORAU				
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC)*	965	549	0	1,514
Cydbwyllgorau eraill	700	0	(700)	0
	1,665	549	(700)	1,514
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor	53,714	35,276	(34,096)	54,894
CRONFEYDD WRTH GEFN CRT				
Atgyweirio Tai a Chynnal a Chadw Adeiladau	216	383	0	599
Diwygio Lles	279	0	0	279
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn CRT	495	383	0	878
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN WEDI'U CLUSTNODI	54,209	35,659	(34,096)	55,772

*Mae'r balans hwn yn codi yn bennaf o ganlyniad i gydgyfnerthu BDdPRC gan gynnwys ei his-gwmni CSC Foundry.

Ysgolion

Dan reoliadau Rheoli Ysgolion yn Lleol, gall ysgolion ddwyn gwargedau a diffygion ymlaen. Maent wedi'u hymrwymo i gael eu gwario ar ysgolion ac nid ydynt ar gael i'r Cyngor eu defnyddio'n gyffredinol. Bydd manylion am falansau ysgolion unigol ar gael o 30 Medi 2020 ar wefan Fforwm Cyllidebau Ysgolion y Cyngor. Yn ogystal â balansau ysgolion unigol, mae balans diffyg o £499,000 yn gwrthbwysu cyfanswm y balans net (£796,000 2018/19). Mae'r swm hwn yn cynrychioli rhwymedigaeth parthed y Gronfa Gydgyflenwi sy'n ad-dalu ysgolion sydd wedi mynd i gostau cyflenwi sy'n dod o dan rai paramedrau penodol. Mae'r swm hwn wrthi'n cael ei ad-dalu drwy gyllidebau ysgolion.

Cynllun Trefniadaeth Ysgolion

I reoli goblygiadau llif arian parod model ariannol y Cynllun Trefniadaeth Ysgolion.

Prentisiaethau a Hyfforddeion

I gefnogi ymrwymiad y Cyngor i bobl ifanc trwy gyllid ar gyfer prentisiaethau a hyfforddeion.

Ardal Fenter Caerdydd

I ariannu gwariant ar Ardal Fenter Caerdydd yn y blynyddoedd i ddod.

Rheolaeth a Mentrau Dinas-gyfan

I ariannu rheolaeth a mentrau dinas-gyfan gan gynnwys cymorth ar gyfer marchnata a seilwaith.

Mentrau Cymunedol

I ariannu mentrau sy'n deillio o waddol y Rhaglen Cymunedau yn Gyntaf.

Digwyddiadau Corfforaethol a Gwasanaethau Diwylliannol

I gefnogi astudiaethau dichonolrwydd a chostau digwyddiadau mawr a gwrthbwyso pwysau yn y dyfodol sy'n deillio o amrywiadau o ran incwm o fewn Lleoliadau a Gwasanaethau Diwylliannol.

Newidiadau Cyflogeion

I dalu costau sy'n gysylltiedig â dileu swyddi gwirfoddol a chostau cyflogeion eraill.

Digartrefedd

I gwrdd â chynnydd mewn pwysau digartrefedd.

Cymorth Tai

I wella cynaliadwyedd trwy gynnal annibyniaeth pobl yn eu cartrefi eu hunain.

Cyfrif Cadw TGCh

I gyllido mentrau gwella prosesau busnes a TGCh yn y dyfodol.

Yswiriant

I amddiffyn y Cyngor rhag hawliadau yswiriant posibl yn y dyfodol.

Cronfa Wrth Gefn Etholiad Dinesig

I gefnogi cost etholiadau lleol.

Cynllun Municipal Mutual Insurance

I amddiffyn y Cyngor rhag cynllun a sbardunwyd ar 13 Tachwedd 2012 a fydd yn cynnwys adfachu canran o hawliadau a dalwyd yn flaenorol yn ogystal â chanran o'r hawliadau yn y dyfodol.

Parcio a Gorfodi

Crëir y gronfa wrth gefn hon o wargedion a gyflawnir o Orfodi Parcio Sifil. Llywodraethir y defnydd o unrhyw warged gan Adran 55 Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 sy'n nodi y gallai'r gwarged gael ei ddefnyddio i ariannu costau gweithredol gan gynnwys rhoi cymhorthdal i'r gwasanaeth gorfodi, cefnogi gwasanaethau trafndiaeth teithwyr gyhoeddus, cynllunio trafndiaeth a diogelwch ar y ffyrdd, cynnal meysydd parcio oddi ar y ffordd a phriffyrdd a chynnal a chadw a gwelliannau amgylcheddol.

2018/19		2019/20
£000		£000
(5,059)	Ffioedd parcio talu ar y stryd	(5,024)
(1,088)	Ffioedd parcio oddi ar y stryd	(1,186)
(368)	Trwyddedau parcio preswylwyr	(386)
(2,385)	Hysbysiadau tâl cosb	(2,229)
(5,039)	Troseddau Traffig sy'n Symud	(5,082)
(290)	Car Camera	(366)
(212)	Canolfan Gorfodi Traffig	(200)
(7)	Incwm arall	(14)
(14,448)	Cyfanswm Incwm	(14,487)
913	Costau gweithredol / Parcio a Thrwyddedau	659
5,843	Gwasanaeth gorfodi	6,064
6,756	Cyfanswm Gwariant	6,723
(7,692)	(Gwarged)/Diffyg Net Gorfodi Parcio Sifil	(7,764)
	Cyfraniadau (i)/o'r Gronfa Parcio Wrth Gefn	
701	Balans 1 Ebrill	1,491
7,692	Cyfraniadau gan Gorfodi Parcio Sifil	7,764
(6,902)	Cyfraniadau at refeniw*	(7,140)
1,491	Balans 31 Mawrth	2,115

* Cafodd cyfanswm gwariant cymwys o £7.140 miliwn ei dynnu i lawr o'r gronfa wrth gefn gan adael balans o £2.115 miliwn ar 31 Mawrth 2020. Roedd hyn yn cynnwys tyniadau i lawr a gyllidebwyd o £5.385 miliwn a gefnogodd ystod o wasanaethau'r Cyngor gan gynnwys cymorth a gwelliannau parhaus i wasanaethau trafndiaeth, parcio, priffyrdd ac amgylcheddol. Roedd hefyd yn cynnwys tyniadau i lawr penodol ar gyfer gwahanol gynlluniau a mentrau gwella a gymeradwywyd gan y Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet dros Gynllunio Strategol a Thrafnidiaeth.

Canolfan y Ddraig Goch

Neilltuo gwargedion refeniw i gefnogi gofynion ariannu parhaus mewn adeiladau.

Rhentu Doeth

Y Cyngor yw'r awdurdod trwyddedu sengl ledled Cymru, sy'n prosesu cofrestrïadau landlordiaid ac yn rhoi trwyddedau i landlordiaid ac asiantau sydd angen cydymffurfio â Deddf Tai (Cymru) 2014. Gellir dod o hyd i ragor o fanylion ar y wefan <https://www.rhentudoeth.llyw.cymru/cym/>. Diben y gronfa wrth gefn yw ailfuddsoddi mewn hyfforddiant a chyflawni gwasanaethau.

Adnoddau

I ddarparu cyllid i nifer o feysydd o fewn y Gyfarwyddiaeth Adnoddau yn benodol pan fydd gofyn am bontio i ddulliau newydd o weithredu.

Technoleg Gofal Cymdeithasol

I gefnogi datblygiadau TGCh Gofal Cymdeithasol.

Fframwaith Adeiladu De-ddwyrain Cymru

Taliadau ardoll wedi eu clustnodi i ariannu gweinyddiaeth Fframwaith Adeiladu De-ddwyrain Cymru.

Cyllideb Strategol

I gefnogi gwydnwch ariannol a gofynion cyllidebol y Cyngor yn y dyfodol dros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Rheoli'r Trysorlys

Cryfhau gwydnwch ariannol a lliniaru risgiau mewn perthynas â gwariant cyfalaf y cyngor a'i weithgareddau rheoli trysorlys.

Diwygio Lles

I leihau'r pwysau a lleihau cyllid yn dilyn trosglwyddo gwasanaethau fel rhan o'r broses o gyflwyno'r Cynllun Credyd Cynhwysol.

Atgyweirio Tai a Chynnal a Chadw Adeiladau CRT

I ariannu gwaith atgyweirio tai a lliniaru yn erbyn risg o fewn y diwydiant adeiladu.

Cyfran o Gronfeydd Wrth Gefn Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

Cyfran ganrannol y Cyngor o'r balansau cronedig a'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi defnyddiadwy o Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

26.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy yn cynrychioli derbyniadau cyfalaf sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf yn y dyfodol neu i dalu am wariant cyfalaf hanesyddol.

2018/19		2019/20
£000		£000
21,320	Balans ar 1 Ebrill	8,488
	Symudiadau yn ystod y Flwyddyn:	
7,246	Gwerthu Tir, Adeiladau ac asedau eraill	9,249
1,838	Gwerthu Aneddiadau'r Cyngor	626
148	Adfer grantiau/arall	99
9,232		9,974
(22,037)	Ariannu Gwariant Cyfalaf	(5,497)
(27)	Darparu ar gyfer Ad-dalu Benthyciadau Allanol	(2,009)
0	Arall	(50)
(22,064)		(7,556)
8,488	Balans ar 31 Mawrth	10,906

27. Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy

27.1 Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei asedau anghyfredol. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fo asedau ag enillion cronedig yn:

- cael eu hailbriso ar i lawr neu amharu a'r enillion yn cael eu colli

- cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu defnyddio drwy ddibrisiant, neu
- waredu a gwireddu enillion

Nid yw'r Cronfeydd Wrth Gefn ond yn cynnwys enillion ailbriso cronedig ers 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Wrth Gefn. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cysoni yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

2018/19		2019/20
£000		£000
253,798	Balans ar 1 Ebrill	268,598
45,320	Ailbriso asedau ar i fyny	35,426
(23,705)	Ailbriso ar i lawr asedau a cholledion amhariad nas codir i'r Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(14,316)
21,615	Gwarged neu ddiffyg ar ailbriso neu asedau anghyfredol nas rhoddir ar y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau	21,110
(1,236)	Gwahaniaeth rhwng dibrisio gwerth teg a dibrisio cost hanesyddol (a godir i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf)	(1,290)
(5,579)	Enillion cronedig ar asedau a werthir neu a ddilëir	(377)
(6,815)	Swm a ddiystyrwyd o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(1,667)
268,598	Balans ar 31 Mawrth	288,041

27.2 Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn adlewyrchu gwahaniaethau rhwng arferion cyfrifyddu arferol a gofynion statudol. Credydur y Cyfrif â'r symiau a ddefnyddir fel cyllid ar gyfer gwariant cyfalaf. Mae'n cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, symiau a neilltuir i ad-dalu benthyciadau allanol a hefyd enillion ailbriso a gronnir ar asedau anghyfredol cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i ddal enillion o'r fath.

Mae Nodyn 1 yn rhoi manylion ar ffynhonnell yr holl drafodion a bostiwyd i'r Cyfrif, ar wahân i'r rhai sy'n cynnwys y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn.

2018/19		2019/20
£000		£000
828,081	Balans ar 1 Ebrill	864,171
	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	
(57,369)	Costau dibrisio ac amhariad ar asedau anghyfredol	(62,708)
19,996	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	106,849
(34,791)	Colledion ailbriso ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(50,064)
(961)	Amorteiddio asedau anniriaethol	(1,172)
(9,295)	Gwariant ar GRAGDS	(1,703)
(3,527)	Swm yr asedau anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(4,265)
(85,947)		(13,063)
1,236	Symiau a addasir wedi'u hysgrifennu allan o'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn (addasiad cost hanesyddol)	1,290

2018/19		2019/20
£000		£000
(84,711)	Gwerth net a ysgrifennwyd allan o'r asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(11,773)
	Ariannu cyfalaf a gymhwyswyd yn ystod y flwyddyn:	
22,037	Derbyniadau Cyfalaf	5,497
11,120	Ariannu Refeniw Uniongyrchol	7,135
49,018	Grantiau a Chyfraniadau	41,333
38,048	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	36,862
28	Derbyniadau cyfalaf i ddarparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol	2,009
(39)	Gostyngiad mewn dyledwyr benthyciad	(1,230)
120,212		91,606
589	Trosglwyddiadau yng ngwerth Eiddo Buddsoddi	(4,090)
864,171	Balans ar 31 Mawrth	939,914

27.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn yn cadw'r enillion a gydnabyddir ar waredu asedau anghyfredol ond y mae setliad arian parod eto i'w wneud ar eu cyfer. Nid yw'r Cyngor yn trin yr enillion hyn fel rhai defnyddiadwy ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd nes eu bod wedi'u gwireddu.

2018/19		2019/20
£000		£000
4,511	Balans ar 1 Ebrill	5,008
500	Trosglwyddo elw gwerthiannau gohiriedig a gredydir fel rhan o'r enillion/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
(3)	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	0
5,008	Balans ar 31 Mawrth	5,008

Mae'r balans yn 2019/20 yn perthyn yn bennaf i'r taliad gohiriedig o waredu tir yn y Sgwâr Canolog, sy'n ddyledus ym mlwyddyn ariannol 2021/22.

27.4 Cronfa Ailbrisiu Offerynnau Ariannol Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbrisiu Offerynnau Ariannol Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor o ganlyniad i gynydd yng ngwerth ei fuddsoddiadau a gedwir fel Offerynnau Ariannol sydd wedi eu dethol i fod yn Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall h.y. y rheiny a gedwir ar gyfer amcanion gwasanaeth neu ddibenion polisi. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fydd buddsoddiadau ag enillion cronodig yn:

- cael eu hailbrisiu ar i lawr neu gydag amhariad a bod yr enillion yn cael eu colli
- cael eu gwaredu, a bod yr enillion yn cael eu gwireddu.

2018/19		2019/20
£000		£000
13,540	Balans ar 1 Ebrill	10,368

(3,172)	Ailbriso buddsoddiadau nas codir yn y Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau (ar i lawr) / ar i fyny	(1,101)
10,368	Balans ar 31 Mawrth	9,267

Mae'r rhan fwyaf o'r balans yn ymwneud â chyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd nad yw wedi'i restru ar unrhyw farchnad a ddyfynnir, ac y mae prisiad yn seiliedig ar werth net y cwmni a adroddwyd arno yn unol â'i Gyfrifon Blynnyddol er mwyn cydymffurfio â'r cyfrifon ar gyfer Offerynnau Ariannol. Nid yw unrhyw newid mewn gwerth yng nghyfrifon y Cyngor yn effeithio ar drethdalwyr y Dreth Gyngor, y gyllideb refereni na llif arian parod mewn unrhyw flwyddyn gan fod unrhyw symudiad yng ngwerth yr ased yn cael ei adlewyrchu yn y gronfa wrth gefn hon. Dylai unrhyw brisant gael ei drin â phwyll ac nid yw ond at ddibenion cyfrifyddu.

27.5 Cronfa Pensiynau Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn yn cynnwys gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth ac ar gyfer buddion ariannu'n unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyngor yn cyfrifyddu buddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth i'r buddion gael eu hennill gan gyflogeion sy'n cronni blynnyddoedd o wasanaeth, yn diweddarau'r rhwymedigaethau cydnabyddedig i adlewyrchu chwyddiant, rhagdybiaethau newidiol ac elw o fuddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuir i dalu costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fudd a enillir gael ei ariannu gan fod y Cyngor yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu yn y pen draw'n talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt.

Mae'r balans debyd ar y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan gyflogeion ddoe a heddiw a'r adnoddau y mae'r Cyngor wedi'u neilltuo i'w bodloni. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau bod arian wedi'i neilltuo erbyn yr amser y caiff buddion eu talu.

2018/19		2019/20
£000		£000
(647,960)	Balans ar 1 Ebrill	(674,020)
21,551	Enillion neu golledion actiwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau pensiwn	(127,222)
(95,835)	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymdeol wedi'u debydu neu gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(89,038)
347	Gwrthdroi symiau a gronnwyd o ran straen pensiwn at y dyfodol	(854)
47,891	Cyfraniadau pensiynau cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	50,240
(14)	Addasiad ynghylch Cydbwyllgor	0
(674,020)	Balans ar 31 Mawrth	(840,894)

27.6 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaethau a ddigwyddai fel arall ym Malans Cronfa'r Cyngor drwy gronni ar gyfer absenoldebau a enillwyd y gwnaed yn iawn amdanynt ond nas cymerwyd yn ystod y flwyddyn e.e. hawliad gwyliau blynnyddol a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol

yn ei gwneud yn ofynnol i effaith Balans Cronfa'r Cyngor gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i ac o'r Cyfrif.

2018/19		2019/20
£000		£000
(9,333)	Balans ar 1 Ebrill	(8,901)
432	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronnol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion cyfrifyddu	(2,679)
(8,901)	Balans ar 31 Mawrth	(11,580)

28. Incwm o Grantiau

Credydodd y Cyngor y grantiau a'r cyfraniadau canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2019/20:

2018/19		2019/20
£000		£000
	Credydir i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol	
(325,564)	Grant Cynnal Refeniw	(328,126)
(115,383)	Ardrethi Annomestig	(116,504)
(45,431)	Grantiau Cyfalaf	(39,599)
(3,587)	Cyfraniadau Datblygwyr	(1,734)
(489,965)	Cyfanswm	(485,963)
	Credydir i Wasanaethau (Grantiau a Chyfraniadau Refeniw)	
(260,905)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(263,502)
(18,490)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	(22,609)
(4,020)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(4,553)
(283,415)	Cyfanswm	(290,664)

Mae'r Cyngor wedi derbyn nifer o grantiau, cyfraniadau a rhoddion sydd eto i'w cydnabod fel incwm gan fod amodau ynghlwm wrthynt a fydd yn gofyn i'r arian neu eiddo gael ei ddychwelyd i'r sawl a'i rhoddodd. Balansau diwedd y flwyddyn yw:

31 Mawrth 2019	Grantiau Refeniw a Derbyniadau Cyfraniadau Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2020
£000		£000
(11,110)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(13,067)
0	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
(1,302)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(787)
(12,412)	Cyfanswm	(13,854)

31 Mawrth 2019	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2020
£000		£000
(782)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(1,424)
0	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
0	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	0

(782)	Cyfanswm	(1,424)
-------	----------	---------

31 Mawrth 2019	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2020
£000		£000
(9,961)	Balans ar 1 Ebrill	(14,485)
(8,630)	Cyfraniadau a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn	(4,889)
3,781	Cyfraniadau a gymhwysir i wariant yn ystod y flwyddyn	1,792
325	Aiiddosbarthiadau	152
(14,485)	Balans ar 31 Mawrth	(17,430)

Mae hyn yn cynrychioli symiau a gafwyd gan ddatblygwyr a ffynonellau allanol yn bennaf, sydd eto i'w defnyddio i ariannu gwariant penodol yn y dyfodol.

29. Asedau a Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Asedau

Mae gan y Cyngor gyfran o ecwiti mewn nifer o eiddo sy'n deillio'n bennaf o'r cyfraniad tai fforddiadwy y mae datblygwyr yn ei roi at ddatblygiadau adeiladau newydd. Mae'r cyfrannau ecwiti'n amrywio o 20% i 40% gyda'r prynwr a enwebir gan y Cyngor yn rhoi balans yr adnoddau i brynu'r eiddo. Roedd yr eiddo hyn ar gyfer prynwyr tro cyntaf na allent fforddio prynu cartref ar y farchnad agored. Pan fydd perchennog yr eiddo am werthu'r cartref, caiff y Cyngor y cyfle cyntaf i enwebu prynwr o'r rhestr aros perchentyaeth â chymorth. Os nad oes enwebiad, caiff y perchennog werthu i'r farchnad agored ac mae gan y Cyngor hawl i'w gyfran berthnasol o werth gwaredu'r farchnad yn unol â'r gost ar yr eiddo. Trinnir hyn fel derbynneb cyfalaf ar ddiwedd y flwyddyn y daw i law. Cyfanswm amcangyfrifedig yr ecwiti ar 31 Mawrth 2020 yw £4.722 miliwn (£4.562 miliwn ar 31 Mawrth 2019).

Ym mis Mawrth 2015, cymeradwyodd y Cyngor gais gan Glwb Criced Morgannwg i ddileu 70% o'r balans benthyciad o £6.534 miliwn oedd yn ddyledus i'r Cyngor ac ailstrwythuro'r symiau gweddilliol yn unol â chredydwy'r mawr eraill. Gweithredwyd hyn ar 21 Rhagfyr 2015 gan arwain at swm heb ei gasglu o £1.960 miliwn. Nodwyd mewn adolygiad yn ystod 2018/19 ddynodiadau cadarnhaol o incwm ychwanegol i'r Clwb yn 2019/20 a thu hwnt o ganlyniad i'r newidiadau mewn twrnameintiau ac yn y gêm genedlaethol. Roedd yr ad-daliadau ar y benthyciad, y mae'r clwb wedi ymrwymo i'w had-dalu yn unol â thelerau cytundebol, yn £98,000 yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, oherwydd y sefyllfa Covid-19 ar hyn o bryd, mae'r Cyngor o'r farn bod risgiau adennill yn parhau ac mae'r balans sy'n ddyledus o (£1.862 miliwn) yn parhau i fod yn 100% amharedig ar 31 Mawrth 2020. Ni ddangosir unrhyw falansau sy'n ddyledus yn y datganiadau ariannol ond fe'u dangosir fel ased wrth gefn i adlewyrchu'r symiau y gellid eu hadennill yn unol â'r benthyciad ailstrwythuredig arfaethedig.

O ran yr asesiad a gafwyd gan CThEM ar gyfer asesiad treth dirlenwi a danddatganwyd yn ôl yr honiad, y cosbau a llog perthnasol, mae'r Cyngor wedi gwneud taliad ar gyfrif o £2.452 miliwn i CThEM yn ystod 2018/19. Nid yw hyn yn golygu derbyn atebolrwydd ac os caiff yr asesiad ei newid neu ei glirio, caiff y swm ei ad-dalu gan CThEM.

Rhwymedigaethau

Ar 31 Mawrth 2020, roedd pedwar hawliad o fwy na £10,000 yn erbyn y Cyngor nad oes yswiriant ar eu cyfer. Mae'r hawliadau'n cynnwys diswyddo annheg, gwahaniaethu ar sail hil ac anabled, a thorri contract.

Amcangyfrifir bod y rhwymedigaeth bosibl o ran hawliadau yn £120,000 (£195,000 ar 31 Mawrth 2019) ac mae'r Cyngor yn ymwrthod ag atebolrwydd.

Mae hen Awdurdodau Cyngor Sir De Morgannwg, Cyngor Dinas Caerdydd (o dan yr hen enw Saesneg 'Cardiff City Council'), Cyngor Sir Morgannwg Ganol a Chyngor Bwrdeistref Taf Elái yn gredydwyd i Municipal Mutual Insurance (MMI) Ltd ac yn gyfreithiol rwym gan Gynllun y Trefniant. Peidiodd MMI â chymryd busnes newydd ar 30 Medi 1992. Mae'r cynllun yn galluogi hawliadau newydd yn erbyn MMI a setlo hawliadau sydd heb eu casglu gyda MMI. Mae'r Cyngor yn atebol i dalu canran o hawliadau a setlwyd yn flaenorol gan MMI ac mae'n cyfrannu at gost hawliadau a setlir yn y dyfodol. Cyfran y Cyngor o ddatguddiad gweddilliol yw £2.782 miliwn. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu darpariaeth o £110,059 gyda £786,777 miliwn mewn cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi tuag at unrhyw rwymedigaeth. Ystyrir bod hyn yn ddoeth yn seiliedig ar y cyngor actiwaraid diweddaraf, fodd bynnag, mae hyn yn amodol ar ganlyniad hawliadau wedi'u setlo.

Mae'r Cyngor wedi ymgymryd â nifer o gontractau ar gyfer gwasanaethau sy'n cynnwys trosglwyddo cyflogaeth y Cyngor i'r darparwr gwasanaeth newydd o dan Reoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006 (TUPE). Mae cytundebau derbyn gyda'r cyflogwyr newydd yn galluogi cyflogaeth a drosglwyddwyd i barhau fel aelodau o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Os digwydd bod contractwr yn methu bodloni ei rwymedigaethau i'r Gronfa Bensiwn fel y rhestrwyd yn y cytundeb derbyn, bydd y Cyngor yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y rhwymedigaethau pensiwn a gronnwyd.

Mae'r Cyngor a CThEM yn parhau eu trafodaethau gyda golwg ar ddatrys asesiad treth dirlenwi a danddatganwyd o bosib a gafwyd gan y Cyngor o 1 Ebrill 2015 am wastraff a dipiwyd yn Safle Tirlenwi Ffordd Lamby. Mae CThEM yn asesu y dylai rhai deunyddiau a waredwyd fod wedi bod yn destun cyfradd dreth safonol yn hytrach na chyfradd is – y gwahaniaeth mewn treth yw £80 y dunnell. O ystyried bod hwn yn faes arbenigol a thechnegol, mae'r Cyngor wedi ymgysylltu ag arbenigwyr treth amgylcheddol, PricewaterhouseCoopers, i gefnogi dull gweithredu'r Cyngor o ran arddangos bod y deunyddiau a dipiwyd yn gymwys am y gyfradd is. Mae gwaith yn cael ei wneud i ddeall ansawdd a natur y deunyddiau a waredwyd i arddangos nad yw'r gyfundrefn 'dirwyon cymwys' yn berthnasol. Yn amodol ar hyn, a rheolau perthnasol CThEM, mae risg y gallai fod angen i'r Cyngor dalu treth yn ogystal â chosb a llog ar dreth a danddatganwyd. Os cymeradwyir yr asesiadau, byddai'r Cyngor yn ystyried apeliadau neu broses liniaru. O ystyried natur dechnegol yr asesiad, mae'n parhau'n anodd i roi tystiolaeth o'r tebygolrwydd y bydd yr atebolrwydd hwn yn crisialu.

Cwblhaodd y Cyngor y broses o gaffael safle Canolfan y Ddraig Goch ym mis Ionawr 2020 yn dilyn cymeradwyaeth y Cabinet ym mis Rhagfyr 2019. Sicrhaodd y caffaeliad hwn reolaeth dros safle pwysig sy'n agos at dir presennol y Cyngor, gyda'r potensial o ysgogi cam nesaf y gwaith o adfywio Bae Caerdydd, yn arbennig darparu Arena Dan Do newydd o 15,000. Yn amodol ar ganlyniad Caffael mewn perthynas â datblygwr/gweithredwr, yn ogystal ag unrhyw gyflwyniad dilynol o gais cynllunio ar gyfer Arena Dan Do ar safle Glanfa'r Iwerydd, mae swm gohiriedig pellach o £5.72 miliwn yn daladwy ar gyfer caffael y safle. Mae hyn yn cynnwys £5.4 miliwn mewn perthynas â'r trafodyn tir, gyda'r gweddill yn drethi tir perthnasol.

30. Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod

Addasu gwarged/diffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn rhai arian parod

2018/19		2019/20
£000		£000
(73,162)	Dibrisio, amhariad ac amorteiddio	(8,325)
(26,899)	Taliadau a wneir ar gyfer buddion ymddeol (IAS19) llai cyfraniadau cyflogwyr	(39,652)
(3,527)	Cario ymlaen swm o asedau anghyfredol a werthwyd neu a ddadgydnabuwyd	(4,265)
137	Cynnydd/(gostyngiad) mewn stoc	(193)
19,947	Cynnydd/(gostyngiad) mewn dyledwyr	30,999
(18,015)	(Cynnydd)/gostyngiad mewn credydwyr	(5,157)
(18,213)	Eitemau eraill nad ydynt yn arian parod sy'n effeithio ar gwarged neu ddiffyg neu o ran darparu gwasanaethau	(3,560)
(119,732)		(30,153)

Eitemau yn y gwarged/diffyg o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu

2018/19		2019/20
£000		£000
9,728	Elw/(colled) net ar werthu asedau anghyfredol	9,974
49,018	Grantiau/cyfraniadau cyfalaf a gydnabyddir yn DIGC	41,333
468	Eitemau arian parod eraill sy'n effeithio ar weithgareddau buddsoddi neu ariannu	0
59,214		51,307

31. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau i'r cyfnod blaenorol.

32. Eitemau Eithriadol

Nid oes unrhyw eitemau eithriadol i'w datgelu.

33. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Nid oes digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd i'w hadrodd.

34. Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon hwn i'w gyhoeddi ar 22 Hydref 2020 gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau. Ystyriwyd digwyddiadau ôl-Fantolen hyd at y dyddiad hwn.

Cyfrif Refeniw Tai

Nodiadau i'r Cyfrif Refeniw Tai

Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i gynnal cyfrif ar wahân ar gyfer y costau sydd ynghlwm wrth reoli a chynnal a chadw aneddiadau'r Cyngor. Gelwir hyn yn Gyfrif Refeniw Tai (CRT).

Mae cynllun busnes a model ariannol 30-mllynedd, wedi'u cwblhau'n flynyddol i'w cyflwyno i Lywodraeth Cymru, yn cynnig rhagolygon ariannol a pherfformiad a gwybodaeth ar y gwasanaeth i'r CRT. Mae'r cynllun yn cynnwys ein dull o gynnal Safonau Ansawdd Tai Cymru, effeithlonrwydd ynni, ailfodelu cartrefi, adnewyddu ystadau, gwaith diogelwch tân a hybiau cymunedol.

Caiff cyfranogiad tenantiaid o ran llywio a darparu gwasanaethau ei groesawu a'i annog mewn sawl ffordd gan gynnwys Tîm Cynnwys Tenantiaid pwrpasol, cynadleddau, cyfarfodydd llais y tenant, diwrnodau gweithredu cymunedol, darparu gwybodaeth mewn Hybiau Dinasyddion, cyhoeddi'r Tenants' Times a chyfryngau cymdeithasol eraill.

Dangosodd arolwg boddhad tenantiaid diweddar fod:

- 79% o denantiaid yn fodlon â'r ffordd rydym yn ymdrin ag atgyweiriadau
- 83% o denantiaid yn fodlon â'u cymdogaeth fel lle i fyw.

Risgiau a Rhagolygon Ariannol

Mae'r CRT yn cofnodi incwm a gwariant mewn perthynas â Stoc Tai'r Cyngor, gan gynnwys rhent, taliadau gwasanaeth, dyraniadau tai, atgyweiriadau, taliadau cyllido cyfalaf a goruchwyllo a rheoli.

Lle mae'r CRT yn gwario arian cyfalaf, yn enwedig pan delir am hyn drwy fenthycu, mae hyn yn arwain ar ymrwymadau ariannol hirdymor i'r trethdalwr ac mae'n hanfodol bod penderfyniadau gwariant yn ddarbodus, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy, nawr yn ogystal ag yn y dyfodol. Mae'r Cynllun Busnes, sy'n cael ei adolygu'n flynyddol, yn cael ei gefnogi gan waith monitro rheolaidd yn erbyn cyllidebau cyfalaf a

refeniw cymeradwy a ategir gan fodel ariannol 30-mlynedd. Nod y cynllun yw dangos cynaliadwyedd tymor hir y CRT.

Yn y byrdymor, mae polisi rhenti 5-mlynedd newydd Llywodraeth Cymru a gymeradwywyd o 2020/21 ymlaen wedi rhoi hyder ychwanegol ynghylch cynllunio yn y dyfodol; mae risg ac ansicrwydd yn dal i fodoli dros y tymor canolig i'r tymor hwy. Caiff y broses o reoli'r CRT ac unrhyw risg i hyfywedd a chynaliadwyedd eu hasesu drwy ddadansoddi matrices risg manwl er mwyn sicrhau y caiff newidynnau allweddol eu monitro a bod camau lliniaru/gwrthbwysu hanfodol ar waith i reoli'r broses o gyflawni cynlluniau allweddol a'r canlyniadau a ddymunir. Ategir hyn gan asesiad blynyddol o fforddiadwyedd sy'n gysylltiedig ag ac yn dangos bod cartrefi a gwasanaethau yn cynrychioli gwerth am arian.

Perfformiad Ariannol 2019/20

Nododd y Cyfrif Refeniw Tai sefyllfa gytbwys ar gyfer 2019/20 ar ôl trosglwyddiad o £383,000 i'r gronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi ar gyfer Atgyweiriadau Tai a Chynnal a Chadw Adeiladau er mwyn cwrdd â rhwymedigaethau ac ymrwymadau yn y dyfodol. Adlewyrchai'r sefyllfa hon lai o wariant ar atgyweiriadau a chynnal a chadw a chostau ariannu cyfalaf is gan adlewyrchu amseriad buddsoddi cyfalaf.

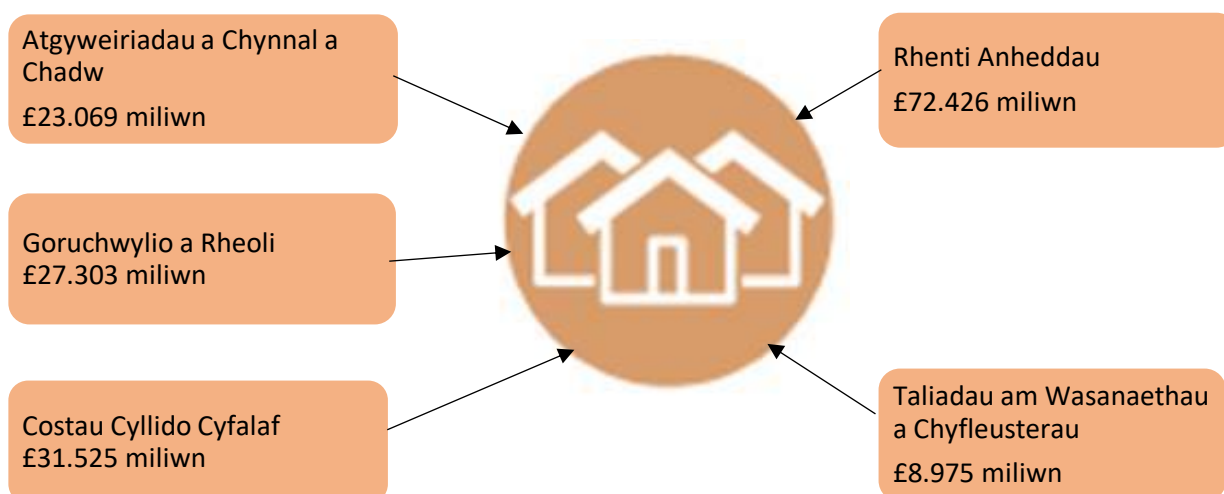
Gwrthbwyswyd cynnydd mewn lwfansau rhent gwag a gofynion dyledion drwg gan gyllid grant ychwanegol a chan arbedion swyddi gwag ac arbedion effeithlonrwydd erail. Roedd lefelau eiddo gwag yn 1.89% fel canran o'r stoc gyffredinol (1.73% yn 2018/19)

Mae cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a'r balans cyffredinol yn £878,000 a £8.983 miliwn yn y drefn honno.

Gwariant Refeniw a Chyllid

Gwariant

Incwm

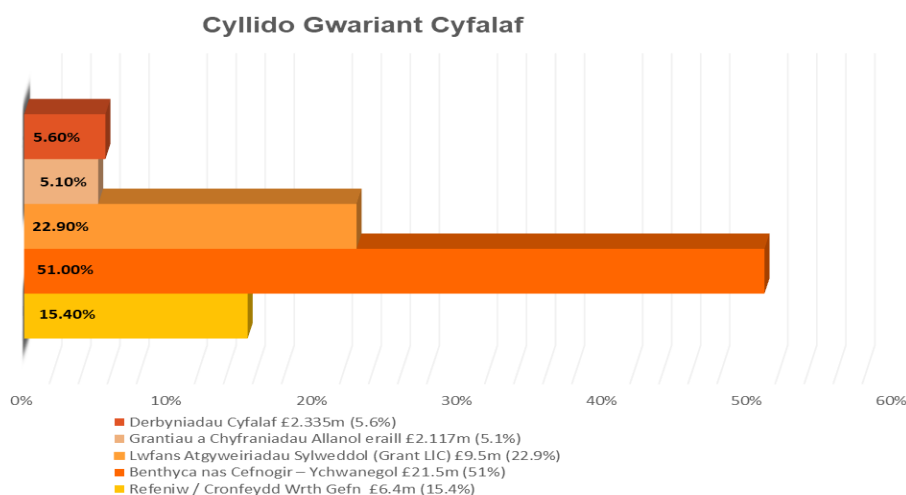

Gwerth ein stoc tai yn y cyfrifon yw £629.874 miliwn. Cafodd yr aneddiadau eu hail-brisio ar 2018/19 ac ystyrir mai gwerth yr eiddo gwag yw £1.574 biliwn. Yn unol â gofynion prisio, addaswyd hyn ar i lawr, yn ein

hachos ni gan ffactor addasu o 37% er mwyn dangos cost economaidd darparu tai cymdeithasol am lai na rhent y farchnad. Disgwylir i'r broses brisio nesaf ddigwydd yn 2020/21.

Gwariant a Chyllid Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn cynrychioli arian sy'n cael ei wario ar wella, caffael a manteisio ar asedau. Yn ystod y flwyddyn, cafodd £41.520 miliwn ei wario ar adfywio'r ystâd, ail-fodelu'r stoc tai a deunydd yr aneddiadau, addasiadau i bobl anabl a datblygu Tai Cyngor newydd i fodloni targedau adeiladu newydd.

Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf yn fesur o ddyledion mewn perthynas â'r CRT. Ar 31 Mawrth 2020, mae hyn yn £290.232 miliwn; cynnydd o £10.987 miliwn o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Rhagwelir y bydd yn cynyddu'n sylweddol dros yr ychydig flynyddoedd nesaf fel y nodir yng Nghyllideb Refeniw 2020/21 a'r CATC a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Chwefror 2020. Rhaid i bob benthyciad fod yn fforddiadwy nawr ac yn y dyfodol gan y bydd yn ofynnol iddo gael ei ad-dalu gyda llog.

Cyfrif Incwm a Gwariant

Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT yn dangos y gost economaidd yn ystod y flwyddyn o ran darparu gwasanaethau tai'n unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o renti a grantiau'r llywodraeth. Mae Cyngorau'n codi trethi i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i gostau cyfrifyddu.

2018/19		Nodyn	2019/20
£000			£000
	Rheoli a chynnal a chadw yn cynnwys:		
22,434	Atgyweiriadau a chynnal a chadw		23,069
24,499	Goruchwyllo a rheoli		27,303
156	Rhenti, ardrethi, trethi a chostau eraill		91
1,327	Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus		1,232
(5,835)	Dibrisiant, amhariad a cholledion ailbriso asedau anghyfredol	8	13,173
0	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru sy'n wariant yn unol â'r Cod	9	145
42	Costau rheoli dyledion		43
42,623	Cyfanswm Gwariant		65,056
(70,248)	Rhenti anheddau		(72,426)
(50)	Rhenti eiddo nad ydynt yn anheddau		(11)
(7,355)	Costau gwasanaethau a chyfleusterau		(8,975)
(77,653)	Cyfanswm Incwm		(81,412)
(35,030)	Cost Net Gwasanaethau'r CRT fel y'u cynhwyswyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant		(16,356)
	Cyfran y CRT o'r incwm a gwariant gweithredol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:		
(1,271)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol CRT		(603)
11,716	Llog taladwy a thaliadau tebyg		12,275
(23)	Newid yng ngwerth teg eiddo buddsoddi		1
(1)	Llog ac Incwm Buddsoddi		(1)
(12,318)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol		(11,481)
(36,927)	(Gwarged)/Diffyg ar gyfer y flwyddyn ar Wasanaethau CRT		(16,165)

Symudiad ar Falans CRT

2018/19		Nodyn	2019/20
£000			£000
(8,983)	Balans ar y CRT ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol		(8,983)
(36,927)	(Gwarged) neu ddiffyg ar gyfer y flwyddyn ar y Datganiad Incwm a Gwariant CRT		(16,165)
39,655	Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau	1	15,782
2,728	(Cynnydd)/gostyngiad net cyn trosglwyddiadau i gronfeydd wrth gefn neu ohonynt		(383)
(2,728)	Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi		383
0	Cynnydd neu ostyngiad yn y flwyddyn ar y CRT		0
(8,983)	Balans ar y CRT ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol		(8,983)

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Ariannu dan y Rheoliadau

2018/19		Nodyn	2019/20
£000			£000
	Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:		
	<u>Gwrthdroi eitemau wedi'u debydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant CRT:</u>		
10,560	Costau dibrisio ac amhariad ar asedau anghyfredol	8	13,090
(16,523)	Colledion ailbriso asedau anghyfredol		110
(35)	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso		(27)
163	Amorteiddio asedau anniriaethol		0
(23)	Trosglwyddiadau yng ngwerth marchnad eiddo buddsoddi		1
(12,318)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau perthnasol		(11,481)
0	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru	9	145
605	Asedau anghyfredol a ddiystyrwyd fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant CRT		1,848
(11,413)	Darpariaeth Ddarbodus ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf		(12,807)
(9,469)	Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn y CRT		(6,400)
20	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gallu cael eu talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol		3
	Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn:		
(1,876)	Asedau anghyfredol a ddiystyrwyd fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT		(2,451)
	Addasiadau yn cynnwys y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn:		
4,496	Buddion Ymddeol Net yn unol ag IAS19	4	6,191
(3,783)	Cyfraniadau cyflogwyr i gynlluniau pensiwn		(4,138)
(199)	Croniad Elfen Bensiwn - dyfodol		104
	Addasiadau sy'n cynnwys y Cyfrif Absenoldebau Cronedig:		
140	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn unol â gofynion statudol		30
(39,655)	Cyfanswm Addasiadau		(15,782)

2. Incwm Rhent

Dyma'r cyfanswm incwm rhent sy'n ddyledus ar gyfer y flwyddyn ar ôl ystyried eiddo gwag ac ati. Roedd swyddi gwag yn cyfrif am 1.93% o gyfanswm yr incwm rhent posibl (1.58% yn 2018/19). Roedd rhenti cyfartalog yn £104.53 yr wythnos (£101.68 yn 2018/19) yn seiliedig ar flwyddyn 52 o wythnos.

3. Ôl-ddyledion Rhent, Ôl-ddyledion Costau Gwasanaeth a Darpariaeth Dyledion Drwg

Yn ogystal roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan denantiaid:

31 Mawrth 2019			31 Mawrth 2020	
Ôl-ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000		Ôl- ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000
		Ôl-ddyledion Rhent		
4,618	3,465	Aneddiadau	5,433	4,048
36	36	Eiddo lesddeiliad	0	0
345	345	Hosteli/llety arall	627	627
4,999	3,846	Cyfanswm Ôl-ddyledion Rhent	6,060	4,675
		Arall		
116	70	Costau gwasanaeth	95	57
479	479	I'w adennill gan denantiaid	424	424
595	549	Cyfanswm Ôl-ddyledion Eraill	519	481
5,594	4,395	Cyfanswm	6,579	5,156

Yn ystod 2019/20 cafodd dyledion gwerth cyfanswm o £386,029 eu diystyru fel anadenilladwy (£424,533 yn 2018/19).

4. Costau Pensiwn

Yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 - Buddion Cyflogeion (IAS 19) roedd y swm a oedd wedi'i gynnwys o fewn Goruchwyliaeth a Rheoli o ran costau cyflogeion yn cynnwys y gost gwasanaeth gyfredol ar gyfer pensiynau. I sicrhau bod y gost pensiwn i'r CRT yn cyfateb i gyfanswm cyfraniadau'r cyflogwr a dalwyd i'r Gronfa Pensiwn yn ystod y flwyddyn ynghyd ag unrhyw fuddion yn ôl disgrisiwn i gyn-staff tai, gwnaed trosglwyddiad i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn fel a ganlyn:

2018/19		2019/20
£000		£000
4,496	Cost gwasanaeth cyfredol	6,191
(3,783)	Cost cyfraniadau cyflogeion a buddion disgrisiynol	(4,138)
(199)	Croniad Efen Pensiwn - y Dyfodol	104
514	Trosglwyddiad Net i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn	2,157

Ni wnaed ymdrech i ddsrannu cyfran o'r gost llog pensiynau a'r elw disgwylidig ar asedau pensiwn i'r CRT gan nad oes sail ddilys i ddsrannu.

5. Stoc Dai

Dangosir stoc dai'r Cyngor isod:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
7,231	Tai	7,301
629	Byngalos	630
5,085	Fflatiau/fflatiau un ystafell	5,185
169	Fflatiau deulawr	169
352	Cyfadelidau ymddeol	352
13,466	Cyfanswm	13,637

Mae'r Cyngor hefyd yn berchen ar ddau hostel, sy'n cynnig y llety canlynol:

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
36	Lleoedd gwely mewn hostelau	23
49	Fflatiau mewn hostelau	57
85	Cyfanswm	80

6. Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

2018/19		2019/20
£000		£000
266,709	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol	279,245
	<u>Gwariant Cyfalaf:</u>	
38,859	Eiddo, Peiriannau ac Offer	41,375
0	Asedau anniriaethol gan gynnwys asedau anniriaethol sy'n cael eu hadeiladu	0
18	Eiddo Buddsoddi	0
0	Gwariant ar GRAGDS	145
8,780	Neilltuo tir	2,626
	<u>Ffynonellau Cyllid:</u>	
(1,920)	Derbyniadau Cyfalaf	(2,335)
(12,319)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill *	(11,617)
(9,469)	Cyfraniadau a chronfeydd refeniw wrth gefn uniongyrchol	(6,400)
(11,413)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarvoudus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(12,807)
279,245	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Clo	290,232
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
12,536	Cynnydd / (Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthyca (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	10,987
12,536	Cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	10,987

* Derbyniwyd a defnyddiwyd £9.500 miliwn (£9.514 miliwn yn 2018/19) o Grant Atgyweiriadau Mawr gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn.

Ar ôl gadael y system cymorthdaliadau tai yn 2015/16 ni chefnogir unrhyw fenthycy o'r CRT. Fel rhan o adael, rhaid i'r Cyngor gydymffurfio â chap dyled a bennir gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn seiliedig ar gyfrifiad y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC) Tai. Cafodd y cap ei waredu gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2018/19.

7. Derbyniadau Cyfalaf

Roedd elw o waredu Asedau CRT yn ystod 2019/20 fel a ganlyn:

- Cyfraniadau Prynu Aneddiadau a Chartrefi Cyngor o £0.626 miliwn (£1.838 miliwn yn 2018/19)
- Tir £1.958 miliwn (£0.366 miliwn yn 2018/19)

8. Dibrisiant, Amhariad ac Ailbrisió a Godir

Codwyd dibrisiant ac amhariad ar asedau CRT fel y dangosir yn y tabl isod. Nid yw taliadau o'r fath i'r CRT a newidiadau mewn prisió'n effeithio ar y swm gofynnol i'w gasglu gan renti fel yr holl addasiadau o'r fath i asedau anghyfredol, fel y mae'n ofynnol eu niwtraleiddio o gronfeydd cyfalaf wrth gefn.

2018/19		2019/20
£000		£000
10,040	Aneddiadau'r Cyngor	11,075
202	Tir ac adeiladau	1,537
481	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	478
10,723	Cyfanswm Dibrisiant, Amorteiddio ac Amhariad	13,090
(16,962)	Aneddiadau'r Cyngor	0
404	Tir ac adeiladau	83
0	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	0
(16,558)	Cyfanswm Ailbrisió	83
(5,835)	Cyfanswm	13,173

9. Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

2018/19		2019/20
£000		£000
	Gwariant:	
0	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	145
0	Codi i'r Cyfrif Incwm a Gwariant	145
	Ariennir gan:	
0	Grantiau a Chyfraniadau	135
0	Benthycy, Derbynebaw ac Adnoddau Cyfalaf eraill	10
0		145

Cyfrifon Grŵp

Cyflwyniad

Mae'r cyfrifon grŵp dilynol yn bodloni'r gofyniad yng Nghod 2019/20 sy'n nodi y dylai awdurdod lleol â buddiannau materol mewn is-gwmnïau, cwmnïau cysylltiedig a chyd-fentrau baratoi cyfrifon grŵp yn ogystal â chyfrifon endid sengl. Mae'r cyfrifon hyn yn cysoni'r canlyniadau gweithredu a balansau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a'i is-gwmni Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd), sy'n is-gwmni ag atebolrwydd cyfyngedig y mae'r cyngor yn berchen arno'n llwyr. Ar adeg drafftio'r cyfrifon hyn, mae cyfrifon 2019/20 Bws Caerdydd mewn statws drafft.

Yn ystod y flwyddyn, recriwtiodd y cwmni reolwr gyfarwyddwr newydd i gynorthwyo'r Bwrdd i fynd â'r Cwmni yn ei flaen ac i fynd i'r afael â nifer o heriau. Mae'r Cwmni wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran gwella perfformiad, fodd bynnag, yn unol â'r diwydiant trafndiaeth gyhoeddus cyfan ledled y Wlad, mae'r pandemig Covid-19 wedi arwain at ostyngiadau mewn incwm a nawdd. Gyda'r defnydd o fesurau'r Grant Cymorth Bysus Brys Cenedlaethol, rhoi staff ar ffyrlo lle bo hynny'n berthnasol a chymorth ariannol drwy gamau pandemig ehangach y Cyngor, mae'r Cwmni wedi gallu parhau i ddarparu gwasanaethau bws hanfodol.

Fodd bynnag, mae risg sylweddol hefyd i hyfywedd ariannol a phryder parhaus o ganlyniad i'r angen i'r cwmni ac Ymddiriedolwyr cynllun pensiwn y cwmni gytuno ar brisiad tair blynedd y cynllun ar 31 Mawrth 2018 yn unol â gofynion statudol ac osgoi risg o ddirwyn y cynllun i ben. Yn unol â'i gyfrifoldebau fel cyfranddalwyr, er mwyn diogelu manteision aelodau'r cynllun pensiwn a sicrhau y gall y gwasanaethau hanfodol y mae pobl yn dibynnu arnynt barhau, daethpwyd i gytundeb mewn egwyddor i gwblhau'r prisiad tair blynedd. Ar ôl gweithio gydag amrywiaeth o randdeiliaid, bydd y Cyngor yn ystyried cyfres o argymhellion fel rhan o adroddiad ym mis Hydref 2020 i weithredu ystod o fesurau a chytundebau i fynd i'r afael â risgiau i hyfywedd ariannol, gan ganiatáu i'r cwmni weithredu cynllun gweithredu i adeiladu dyfodol ariannol a gweithredol mwy cynaliadwy.

Mae gan y Cyngor fuddiant yn yr is-gwmnïau hyn: Cardiff Business Technology Centre (CBTC) ac Atebion Solutions Ltd. Ystyrir y buddiannau yn y ddau sefydliad hwn yn anfaterol o ran trosiant ac asedau net y grŵp. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y ddau sefydliad hwn o ran gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol. Felly maent wedi'u heithrio o'r cydgrynhoi yn 2019/20. Mae manylion am fuddiant y Cyngor yn y sefydliadau hyn yn nodyn 22 y Datganiadau Ariannol Craidd.

Sail Gysoni

Paratowyd y cyfrifon grŵp ar sail cydgrynhoed llawn o drafodion a balansau ariannol y Cyngor a Cardiff City Transport Services Ltd. Dilëwyd trafodion a balansau rhyng-grŵp rhwng y Cyngor a'i is-gwmni yn llawn.

Polisiau cyfrifyddu

Paratwir y datganiadau ariannol yn y cyfrifon grŵp yn unol â'r polisiau a nodir yn y Polisiau Datganiad Cyfrifyddu gyda'r ychwanegiadau a'r eithriadau canlynol:

Buddion Ymddeol

Mae Cardiff City Transport Services Ltd. yn gweithredu dau gynllun pensiwn diffiniedig a ariennir gan fudd-dal y mae'n cyfrif amdanynt yn unol â FRS102. Mae lefel y cyfraniadau a wneir i'r cynlluniau a chost cyfraniadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol wedi'u seilio ar argymhellion actiwaiaid annibynnol. Mabwysiadwyd polisïau cyfrifyddu sy'n gyson â rhai'r Cyngor er y gallai'r rhagdybiaethau ariannol a fabwysiadwyd wahaniaethu. Nid yw'r cynlluniau hyn yn agored i aelodau newydd mwyach. Mae gan y cwmni hefyd gynllun pensiwn prynu arian ar gyfer cyflogeion newydd. Mae costau pensiwn a godir i'r cyfrif elw a cholledion yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy gan y grŵp i'r cynllun pensiwn yn ystod y flwyddyn.

Treth Ar Werth

Cyfrifir am TAW a delir i endidau eraill y grŵp yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp i'r graddau nad oes modd ei hadennill gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi.

Ewyllys Da

Mae buddiant y Cyngor yn ei gymorthdaliadau'n dyddio nôl i'w sefydlu ac felly nid oes ewyllys da i'w ystyried.

Costau Incwm a Gwariant ar gyfer Asedau Anghyfredol

Codir tâl o gronfa ailbriso wrth gefn yr is-gwmni i gronfa incwm a gwariant wrth gefn y grŵp ar gyfer y gwahaniaeth rhwng dibrisiant a godir ar werth cyfredol asedau anghyfredol a ddelir gan yr is-gwmni a beth fyddai'r dibrisiant cost hanesyddol ar gyfer y flwyddyn.

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

2018/19				2019/20		
Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000		Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000
35,699	(1,416)	34,283	Rheolaeth Gorfforaethol	19,663	(5,971)	13,692
75,912	(40,445)	35,467	Datblygu Economaidd	53,977	(40,254)	13,723
344,128	(64,625)	279,503	Addysg a Dysgu Gydol Oes	314,268	(77,419)	236,849
6,990	(1,067)	5,923	Llywodraethiant a Gwasanaethau Cyfreithiol	8,699	(2,223)	6,476
8,977	(6,073)	2,904	Awdurdod yr Harbwr	8,567	(5,724)	2,843
42,624	(77,654)	(35,030)	Cyfrif Refeniw Tai	65,056	(81,412)	(16,356)
240,839	(194,522)	46,317	Tai a Chymunedau	233,246	(184,215)	49,031
8,130	(4,767)	3,363	Perfformiad a Phartneriaethau	8,446	(5,499)	2,947
145,917	(74,658)	71,259	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	138,935	(75,535)	63,400
29,968	(10,477)	19,491	Adnoddau	32,664	(11,288)	21,376
196,281	(24,084)	172,197	Gwasanaethau Cymdeithasol	211,533	(30,628)	180,905
3,688	(5,514)	(1,826)	Cyfrif Refeniw Cryno	2,870	(12,653)	(9,783)
1,167,507	(533,656)	633,851	Cost Net Gwasanaethau	1,097,924	(532,821)	565,103
33,499	0	33,499	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	37,469	0	37,469
367	0	367	Praeseptau Cyngor Cymuned	397	0	397
17,439	0	17,439	Ardollau a Chyfraniadau	17,696	0	17,696
9,106	(9,949)	(843)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol	4,642	(8,685)	(4,043)
60,411	(9,949)	50,462	Gwariant Gweithredu Arall	60,204	(8,685)	51,519
32,176	0	32,176	Llog yn Daladwy ar Ddyled	33,124	0	33,124
215	0	215	Elfen llog prydlesu cyllid	36	0	36
16,176	(11)	16,165	Llog ar rwymedigaeth diffiniedig net/(ased)	14,872	0	14,872
0	(972)	(972)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(1,129)	(1,129)
5,066	(5,655)	(589)	Newid yng ngwerth teg Eiddo Buddsoddi	6,566	(2,475)	4,091
53,633	(6,638)	46,995	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	54,598	(3,604)	50,994
0	(49,018)	(49,018)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cydnabyddedig	0	(41,333)	(41,333)
0	(325,564)	(325,564)	Grant Cynnal Refeniw	0	(328,126)	(328,126)
0	(115,383)	(115,383)	Ardrethi Annomestig	0	(116,504)	(116,504)
2,282	(202,564)	(200,282)	Incwm Treth Gyngor	(766)	(217,118)	(217,884)
2,282	(692,529)	(690,247)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol	(766)	(703,081)	(703,847)
131	0	131	Treuliau treth – Treth Gorfforaeth daladwy/(ddyledus)	129	0	129
1,283,964	(1,242,772)	41,192	(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	1,212,089	(1,248,191)	(36,102)
		(45,320)	Enillion Ailbriso			(35,427)

	21,306	Colledion Ailbrisió		11,958
	2,399	Colledion amhariad ar asedau anghyfredol a godir i'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn		2,357
	13	(Gwarged)/Diffyg ar y Gronfa Ailbrisió Offerynnau Ariannol Wrth Gefn		(14)
	(23,066)	Enillion/colledion actiwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn		127,222
	0	Addasiad endid grŵp		1,493
	(44,668)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		107,589
	(3,476)	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		71,487

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y Cyngor	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiwyd	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiwyd r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiwyd - Endidau Grŵp	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2018 a ddygwyd ymlaen	14,255	61,843	8,983	3,223	21,320	109,624	433,976	4,083	547,683
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2018/19									
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	(78,008)	0	36,927	0	0	(41,081)	0	(111)	(41,192)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	43,138	1,530	44,668
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(78,008)	0	36,927	0	0	(41,081)	43,138	1,419	3,476
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau	69,879	0	(39,655)	0	(12,832)	17,392	(17,392)	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	(8,129)	0	(2,728)	0	(12,832)	(23,689)	25,746	1,419	3,476
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	8,129	(8,129)	2,728	(2,728)	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2018/19	0	(8,129)	0	(2,728)	(12,832)	(23,689)	25,746	1,419	3,476
Balans ar 31 Mawrth 2019 a ddygwyd ymlaen	14,255	53,714	8,983	495	8,488	85,935	459,722	5,502	551,159
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2019/20									
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	19,559	0	16,165	0	0	35,724	0	378	36,102
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	(106,096)	0	(106,096)
Addasiad endid grŵp	0	0	0	0	0	0	0	(1,493)	(1,493)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	19,559	0	16,165	0	0	35,724	(105,721)	(1,115)	(71,487)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu dan y rheoliadau	(18,379)	0	(15,782)	0	2,418	(31,743)	31,743	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	1,180	0	383	0	2,418	3,981	(73,978)	(1,115)	(71,112)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	(1,180)	1,180	(383)	383	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2019/20	0	1,180	0	383	2,418	3,981	(73,978)	(1,115)	(71,112)
Balans ar 31 Mawrth 2020 a ddygwyd ymlaen	14,255	54,894	8,983	878	10,906	89,916	385,369	4,387	479,672

Mantolen Grŵp

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
1,759,986	Eiddo, Peiriannau ac Offer:	1,858,888
54,152	Asedau Treftadaeth	58,616
126,360	Eiddo Buddsoddi	170,144
2,222	Asedau Anghyfredol Anniriaethol gan gynnwys asedau sy'n cael eu hadeiladu	2,292
478	Buddsoddiadau Hirdymor	367
10,251	Dyledwyr Hirdymor	8,701
762	Ased treth ohiriedig	654
1,954,211	Cyfanswm Asedau Hirdymor	2,108,039
69,032	Buddsoddiadau byrdymor	76,106
2,570	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	1,860
2,594	Stocrestrau	2,515
96,267	Dyledwyr byrdymor	133,400
21,799	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	38,294
192,262	Cyfanswm Asedau Cyfredol	252,175
(13,306)	Benthyca Byrdymor	(29,625)
(109,249)	Credydwyr Byrdymor	(117,772)
(1,769)	Straen Pensiwn	(1,496)
(6,876)	Darpariaethau	(5,957)
(3,596)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(4,561)
0	Rhwymedigaeth Treth Ohiriedig	0
(134,796)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol	(159,411)
(717,700)	Benthyca Hirdymor	(808,440)
(25,706)	Darpariaethau	(25,487)
(15,311)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(11,525)
(14,485)	Derbynebaw Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(17,430)
(12,412)	Derbynebaw Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw	(13,854)
(782)	Derbynebaw Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(1,424)
(2,560)	Straen Pensiwn	(3,688)
(670,958)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	(838,450)
(604)	Rhwymedigaeth treth ohiriedig	(833)
(1,460,518)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(1,721,131)
551,159	ASEDAU NET	479,672
	Ariennir gan:	
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor	14,255
53,714	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y Cyngor	54,894
8,983	Balans y Cyfrif Refeniw Tai	8,983
495	Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi y Cyfrif Refeniw Tai	878
8,488	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	10,906
85,935	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	89,916
271,739	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	291,190
864,171	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	939,914
5,008	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	5,008
4,516	Cronfa Addasiadau Offerynnau Ariannol Wrth Gefn	4,529

(678,942)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	(848,114)
(8,901)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig	(11,580)
7,633	Cronfeydd Wrth Gefn (Endidau Grŵp)	8,809
465,224	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	389,756
551,159	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN	479,672

Llif Arian Grŵp

2018/19		2019/20
£000		£000
41,192	(Gwarged)/Diffyg Net o ran Darparu Gwasanaethau	(36,102)
(121,080)	Addasiadau i warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	(32,067)
59,214	Addasu ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	51,307
(20,674)	Llifiau arian parod net o weithgareddau gweithredu	(16,862)
133,361	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	151,540
35,000	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	7,000
(4,936)	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi	(3,575)
(9,232)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(9,974)
(68,618)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	(36,798)
85,575	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi	108,193
(32,934)	Derbynebaw arian parod o fenthycy byrdymor a hirdymor	(111,060)
(4,145)	Derbynebaw eraill o weithgareddau ariannu	(3,861)
1,895	Taliadau arian parod ar gyfer lleihau rhwymedigaethau dyledus sy'n ymwneud â phrydlesi cyllid	448
4,288	Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	6,647
0	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau ariannu	0
(30,896)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu	(107,826)
34,005	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod	(16,495)
55,804	Arian a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	21,799
21,799	Arian a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	38,294

Nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp

Mae'r nodiadau canlynol i'r Cyfrifon Grŵp yn darparu gwybodaeth ychwanegol mewn perthynas â Bws Caerdydd. Gellir cael rhagor o wybodaeth yng nghyfrifon Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd) rhif cwmni 02001229.

1. Taliadau Cydnabyddiaeth

Datgelir nifer y cyflogeion Bws Caerdydd y mae eu taliadau cydnabyddiaeth yn dros £60,000 y flwyddyn isod.

Nifer y Cyflogeion	Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion
2018/19		2019/20
0	60,000-74,999	0
0	75,000-79,999	1
2	80,000-84,999	2
0	85,000-104,999	0
1	105,000-109,999	0
0	110,000-149,999	0
3	Cyfanswm	3

Mae'r newid yn y bandiau tâl cydnabyddiaeth uchod o flwyddyn i flwyddyn yn ganlyniad i newid yn y strwythur rheoli a'r effeithiau blwyddyn rannol cysylltiedig.

2. Datgeliadau Partïon Cysylltiedig

Mae trafodion a balansau partïon cysylltiedig y grŵp wedi'u nodi yn nodyn 10 i'r datganiadau ariannol endid sengl. Mae Cardiff City Transport Services Ltd wedi cydnabod ar wahân drafodion parti cysylltiedig rhyngddyn nhw a'r Cyngor, a hefyd rhyngddyn nhw a'u his-gwmni ond nid rhyngddyn nhw eu hunain ac unrhyw sefydliadau eraill.

3. Eitemau Eithriadol

Nid oes eitemau eithriadol a adroddwyd yng Nghyfrifon 2019/20 Bws Caerdydd.

4. Offerynnau Ariannol

Yn ogystal â datgeliadau'r offerynnau ariannol yn y cyfrifon endid sengl dylid nodi bod cyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd yn stopio bod yn offeryn ariannol, gan fod mantolen y grŵp yn cynnwys asedau net yr is-gwmni a'u gwerth net cyfatebol.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau i'r cyfnod blaenorol.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Yn ystod 2019/20, y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau oedd â chyfrifoldeb ariannol am nifer o elusennau. Er bod y gwaith o weinyddu eu cyllid wedi'i integreiddio i'r gwaith o weinyddu cyllid y Cyngor, mae'r elusennau ar wahân yn gyfreithiol i'r Cyngor. Mae datganiadau ariannol ar wahân yn cael eu creu i bob un, sydd yn unol â safonau cyfrifyddu perthnasol a'r Datganiad Arfer a Argymhellir ar Gyfrifyddu Elusennau, a gyhoeddwyd gan y Comisiynwyr Elusen.

Rheolir yr elusennau a chymeradwyir gwariant yn unol â meini prawf a nodir yn nogfen lywodraethu pob un.

Y Cyngor yw unig ymddiriedolwr yr elusennau canlynol, yr amlinellir eu dibenion isod. Rhifau cofrestru'r elusennau yw'r rhifau mewn cromfachau.

Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf (219060) – Talu costau cynnal a chadw'r gofeb ryfel yn Llandaf.

Sefydliad Parc Maendy (524137) – Hamddena er budd trigolion Dinas Caerdydd â'r nod o wella cyflwr eu bywydau.

Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd (519831) - Trosglwyddwyd Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd i'r Cyngor Sir, o dan reolaeth Awdurdod Harbwr Caerdydd, ym Mai 2006. Y bwriad yw parhau i gynnal a gwella'r rhaglenni celfyddydol a diwylliannol, a'r cysylltiadau rhwng Cymru a Norwy, yn yr atyniad pwysig hwn i ymwelwyr ar lannau Bae Caerdydd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd/Ymddiriedolaeth Craddock Wells (525512) – Darparu safle at ddibenion addysgol a grantiau i fyfyrwyr cymwys. Defnyddir yr eiddo a ddarperir gan yr ymddiriedolaeth gan y Cyngor fel safle ar gyfer Ysgol Uwchradd Caerdydd.

Mae'n ofynnol gan y Comisiwn Elusennau fod archwiliad annibynnol o gyfrifon Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd ac Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd. Nid archwiliwyd y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 hyd yma. Bydd hyn yn cael ei wneud ym mis Ionawr 2021 sydd o fewn y terfynau amser statudol a osodwyd.

Mae'r Cyngor yn gweinyddu'r elusennau canlynol, y mae eu dibenion wedi'u hamlinellu isod:-

Ymddiriedolaeth Goffa R Fice (702695) – Rhoi cymorth ariannol i'r rheiny sy'n chwarae offerynnau pres

Ymddiriedolaeth Howardian (1019801) – Rhoi cymorth ariannol i bobl ifanc yn nalgylch blaenorol Ysgol Uwchradd Howardian.

Isod mae crynodeb ariannol ar gyfer pob cronfa. Gellir cael datganiadau ariannol manwl gan:

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau
Neuadd y Sir
Caerdydd
CF10 4UW

	Balans ar 31 Mawrth 2019 £	Incwm £	Gwariant £	Ailbriso Asedau £	Balans ar 31 Mawrth 2020 £
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr drostynt					
Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf	1,428	12	(11)	0	1,429
Sefydliad Parc Maendy	78,996	420	(11)	0	79,405
Ymddiriedolaeth Gadwraeth yr Eglwys Norwyaidd	(110,896)	36,580	(45,516)	0	(119,832)
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd / Craddock Wells	24,677,342	145,928	(68,193)	(560,435)	24,194,642
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr drostynt	24,646,870	182,940	(113,731)	(560,435)	24,155,644
Cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor					
Ymddiriedolaeth Goffa R Fice	64,046	2,441	(2,173)	(12,509)	51,805
Ymddiriedolaeth Howardian	35,133	882	0	(475)	35,540
Cyfanswm cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor	99,179	3,323	(2,173)	(12,984)	87,345
Cyfanswm	24,746,049	186,263	(115,904)	(573,419)	24,242,989

Nodwch y bydd gwahaniaethau yn y ffigurau incwm a gwariant a ddyfynnir uchod o gymharu â'r hyn a gynhwyswyd yn y datganiad i'r Comisiwn Elusennau. Caiff y ffigurau uchod eu cyfrifo ar sail croniadau tra bod y ffurflenni'n cael eu cyfrifo ar sail arian parod.

Awdurdod Harbwr Caerdydd

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

Y ddogfen hon yw Datganiad Cyfrifon Awdurdod Harbwr Caerdydd. Mae Adran 42(1) Deddf Harborau 1964 yn nodi'r ymgymeriadau statudol, fel awdurdodau lleol sydd â swyddogaethau cynnal, gwella neu reoli harbwr, o ran paratoi datganiad cyfrifon blynyddol o ran gweithgareddau'r harbwr. Mae'r datganiadau ariannol sy'n dilyn yn ddarn o gyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd ac fe'u paratowyd yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) yn ogystal â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r adroddiad naratif hwn yn disodli adroddiad y Cyfarwyddwr sy'n ofynnol dan Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn endid ar wahân i'r Cyngor ac mae trafodion a systemau ariannol, llywodraethu a rheolaethau Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio i rai'r Cyngor.

Cytundeb

Drwy Gytundeb dyddiedig 27 Mawrth 2000 a wnaed yn unol â, ac at ddibenion adran 165 Deddf Cynllunio a Thir Llywodraeth Leol 1980 (fel y'i diwygiwyd) cytunodd y Cyngor i fod yn gyfrifol am, a chyflawni ymgymeriad a rhwymedigaethau Awdurdod yr Harbwr o ran y bae a'r harbwr allanol dan delerau Deddf Morglawdd Bae Caerdydd 1993.

Ers hynny, mae'r Cytundeb wedi cael ei amrywio gan Weithredoedd Amrywio rhwng Gweinidogion Cymru a'r Cyngor, gyda'r diweddaraf ar 21 Mawrth 2019.

Adolygu'r Flwyddyn Ariannol

Mae cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdod yr Harbwr yn ddarostyngedig i gytundebau tair blynedd, y daeth y diweddaraf ohonynt i ben ar 31 Mawrth 2017. Dywedodd Llywodraeth Cymru y byddent yn hoffi cael cyfle i adolygu trefniadau o'r fath, ond gan fod trafodaethau yn parhau ar y pryd, cytunwyd y byddai'r trydydd adolygiad, a oedd i fod i gael ei gwblhau erbyn 1 Ebrill 2017, yn cael ei ohirio gan y partion ac y byddai'r cyfnod busnes yn cael ei ymestyn i 31 Mawrth 2020. Yn dilyn hyn, cytunwyd i bennu £5.326 miliwn ar gyfer cyllideb 2019/20, a oedd yn cynnwys £103,000 yn ychwanegol oherwydd arian grant a gymeradwywyd oherwydd Storm Dennis, sy'n ostyngiad o £74,000 neu 1.4% ar 2018/19.

Y diffyg ariannol ar ôl addasiadau cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 oedd £2.278 miliwn (£2.791 miliwn yn 2018/19).

Cyfanswm y Gwariant Cyfalaf yr aed iddo yn ystod y flwyddyn oedd £595,000 ac o hyn, ariannwyd £565,000 gan Grant. Roedd hon yn rhaglen un flwyddyn yn 2019/20 ar gyfer gwaith yn yr harbwr, y morglawdd a'r seilwaith amgylcheddol amgylchynol. Mae hyn yn cynnwys gwaith ar y pontydd siglog, amnewid paneli loc trydanol a disodli'r craen sydd ar ddec cwch yr harbwr.

Cyflawniadau Allweddol

- Cyflawnwyd y cynllun busnes o fewn y gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn
- Cadwyd Statws Baner Werth y Morglawdd, Gwlyptiroedd Bae Caerdydd ac Ynys Echni.
- Cadwyd yr achrediad safon ISO14001
- Hwyluswyd a chyflwynwyd digwyddiadau ar y Morglawdd ac yn Roald Dahl Plas yn effeithiol gan gynnwys cefnogi model newydd ar gyfer yr Ŵyl Bwyd a Diod Ryngwladol

- Mae cydymffurfiaeth ar lefel uchel o ran cynnal safonau ansawdd dŵr yn cynnwys dros 400,000 o ddarlleniadau gyda threfn fonitro ragorol a mesurau lliniaru.
- Cliriwyd 512 o dunelli o sbwriel o'r afonydd a'r bae.
- Ail safle yng Nghategori Gwobr y Celfyddydau a'r Amgylchedd ar gyfer y prosiect 'Dan y Bont' gydag Actifyddion Artistig
- Cyswllt cymunedol â Phenarth, Canol y Ddinas, Sblot ac Adamsdown a'r eiddo perthnasol y tu allan i'r llinell eiddo a ddiogelir yn ymwneud â diwedd y Cynllun Diogelu Eiddo
- Presenoldeb ac adborth gwych ar gyrsiau, gweithgareddau a digwyddiadau yng Nghanolfan Dŵr Gwyn Ryngwladol Caerdydd (DGRhC), Canolfan Gweithgareddau Dŵr Bae Caerdydd (CGDBC) a'r Ganolfan Hwyllo, gan gynnwys 210 o sesiynau Sailability i bobl anabl a 600 o sesiynau hwyllo i ysgolion. Gweithiodd DGRhC i sicrhau cyfres padlfyrddio gwledydd Prydain, Prem Slalom Canwio Prydain, Boater X Canwio Prydain, a digwyddiadau rhydd Canwio Prydain ar gyfer 2020.
- Y drydedd flwyddyn o gynnydd mewn cofrestriadau ar gyfer Pencampwriaethau Rhwyfo Dan Do Cymru a Phencampwriaethau Ysgolion - dros 1500 o gystadleuwyr a 700 o wylwyr bob dydd
- Deliwyd yn effeithiol â chanlyniadau'r tywydd eithafol drwy weithrediadau'r Morglawdd a thimau'r Harbwr a'r Amgylchedd.

Canllaw i'r Datganiadau Ariannol

Dangosir y prif ddatganiadau a ddarparwyd yn y tudalennau dilynol ynghyd â nodiadau ategol. Mae llifoedd arian parod Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio â rhai'r Cyngor. Ni ddarparwyd Datganiad Llif Arian Parod, yn unol ag adran 394 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn darparu gwybodaeth am sut mae Awdurdod yr Harbwr wedi perfformio drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad, a yw ei weithredoedd wedi arwain at warged neu ddiffyg. Mae Awdurdod yr Harbwr wedi gweithredu o fewn y gyllideb, ond addasiadau statudol, gan gynnwys taliadau cyfalaf, yw'r rheswm dros y diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mantolen

Cipolwg yw hwn ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn Awdurdod yr Harbwr ar ddiwedd y flwyddyn.

Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiadau Ariannol a'r Dystysgrif Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Harborau 1964.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os yw newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn;
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir diweddar; a
- chymryd camau rhesymol at atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd yn rhoi darlun cywir a theg o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019/20 a sefyllfa ariannol Awdurdod yr Harbwr ar 31 Mawrth 2020.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Dyddiad: 22 Hydref 2020

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Adroddiad ar archwiliad y datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd; a
- Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, Datganiad ar y Symudiad ar y Cyfrif Refeniw Tai, a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu o bwys.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad ar y Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp a Datganiad Llif Arian y Grŵp a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu o bwys.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20 yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRSs).

Yn fy marn i mae'r datganiadau ariannol yn:

- rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd fel ar 31 Mawrth 2020 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20.

Sail dros farn

Cynhelais f'archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn fy adroddiad, yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio datganiadau ariannol. Rwyf yn annibynnol ar y cyngor a'i grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Pwyslais ar fater – effeithiau pandemig COVID-19 ar brisio asedau Eiddo Peiriannau ac Offer, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi

Rwyf yn tynnu sylw at y datgeliadau yn y tybiaethau a wnaed am y dyfodol a ffynonellau amcangyfrif eraill ar dudalen 41 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith pandemig COVID-19 ac ansicrwydd sylweddol prisiad Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer y Cyngor, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi a ddarparwyd gan briswyr proffesiynol allanol y Cyngor.

Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Pwyslais ar fater - effeithiau pandemig COVID-19 ar brisio Buddsoddiadau Eiddo Cyfunol y Gronfa Bensiwn

Rwyf yn tynnu sylw at y datgeliadau yn Nodyn 15 ar dudalen 70 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio effaith ansicrwydd sylweddol a ddatgelwyd yn adroddiadau prisio diwedd blwyddyn rheolwyr y gronfa pensiwn ar gyfer Buddsoddiadau Eiddo Cyfunol y DU a reolir ar ran Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg.

Nid yw fy marn archwilio wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Pwyslais ar Fater Busnes Gweithredol Gwasanaethau Trafnidiaeth Dinas Caerdydd

Rwyf yn tynnu sylw at Nodyn 22 yn y datganiadau ariannol ac adran y 'Cyflwyniad' o Gyfrifon y Grŵp, sy'n cyfeirio at y risg sylweddol i hyfywedd ariannol a busnes gweithredol Gwasanaethau Trafnidiaeth Dinas Caerdydd.

Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Casgliadau ynghylch busnes gweithredol

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd ynglŷn â'r materion canlynol y mae'r ISAs (DU) yn gofyn imi adrodd wrthyh yn eu cylch, lle:

- nad yw'r defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nad yw'r swyddog ariannol cyfrifol wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd o bwys a ganfuwyd, a allai fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Cyngor neu'r Grŵp i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Gwybodaeth arall

Y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr Adroddiad Naratif a'r cyfrifon. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn yr Adroddiad Naratif ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arnynt. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall ac nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arni, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad.

Gyda golwg ar f'archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall er mwyn canfod pethau o bwys sy'n anghyson â'r datganiadau ariannol archwiliedig, a nodi unrhyw wybodaeth sydd, i bob golwg, yn sylweddol anghywir yn seiliedig ar y wybodaeth a gasglwyd gennyf wrth gyflawni'r archwiliad neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth honno. Os deuf yn ymwybodol o'r hyn sy'n ymddangos yn gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys, byddaf yn ystyried eu goblygiadau ar gyfer f'adroddiad.

Adrodd ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn yr Adroddiad Naratif am y flwyddyn y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi ei baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019-20; ac

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi cael ei baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr adroddaf amdanynt fel eithriadau

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r cyngor a'r grŵp a'i amgylchedd a gasglwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi canfod camddatganiadau o bwys yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd gyda golwg ar y materion canlynol, y byddwn yn adrodd amdanynt os, yn fy marn i:

- nad oes cofnodion cyfrifyddu priodol wedi'u cadw;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau y mae arnaf eu hangen ar gyfer f'archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Rwyf yn ardystio fy mod wedi cwblhau archwiliad cyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am Ddatganiad y Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac mae'n gyfrifol am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu ei bod yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau o gyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r cyngor a gallu'r grŵp i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol onid ystyrir ei bod yn amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw caffael sicrwydd rhesymol p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd neu beidio o gamddatganiadau o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a rhoi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warrant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad o bwys pan fydd un yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu o gamgymeriad ac fe'u hystyrir o bwys os gellir yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu gyda'i gilydd, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Adrian Crompton

Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

Dyddiad: 26 Hydref

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Polisiau cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, mae'r Datganiad Cyfrifon hwn yn crynhoi trafodion Awdurdod yr Harbwr ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20 a'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2020. Paratwir y cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh). Mae nifer o bolisiau cyfrifyddu'n cael eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon hyn, ynghyd ag unrhyw ragdybiaethau critigol a ffynonellau amcangyfrif a ddefnyddir sydd yr un fath ar gyfer cyfrifon y Cyngor. Er nad yw'r rhain wedi'u hatgynhyrchu'n llawn, y polisiau allweddol a ddefnyddir yw:

1. Cronni Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch yn y flwyddyn y'i gwneir, nid pan wneir y taliadau arian parod neu y derbynnir y rhain. Pan gydnabyddir refeniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Mae trothwy deminimis o £500 na ellir cronni incwm a gwariant oddi mewn iddo.

2. Buddion Taladwy Cyflogeion yn ystod Cyflogaeth

Caiff buddion byrdymor cyflogeion fel tâl a chyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail gronol yn y llinell Gwariant Cyflogeion berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

3. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu gyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbynebaw Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fodlonir yr amodau, credydir grant neu gyfraniad i Incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Cyfalaf

Caiff grantiau a chyfraniadau a gymhwysir yn y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf eu trin fel incwm refeniw a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond heb ei ddefnyddio eto, ystyrir bod hyn yn cynrychioli amod ac fe'i nodir fel Credydwr.

4. Stocrestrau

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwiredadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario ymlaen fel gwariant.

5 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cymorth

Mae Cyngor Caerdydd yn ailgodi o ran cost gwasanaethau cymorth i Awdurdod yr Harbwr. Defnyddir yr egwyddor costio amsugno llwyr fel bod costau llawn gorbenion a gwasanaethau cymorth a rennir rhwng defnyddwyr yn gymesur i'r buddion a geir.

6 Asedau Eiddo, Safle, Offer, Cymunedol a Threftadaeth

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Cydnabyddiaeth:

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu'n gronnol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu amdanynt ar wahân, gwariant y gellir ei nodi ar y caffaeliad, neu gadw ar gost hanesyddol, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Mesur:

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, ac eithrio costau benthyca na chaiff eu cyfalafu. Yna caiff yr asedau hyn eu dwyn ymlaen yn y Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

Math o Ased	Mesur	Ystod o Fywydau Defnyddiol sy'n Weddill
Asedau sy'n cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b
Adeiladau	Defnydd Presennol neu Gost Ddibrisiedig Disodli	14-57
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b
Asedau Treftadaeth	Cost Hanesyddol ac yn cael ei fesur ar werth teg yn unig lle mae manteision gwneud hynny yn gorbwyso'r costau	dd/b
Seilwaith **	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	7-120
Eiddo Buddsoddi	Gwerth Teg	dd/b
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	dd/b
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	7

** Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbriso:

Caiff tir ac adeiladau eu hailbriso fel rhan o raglen dreigl dair blynedd.

Mae eiddo buddsoddi ac Asedau Dros Ben yn cael eu hadolygu'n flynyddol ar gyfer unrhyw newidiadau perthnasol o ganlyniad i'r Farchnad gyffredinol, gydag ailbrisiad ffurfiol o Eiddo Buddsoddi bob dwy flynedd o leiaf.

Mae cynnydd mewn prisiannau'n cael eu cyfateb gan gredydau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion nas gwiredir. Mewn achos eithriadol, gallai enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd i'r llinell gwariant yn flaenorol.

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol.

Costau i Refeniw ar gyfer Asedau Anghyfredol:

Caiff y llinell Taliadau Cyfalaf ar Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Awdurdod yr Harbwr ei debydu gyda'r symiau canlynol i gofnodi cost dal asedau yn ystod y flwyddyn:

- dibrisiant yn deillio o'r asedau
- colledion amhariad ar asedau pan nad oes enillion cronedig yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn y mae modd diystyru'r colledion yn eu herbyn.

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn cael grant am ddibrisio nac unrhyw addasiadau cyfrifyddu eraill ar gyfer asedau anghyfredol.

Amhariad ac Ailbriso Ar i Lawr:

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn o ran a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario ymlaen yr ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronedig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario ymlaen yr ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei diystyru'n ddilynol, caiff honno ei chredydu i'r llinell Taliadau Cyfalaf yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisio a fyddai wedi'i godi pe na chydabyddid y golled.

Dibrisio:

Darperir ar gyfer dibrisio ar yr holl asedau Eiddo, Peirianwaith ac Offer fesul dyraniad o'u symiau dibrisiadwy dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol benodol y gellir ei phennu (h.y. tir rhydd-ddaliadol, asedau treftadaeth a chymunedol) yn ogystal ag asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu).

7. Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cadw cronfa gyffredinol wrth gefn ar gyfer gwargedau a diffygion gweithredol cronedig a chronfa ailbriso wrth gefn i reoli'r prosesau cyfrifyddu ar gyfer asedau anghyfredol.

8. Treth Ar Werth

Nid oes gan Awdurdod yr Harbwr gofrestrriad TAW ar wahân i'r Cyngor a, heblaw mewn rhai achosion pan fo Awdurdod yr Harbwr yn ariannu cyflenwadau nwyddau neu wasanaethau i bobl neu sefydliadau eraill, caiff Awdurdod yr Harbwr ad-daliad TAW. Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi heb gynnwys TAW, ac eithrio pan fernir eu bod yn anadferadwy.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

2018/19		2019/20
£000		£000
	Incwm	
(5,202)	Grantiau Llywodraeth	(4,818)
(104)	Grantiau Cyfalaf wedi'u Cymhwyso	(565)
(958)	Ffioedd a Chostau	(906)
(6,264)	Cyfanswm Incwm	(6,289)
	Gwariant	
2,867	Cyflogeion	2,801
1,171	Safleoedd	1,121
57	Trafnidiaeth	68
1,647	Cyflenwadau a Gwasanaethau	1,343
481	Gwasanaethau Cymorth	450
0	Taliadau Trydydd Parti	4
2,832	Costau Cyfalaf	2,780
9,055	Cyfanswm Gwariant	8,567
2,791	Gwariant Net ar gyfer y Flwyddyn	2,278

Mantolen

31 Mawrth 2019		Nodyn	31 Mawrth 2020
£000			£000
162,811	Eiddo, Peiriannau ac Offer	2	160,626
56	Asedau Treftadaeth	2	56
162,867	Cyfanswm Asedau Hirdymor		160,682
352	Stocrestr	3	352
40	Dyledwyr	4	41
633	Arian Parod		276
1,025	Cyfanswm Asedau Cyfredol		669
(853)	Credydwyr	5	(590)
(853)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(590)
163,039	Asedau Net		160,761
	Ariennir gan:		
158,550	Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol	1	156,272
4,489	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	1	4,489
163,039	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		160,761

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Cronfeydd Wrth Gefn

2018/19			2019/20	
Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbrisió Wrth Gefn £000		Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbrisió Wrth Gefn £000
161,341	4,588	Balans ar 1 Ebrill	158,550	4,489
(2,791)	(99)	Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn	(2,278)	0
158,550	4,489	Balans ar 31 Mawrth	156,272	4,489

Cedwir yn y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol swm a glustnodir a gedwir at weithgareddau a chronfeydd wrth gefn y project. Y swm hwn yw £63,000 ar 31 Mawrth 2020 (£42,000 ar 31 Mawrth 2019).

2. Symudiadau mewn Eiddo, Peiriannau, Offer ac Asedau Hirdymor Eraill

Mae asedau hirdymor yn Eiddo, Peiriannau ac Offer yn bennaf, gyda symudiadau'n cael eu dadansoddi yn y tabl canlynol.

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Cerbydau, Peiriannau ac Offer £000	Asedau Seilwaith £000	Asedau Cymunedol £000	Dros ben £000	Asedau Buddsoddi £000	EPO sy'n cael eu hadeiladu £000	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer £000	Asedau Treftadaeth £000
Symudiadau mewn Cost neu Werth									
1 Ebrill 2018	6,749	1,357	219,249	1,103	0	333	222	229,013	56
Ychwanegiadau	0	72	129	0	0	0	0	201	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbrisió a gydnabuwyd yn y CAWG*	(235)	0	0	0	0	0	0	(235)	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbrisió a gydnabuwyd yn y DIGC**	(126)	0	0	0	10	0	0	(116)	0
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r DIGC	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(156)	0	0	0	0	0	(156)	0
Ailddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthu arall - Trosglwyddiadau	189	0	0	0	33	0	(222)	0	0
Ar 31 Mawrth 2019	6,577	1,273	219,378	1,103	43	333	0	228,707	56
Ychwanegiadau	0	86	509	0	0	0	0	595	0

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Aседau Seilwaith	Aседau Cymunedol	Dros ben	Aседau Buddsoddi	EPO sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer	Aседau Treftadaeth
Symudiadau mewn Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill 2018	6,749	1,357	219,249	1,103	0	333	222	229,013	56
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gdnabuwyd yn y CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gdnabuwyd yn y DIGC	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r DIGC	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aiddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aiddosbarthu arall - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2020	6,577	1,359	219,887	1,103	43	333	0	229,302	56
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad									
1 Ebrill 2018	172	597	62,704	0	0	0	0	63,473	0
Tâl Dibrisio	72	182	2,496	0	0	0	0	2,750	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	(136)	0	0	0	0	0	0	(136)	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r DIGC	(35)	0	0	0	0	0	0	(35)	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(156)	0	0	0	0	0	(156)	0
Aiddosbarthu - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2019	73	623	65,200	0	0	0	0	65,896	0
Tâl Dibrisio	72	194	2,514	0	0	0	0	2,780	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r DIGC	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aiddosbarthu - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2020	145	817	67,714	0	0	0	0	68,676	0
Gwerth Llyfr Net:									
Ar 31 Mawrth 2019	6,504	650	154,178	1,103	43	333	0	162,811	56
Ar 31 Mawrth 2020	6,432	542	152,173	1,103	43	333	0	160,626	56

* CAWG = Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

** DIGC = Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

3. Stocrestr

2018/19		2019/20
£000		£000
362	Balans ar 1 Ebrill	352
(10)	Stocrestr wedi'i hysgrifennu allan i'r DIGC*	0
352	Balans ar 31 Mawrth	352

*Oherwydd Covid 19, nid oedd cyfrif Stocrestr yn bosibl ar ddyddiad y Fantolen, 31 Mawrth 2020

4. Dyledwyr

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
0	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	0
40	Symiau Derbyniadwy drwy Fasnach	41
40	Cyfanswm Dyledwyr	41

5. Credydwyr

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£000		£000
(93)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(29)
(760)	Symiau Taladwy drwy Fasnach	(561)
(853)	Cyfanswm Credydwyr	(590)

Rhestr o Dermau Cyfrifyddu

Rhagdybir dealltwriaeth o derminoleg cyfrifyddu sylfaenol. Fodd bynnag, mae yna dermau arbenigol penodol sy'n ymwneud â chyllid llywodraeth leol, a disgrifir y rhain isod:

Sail Gronnol

Yr egwyddor croniadau yw bod incwm yn cael ei gofnodi pan ddarperir y nwyddau neu'r gwasanaethau yn hytrach na phan geir y taliad, a bod treuliau'n cael eu cofnodi pan dderbynnir nwyddau neu wasanaethau yn hytrach na phan gaiff y taliad ei wneud.

Enillion a Cholledion Actiwaraid

Mewn cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma'r newidiadau yn y diffygion neu ychwanegion actiwaraid sy'n codi oherwydd nad oedd y digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau actiwaraid a wnaed yn y gwerthusiad diweddaraf, neu os newidiodd y rhagdybiaethau actiwaraid.

Gwasanaethau Asiantaeth

Darparu gwasanaethau neu swyddogaethau, y mae un Awdurdod neu gorff cyhoeddus yn gyfrifol amdanynt, gan un arall. Caiff y polisi a'r adnoddau ariannol eu pennu gan y prif Awdurdod a'u gweithredu gan yr Awdurdod sy'n asiant.

Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

Asedau sy'n bodloni'r holl feini prawf: maent ar gael i'w gwerthu'n syth, mae eu gwerthu'n debygol iawn, maent yn cael eu marchnata'n rhagweithiol a disgwylir eu gwerthu ymhen 12 mis.

Asedau sy'n cael eu hadeiladu

Ased nas cwblhawyd eto.

Benthyca

Benthyciadau a gymerir gan y Cyngor i dalu am wariant cyfalaf neu am reoli'n ddarbodus faterion ariannol y Cyngor.

Cronfa Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif yn cronni (ar yr ochr ddebyd) cost hanesyddol asedau anghyfredol wrth iddynt gael eu treulio gan ddibrisio ac amhariadau neu eu diystyru wrth eu gwaredu. Mae'n cronni (ar yr ochr gredyd) yr adnoddau a neilltuwyd i ariannu gwariant cyfalaf. Mae'r un broses yn berthnasol i wariant cyfalaf sydd ond yn gyfalaf drwy ddiffiniad statudol (gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud). Y gweddill ar y cyfrif sy'n cynrychioli gwahaniaethau amseru rhwng swm cost hanesyddol asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd, a'r swm a ariannwyd yn unol â gofynion statudol.

Gwariant Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn talu am welliannau i asedau hen a newydd a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor yn ogystal ag eitemau eraill y penderfynir arnynt drwy Reoleiddio. Mae adnoddau cyfalaf yn brin, yn gostus ac mae hefyd oblygiadau refeniw hirdymor dros nifer o flynyddoedd a hyd yn oed genedlaethau lle ariennir gwariant cyfalaf drwy fenthyca. Felly gofyniad y Cod Darbodus yw sicrhau bod yr hyn a godir fel Gwariant Cyfalaf yn Ddarbodus, yn Gynaliadwy ac yn Fforddiadwy.

Rhoddir diffiniad statudol o wariant cyfalaf yn Neddff Llywodraeth Leol 2003, Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf) 2003 a diwygiad 2004. Mae statud yn dibynnu ar fesur cyfrifyddu cost IAS 16 i benderfynu ar ba un a yw gwariant yn gymwys i gael ei gyfalafu neu ba un a ddylai gael ei drin fel gwariant refeniw. Yn allweddol i'r hyn sy'n gymwys i gael ei ystyried yn wariant cyfalaf mae'r geiriau hyn yn IAS 16 – 'Costau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddod ag ased penodol i gyflwr gweithiol at y diben y'i bwriadwyd'.

Gofyniad Ariannu Cyfalaf

Angen sylfaenol Cyngor i fenthycu at ddiben cyfalaf. Mae'n mesur y gwariant cyfalaf a nodwyd ond nas ariannwyd eto drwy grantiau, cyfraniadau a thaliadau i'r cyfrif refeniw drwy ddarpariaeth refeniw ddarbodus sylfaenol.

Derbyniadau Cyfalaf

Incwm o wariant asedau cyfalaf y gellir ei ddefnyddio i ariannu cynlluniau gwariant cyfalaf newydd, neu leihau'r angen sylfaenol i fenthyg. Ni ellir defnyddio derbynebau cyfalaf i ariannu gwariant refeniw, onid dynt yn ymwneud â chostau sicrhau gwarediadau neu lle ceir caniatâd gweinidogol.

Swm Cario Ymlaen

Gwerth y Fantolen a gofnodwyd naill ai fel ased neu rwymedigaeth.

Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

Symiau o arian sydd ar gael i'w defnyddio ar unwaith a blaendaliadau â sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd hyd at 24 awr.

Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA)

CIPFA yw'r prif gorff cyfrifyddu proffesiynol sy'n penderfynu ar safonau cyfrifyddu a safonau adrodd i Lywodraeth Leol eu dilyn.

Gorfodi Parcio Sifil

Cyfrifoldeb a bennir gan Lywodraeth Cymru sy'n dynodi Caerdydd yn "Ardal Gorfodi Sifil". Mae hyn yn rhoi rheolaeth uniongyrchol i'r Cyngor dros ddarparu staff gorfodi ar draws y rhwydwaith priffyrdd, gan alluogi targedu gorfodi'n fwy effeithiol i anghenion lleol y strategaethau trafndiaeth.

Asedau Cymunedol

Asedau anghyfredol y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw'n barhaol heb oes ddefnyddiol y gellir penderfynu arno'n bendant, y gallai fod cyfyngiadau ar eu gwaredu. Ymhlith yr enghreifftiau o hyn mae parciau ac adeiladau hanesyddol nas defnyddir at ddibenion gweithredol.

Rhwymedigaethau neu Asedau Wrth Gefn

Symiau a allai fod yn ddyledus i unigolion neu sefydliadau neu ganddynt, a allai godi yn y dyfodol ond na ellir eu pennu'n gywir ar hyn o bryd, ac na wnaed darpariaeth ar eu cyfer yng nghyfrifon y Cyngor.

Anheddau'r Cyngor

Fflatiau a Thai sy'n eiddo i'r Cyngor fel rhan o'i Gyfrif Refeniw Tai ac a gynigir am rent fforddiadwy sy'n is na rhent y farchnad.

Balans Cronfa'r Cyngor

Balans Cronfa'r Cyngor yw'r gwargedion cronol a gadwyd ar gyllideb refeniw'r Cyngor. Mae'n cynnig gweddill gweithiol y gellir ei ddefnyddio i glustogi'r Cyngor yn erbyn digwyddiadau neu argyfyngau annisgwyl. Fe'i hadolygir bob blwyddyn i sicrhau ei fod yn parhau ar lefel briodol.

Meini Prawf Credyd

Mae'r paramedrau a ddefnyddiwyd yn fan cychwyn o ran y Cyngor yn gwneud buddsoddiadau, wedi'u hanelu at sicrhau diogelwch y symiau a fuddsoddiwyd.

Statws Credyd

Mae statws credyd yn asesu pa mor briodol yw unigolyn, corfforaeth neu wlad i gael credyd. Cyfrifir graddau credyd o hanes ariannol a rhwymedigaethau. Fel rheol, mae sgôr credyd yn dweud wrth fenthyciwr neu fuddsoddwr pa mor debygol yw'r sawl dan sylw o allu ad-dalu benthyciad.

Credydwyr

Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor am waith a wnaed, nwyddau a gafwyd neu wasanaethau a roddwyd, nas talwyd amdanynt ar ddyddiad y fantolen.

Cost Gwasanaeth Cyfredol (Pensiynau)

Y cynnydd yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau cynllun pensiwn budd diffiniedig y disgwylir iddo ddeillio o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod cyfredol h.y. y buddion pensiwn a "enillwyd" gan gyflogeion yng nghyflogaeth y flwyddyn gyfredol.

Gwerth Cyfredol

Mae hwn yn adlewyrchu'r amgylchedd economaidd sydd ohoni ar gyfer y gwasanaeth neu swyddogaeth y mae'r ased yn ei gefnogi ar y dyddiad adrodd.

Cwtogiad (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma ddigwyddiad sy'n lleihau'r blynyddoedd disgwylidig o wasanaeth cyflogeion presennol yn y dyfodol neu'n lleihau ar gyfer nifer o gyflogeion y cronriad o fuddion diffiniedig ar gyfer rhywfaint neu'r cyfan o'u gwasanaeth yn y dyfodol.

Dyledwyr

Symiau o arian sy'n ddyledus i'r Cyngor nas talwyd ar ddyddiad y Fantolen.

Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Incwm cyfalaf sydd eto i ddod i law ar ôl gwarediadau.

Cynllun Budd Diffiniedig (Pensiynau)

Pensiwn neu gynllun budd arall wrth ymddeol yn hytrach na chynllun cyfraniad diffiniedig. Fel arfer mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol o'r cyfraniadau taladwy ac nid yw'r buddion yn ymwneud yn uniongyrchol â buddsoddiadau'r cynllun. Gall y cynllun gael ei ariannu neu fod heb ei ariannu (gan gynnwys ariannu amodol).

Cynllun Cyfraniad Diffiniedig (Pensiynau)

Cynllun pensiwn neu fudd arall y mae'r cyflogwr yn talu swm yn rheolaidd iddo neu fel canran o dâl ac ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i dalu cyfraniadau eraill os nad oes gan y cynllun ddigon o asedau i dalu'r holl fuddion cyflogaeth o ran gwasanaeth cyflogaeth yn y cyfnod presennol neu flaenorol.

Dibrisiant/Amhariad/Amorteiddio

Newid a wneir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i adlewyrchu amcangyfrif o ddefnydd asedau anghyfredol yn ystod y flwyddyn wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor.

Dadgydnabod

Bydd angen dileu asedau a rhwymedigaethau ariannol o'r Fantolen ar ôl i berfformiad dan y contract gael ei gwblhau neu pan gaiff y contract ei ddwyn i ben.

Ariannu Refeniw Uniongyrchol

Swm yr arian refeniw yn y flwyddyn a ddefnyddir i dalu am wariant cyfalaf.

Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Symiau a neilltuir i dalu am wariant penodol, hysbys neu a ragwelir yn y dyfodol.

Archwiliad Allanol

Archwiliad annibynnol o weithgareddau a chyfrifon Awdurdodau Lleol i sicrhau y paratowyd cyfrifon yn unol â gofynion deddfwriaethol ac arferion priodol a sicrhau bod y Cyngor wedi gwneud trefniadau cywir i sicrhau gwerth am arian yn ei ddefnydd o adnoddau.

Gwerth Teg

Gwerth Teg yw'r pris a gaed i werthu ased neu dalu i drosglwyddo rhwymedigaeth mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad ar y dyddiad mesur.

Prydles Cyllid

Mae prydles cyllid yn brydles sy'n trosglwyddo bron y cyfan o'r risgiau ac enillion o berchenogaeth ased sefydlog i'r prydlesai.

Offerynnau Ariannol

Mae offerynnau ariannol yn unrhyw gontract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offerynnau ecwiti un arall. Mae'r term 'offerynnau ariannol' yn cwmpasu asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol ac mae'n cynnwys yr asedau a'r rhwymedigaethau ariannol symlaf fel symiau derbyniadwy drwy fasnach a symiau taladwy drwy fasnach a'r rhai cymhlethaf fel deilliannau a deilliannau sefydledig.

Ased Treftadaeth

Ased diriaethol â nodweddion hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol a gynhelir ac a gedwir yn bennaf am ei gyfraniad at wybodaeth a diwylliant.

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Rhaid i Awdurdodau Lleol gynnal cyfrif ar wahân – y Cyfrif Refeniw Tai - sy'n nodi gwariant ac incwm sy'n deillio o ddarparu tai Cyngor. Codir gwasanaethau eraill i Gronfa'r Cyngor.

Amhariad

Gostyngiad yng ngwerth ased sy'n is na'i werth a ddygwyd ymlaen yn y Fantolen. Ymhlith yr enghreifftiau o ffactorau a allai achosi gostyngiad mewn gwerth mae gostyngiadau cyffredinol mewn prisiau, gostyngiad sylweddol ym mhris marchnad sefydlog ased a thystiolaeth o segurddod neu ddifrod ffisegol i'r ased.

Asedau Seilwaith

Asedau nad oes modd eu gwerthu fel rheol ac nad oes modd cael budd ohonynt ond drwy eu defnyddio'n barhaus. Yn eu plith mae priffyrdd, llwybrau cerdded, pontydd a chyfleusterau dŵr a draenio.

Asedau Anniriaethol

Asedau heb sylwedd ffisegol ond y mae modd eu nodi, a reolir gan y Cyngor. Yn eu plith mae meddalwedd, trwyddedau a phatentau.

Costau Llog (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun budd diffiniedig, dyma'r cynnydd a ddisgwylir yn ystod y cyfnod o ran gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun oherwydd bod y buddion un cyfnod yn nes at y setliad.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo, a all fod yn dir neu'n adeilad neu'n rhan o adeilad neu'r ddau, a gedwir dim ond er mwyn ennill rhenti neu elw cyfalaf neu'r ddau, yn hytrach nag at ddibenion gweithredol.

Buddsoddiadau

Prynu asedau ariannol i gael incwm a/neu wneud elw cyfalaf yn y dyfodol, ond y prif bryder yw diogelwch y swm cychwynnol a fuddsoddwyd.

Cyd-fenter

Mae cyd-fenter yn drefniant ar y cyd pan fo gan y partïon reolaeth ar y cyd o'r trefniant a hawliau i asedau net y trefniant.

Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOBau)

Benthyciadau i'r Cyngor lle gall y rhoddwr benthyciadau ofyn am newid yng nghyfradd y llog sy'n daladwy gan y Cyngor ar ddyddiadau a ddiffinnir ymlaen llaw ac ar egwylliau penodol. Mae gan y cyngor ar y pwynt hwn opsiwn i ad-dalu'r benthyciad.

Ardoll

Swm o arian y mae gofyn i Awdurdod Lleol ei gasglu ar ran sefydliad arall.

Rhwymedigaethau

Symiau sy'n ddyledus i unigolion neu sefydliadau y bydd yn rhaid eu talu yn y dyfodol. Mae rhwymedigaethau cyfredol fel arfer yn daladwy ymhen blwyddyn o ddyddiad y Fantolen.

Perthnasedd

Mae gwybodaeth yn berthnasol os yw ei hepgor neu ei cham-ddatgan yn gallu dylanwadu ar y penderfyniadau a wna defnyddwyr ar sail y wybodaeth ariannol am awdurdod adrodd penodol.

Benthyciadau Marchnad

Benthycia o'r farchnad h.y. sefydliadau heblaw am y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus neu Gorff Cyhoeddus.

Gwerth Llyfr Net (GLIN)

Swm sy'n cynnwys asedau anghyfredol yn y fantolen h.y. cost hanesyddol neu werth cyfredol sy'n llai na'r symiau cronol a roddir ar gyfer dibrisio.

Ardrethi annomestig

Ardoll ar fusnesau a gesglir gan yr Awdurdodau bilio ar ran Llywodraeth Cymru ac a delir i mewn i Gronfa Cymru Gyfan. Yna caiff y Gronfa ei hailddosbarthu ymhlith holl Awdurdodau Cymru ar sail poblogaeth.

Prydles Weithredu

Math o brydles, fel arfer offer cyfrifiadurol, offer swyddfa, dodrefn ac ati, lle mae cydbwysu risgiau a manteision cadw'r ased yn nwylo'r prydlesydd. Mae'r ased yn aros yn nwylo'r prydlesydd ac mae'r costau prydles yn wariant refeniw i'r Awdurdod.

Cronfa Bensiwn

Cronfa a gronnir o ddiyniadau o dâl cyflogaion, cyfraniadau gan gyflogwyr ac incwm buddsoddi y telir buddion pensiwn ohonynt.

Praesept

Gofyniad a godir gan un Awdurdod cyhoeddus a gesglir ar ei ran gan Awdurdod arall.

Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Mae'r rhain yn addasiadau perthnasol sy'n berthnasol i gyfnod blaenorol sy'n codi o newidiadau'n unol â pholisiau cyfrifyddu neu i gywiro gwallau sylfaenol.

Dull Uned a Ragdybir (Pensiynau)

Dull actiaraidd o gyfrifo rhwymedigaethau cynllun pensiwn sy'n caniatáu cynnydd a ragdybir ar gyfer y dyfodol o ran taliad pensiwn hyd at y dyddiad ymddeol neu adael y gwasanaeth.

Eiddo, Peiriannau ac Offer (EPO)

Asedau diriaethol (h.y. asedau sydd â sylwedd ffisegol) a gedwir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, y disgwylir iddynt gael eu defnyddio am fwy nag un flynedd.

Darpariaethau

Symiau a neilltuwyd o ran rhwymedigaethau neu golledion sy'n debygol neu'n sicr o gael eu codi, ond nad yw'r union swm na'r dyddiad setlo'n sicr.

Cod Ddarbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf

Y system a gyflwynwyd ar 1 Ebrill 2004 drwy Ran 1 Deddf Llywodraeth Leol 2003 sy'n caniatáu i Awdurdodau Lleol fenthycia heb ganiatâd Llywodraeth, ar yr amod y gallant fforddio talu'r ddyled o'u hadnoddau eu hunain, a bod unrhyw fenthycia o'r fath yn ddarbodus ac yn gynaliadwy. Mae hyn yn gofyn am baratoi a chymeradwyo'r amryw ddangosyddion.

Darpariaeth Refeniw Ddarbodus (DRDd)

Swm a neilltuwyd fel darpariaeth bob blwyddyn i ad-dalu benthyciadau a gymerir i dalu am wariant cyfalaf. Mae hyn yn lleihau'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC).

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)

Mae'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn gorff statudol sy'n gweithredu yn Swyddfa Rheoli Dyledion y Deyrnas Unedig, Asiantaeth Weithredol Trysorlys EM. Ei swyddogaeth yw benthycu arian o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol i awdurdodau lleol a chyrrff eraill a ragnodir, a chasglu'r ad-daliadau.

Aildalu

Cost fewnol am wasanaethau a roddwyd gan gyfarwyddiaeth neu isadran y Cyngor i un arall.

Partïon Cysylltiedig

Partïon cysylltiedig yw'r Llywodraeth Ganolog, Awdurdodau Lleol eraill, cyrff archebu a threthu, is-gwmnïau a chwmnïau cysylltiedig, Aelodau Etholedig, yr holl uwch swyddogion o'r Cyfarwyddwr ac uwch. O ran unigolion a nodwyd fel partïon cysylltiedig, mae'r canlynol hefyd wedi'u rhagdybio i fod yn bartïon cysylltiedig:

- aelodau o'r teulu agos, neu o'r un cartref; a
- phartneriaethau, cwmnïau, ymddiriedolaethau neu endidau eraill lle mae'r unigolyn, neu aelod o'i deulu agos yn yr un cartref, â buddiant rheoli.

Cronfeydd Wrth Gefn

Symiau a neilltuir i'w defnyddio yn y dyfodol. Gall cronfeydd wrth gefn fod at ddiben penodol lle cyfeirir atynt fel 'cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi' neu gallant fod yn gronfeydd cyffredinol wrth gefn (neu'n falansau) y mae'n rhaid i bob Awdurdod eu cynnal fel mater o drefn.

Cronfa Ailbrisiu Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Wrth Gefn yn cofnodi'n enillion a gronnir ar asedau anghyfredol a gedwir gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd mewn gwerth o ganlyniad i chwyddiant neu ffactorau eraill (i'r graddau nas defnyddiwyd yr enillion hyn gan symudiadau ar-i-lawr dilynol mewn gwerth).

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Gwariant y gellid ei gyfalafu'n briodol dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n creu ased diriaethol i'r Cyngor e.e. grantiau adnewyddu tai i unigolion preifat neu wariant refeniw a fyddai fel arfer yn cael ei godi i'r cyfrif refeniw, ond a godwyd i gyfalaf yn dilyn cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru.

Grant Cynnal Refeniw

Grant llywodraeth cyffredinol i gefnogi gwasanaethau Awdurdod Lleol. Mae'n ceisio cydbwysu'r effaith ar wahaniaethau anghenion trethdalwyr y cyngor rhwng Awdurdodau.

Setliad (Pensiynau)

Gweithred di-droi'n ôl sy'n rhyddhau'r cyflogwr o'i gyfrifoldeb sylfaenol dros rwymedigaeth pensiwn ac sy'n cael gwared ar risgiau sylweddol sy'n perthyn i'r cyfrifoldeb a'r asedau a ddefnyddir i gyflawni'r setliad.

Asedau Gwarged

Asedau nas defnyddir i ddarparu gwasanaeth ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer eu dosbarthu fel Eiddo Buddsoddi nac Asedau a Gedwir i'w Gwerthu.

Blaendaliadau Tymor

Blaendal ariannol mewn sefydliad bancio nad oes modd ei dynnu'n ôl am "dymor" neu gyfnod penodol.

Rheoli'r Trysorlys

Y broses y mae'r Cyngor yn ei defnyddio i reoli ei lif arian parod a'i weithgareddau benthyca a benthyg.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Cronfeydd a gedwir mewn ymddiriedolaeth a weinyddir gan y Cyngor.